

Česká spořitelna, a.s.

**Individuální účetní závěrka
za rok končící 31. 12. 2016**

**sestavená v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví
ve znění přijatém Evropskou unií**

I. Výkaz o úplném výsledku hospodaření České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2016	4
II. Výkaz o finanční situaci České spořitelny, a.s., k 31. 12. 2016	5
III. Výkaz o změnách vlastního kapitálu	6
IV. Výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2016	7
V. Příloha k individuální účetní závěrce České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2016	8
A. Všeobecné informace	8
B. Důležitá účetní pravidla	8
a) Východiska sestavení účetní závěrky	8
b) Metody účtování a oceňování	8
Reklasifikace položek přehledu o peněžních tocích	8
c) Významné účetní úsudky, předpoklady a odhady	21
d) Implementace nových nebo novelizovaných standardů IFRS/IAS	22
C. Doplnující informace k výkazu o úplném výsledku hospodaření a výkazu o finanční situaci České spořitelny, a.s.	27
1. Čistý úrokový výnos	27
2. Čistý výnos z poplatků a provizí	27
3. Výnosy z dividend	27
4. Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	28
5. Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	28
6. Všeobecné správní náklady	28
7. Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	29
8. Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	29
9. Ostatní provozní výsledek	29
10. Daň z příjmů	29
11. Rozdělení zisku	30
12. Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	30
13. Deriváty k obchodování	31
14. Ostatní aktiva k obchodování	31
15. Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	31
16. Realizovatelná finanční aktiva	31
17. Finanční aktiva držena do splatnosti	32
18. Cenné papíry	32
19. Úvěry a jiné pohledávky za bankami	32
20. Úvěry a jiné pohledávky za klienty	33
21. Zajišťovací deriváty	35
22. Hmotný majetek	35
23. Nehmotný majetek	36
24. Účasti v dceřiných a přidružených podnicích	37
25. Daňové pohledávky a závazky	39
26. Ostatní aktiva	40
27. Aktiva držena k prodeji a závazky související s aktivy drženími k prodeji	40
28. Ostatní finanční závazky k obchodování	40
29. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	40
30. Finanční závazky v naběhlé hodnotě	41
31. Rezervy	42
32. Ostatní závazky	43
33. Vlastní kapitál celkem	44
34. Segmentová analýza	45
35. Leasing	48

36.	Transakce se spřízněnými osobami	48
37.	Převody finančních aktiv – repo operace a zápůjčky cenných papírů	50
38.	Započtení finančních nástrojů	50
39.	Řízení rizik	51
40.	Zajišťovací účetnictví	70
41.	Reálná hodnota aktiv a závazků	71
42.	Finanční nástroje dle kategorií v souladu s IAS 39	77
43.	Poplatky za audit a ostatní poradenství	78
44.	Podmíněná aktiva a závazky	78
45.	Analýza zbytkové splatnosti	79
46.	Události po rozvahovém dni	79

I. Výkaz o úplném výsledku hospodaření České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2016

Výkaz zisku a ztráty

V mil. Kč	Bod	2016	2015
Čistý úrokový výnos	1	23 857	24 304
Čistý výnos z poplatků a provizí	2	8 254	9 280
Výnosy z dividend	3	436	427
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	4	2 691	3 016
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	5	87	116
Náklady na zaměstnance	6	-8 113	-7 713
Ostatní správní náklady	6	-6 784	-7 434
Odpisy majetku	6	-1 889	-1 857
Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	7	1 423	324
Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	8	-1 403	-2 170
Ostatní provozní výsledek	9	-875	-746
Zisk z pokračujících činností před zdaněním		17 684	17 547
Daň z příjmů	10	-3 176	-3 403
Zisk z pokračujících činností po zdanění		14 508	14 144
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění		14 508	14 144

Výkaz o úplném výsledku hospodaření

V mil. Kč	Bod	2016	2015
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění		14 508	14 144
Položky, které budou v následujících obdobích převedeny do výkazu zisku a ztráty			
Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv			
Zisk nebo (-) ztráta za účetní období	10	-844	1 508
Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků			
Zisk nebo (-) ztráta za účetní období	10	257	-81
Odložená daň související položkami, které budou v následujících obdobích převedeny do výkazu zisku a ztráty			
Zisk nebo (-) ztráta za účetní období	10, 25	110	-269
Celkem		-477	1 158
Ostatní úplný výsledek hospodaření		-477	1 158
Úplný výsledek hospodaření		14 031	15 302

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

II. Výkaz o finanční situaci České spořitelny, a.s., k 31. 12. 2016

V mil. Kč	Bod	2016	2015
Aktiva			
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	12	151 877	100 895
Finanční aktiva k obchodování		21 045	14 914
Deriváty k obchodování	13	13 458	14 184
Ostatní finanční aktiva k obchodování	14,18	7 587	730
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	15,18	394	354
Realizovatelná finanční aktiva	16,18	80 979	77 796
Finanční aktiva držaná do splatnosti	17,18	159 874	151 682
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	19	21 823	34 120
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	20	538 359	494 915
Zajišťovací deriváty	21	519	663
Hmotný majetek	22	10 070	11 947
Nehmotný majetek	23	3 994	3 675
Účasti v dceřiných a přidružených podnicích	24	8 200	8 432
Pohledávky ze splatné daně	25	578	689
Pohledávky z odložené daně	25	-	-
Dlouhodobá aktiva a vyřazované skupiny aktiv klasifikované jako držené k prodeji	27	123	-
Ostatní aktiva	26	1 176	1 196
Aktiva celkem		999 011	901 278
Závazky a vlastní kapitál			
Finanční závazky k obchodování		18 161	15 020
Deriváty k obchodování	13	14 056	15 008
Ostatní finanční závazky k obchodování	28	4 105	12
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	29	1 997	4 019
Vklady klientů		1 997	4 019
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	30	851 018	759 445
Vklady bank		120 019	92 313
Vklady klientů		711 400	636 694
Emitované dluhové cenné papíry		18 859	28 319
Ostatní finanční závazky		740	2 119
Zajišťovací deriváty	21	452	495
Rezervy	31	2 796	2 482
Závazky ze splatné daně	25	-	-
Závazky z odložené daně	25	55	509
Ostatní závazky	32	8 580	3 972
Vlastní kapitál celkem	33	115 952	115 336
Závazky a vlastní kapitál celkem		999 011	901 278

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

Tato individuální účetní závěrka byla bankou sestavena a představenstvem schválena dne 7. 3. 2017 a bude předložena ke schválení valné hromadě.

Tomáš Salomon
Předseda představenstva

Wolfgang Schopf
Místopředseda představenstva

III. Výkaz o změnách vlastního kapitálu

V mil. Kč	Upsaný základní kapitál	Kapitálové fondy	Nerozdělený zisk	Ostatní kapitálové nástroje	Zákonný rezervní fond	Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků	Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv	Vlastní kapitál celkem
K 1. 1. 2015	15 200	12	82 866	-	3 040	151	2 042	103 311
Dividendy	-	-	-11 384	-	-	-	-	-11 384
Ostatní kapitálové nástroje	-	-	-	8 107	-	-	-	8 107
Úplný výsledek hospodaření	-	-	14 144	-	-	-64	1 222	15 302
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění	-	-	14 144	-	-	-	-	14 144
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-	-	-	-	-	-64	1 222	1 158
K 31. 12. 2015	15 200	12	85 626	8 107	3 040	87	3 264	115 336
K 1. 1. 2016	15 200	12	85 626	8 107	3 040	87	3 264	115 336
Dividendy	-	-	-13 423	-	-	-	-	-13 423
Ostatní náklady	-	-	8	-	-	-	-	8
Převody	-	-	3 040	-	-3 040	-	-	-
Úplný výsledek hospodaření	-	-	14 508	-	-	207	-684	14 031
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění	-	-	14 508	-	-	-	-	14 508
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-	-	-	-	-	207	-684	-477
K 31. 12. 2016	15 200	12	89 759	8 107	-	294	2 580	115 952

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

IV. Výkaz o peněžních tocích za rok končící 31. 12. 2016

V mil. Kč	Bod	2016	2015 re- klasifikováno
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění		17 684	17 547
Úpravy o nepeněžní operace			
Tvorba a zúčtování rezerv a opravných položek (včetně opravných položek k pohledávkám)	8,9,31	2 158	2 675
Odpisy majetku, tvorba a zúčtování opravných položek k majetku, přecenění majetku	6	1 889	1 857
Zisk nebo (-) ztráta z prodeje majetku		-1 181	-57
Změna reálné hodnoty derivátů		-125	-478
Časově rozlišené úroky, amortizace diskontu a prémie		-2 056	-1 447
Ostatní úpravy		751	-191
Změna provozních aktiv a závazků po úpravě o nepeněžní operace			
Vklady u ČNB		4 077	2 820
Pohledávky za bankami		10 048	4 157
Pohledávky za klienty		-44 831	-31 799
Aktiva k obchodování		-6 986	3 884
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty		-5	367
Realizovatelná finanční aktiva: dluhové nástroje		-4 346	14 884
Finanční aktiva držaná do splatnosti		-10 704	-6 192
Ostatní provozní aktiva		649	315
Vklady bank		24 055	22 743
Vklady klientů		74 713	49 460
Závazky k obchodování		2 058	-8 411
Ostatní provozní závazky		2 927	13
Placená daň z příjmů		-3 753	-3 738
Peněžní tok z provozních činností		67 022	68 409
Realizovatelná finanční aktiva: kapitálové nástroje		870	-1 421
Příjmy z prodeje			
Hmotného a nehmotného majetku	22,23	1 345	214
Pořízení			
Hmotného a nehmotného majetku a investic do nemovitostí	22,23	-1 900	-1 950
Pořízení dceřiných podniků (minus pořízená pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky)		-330	-321
Příjmy z prodeje dceřiných podniků	24	1 259	-
Peněžní tok z investičních činností		1 244	-3 478
Navýšení kapitálu		8	-
Ostatní kapitálové nástroje		-	8 107
Dividendy vyplacené vlastníkům mateřské společnosti		-13 292	-11 267
Dividendy vyplacené nekontrolním podílům		-131	-117
Ostatní finanční činnosti (především změny podřízených závazků)		-	-262
Emitované dluhové cenné papíry – prodej		553	509
Emitované dluhové cenné papíry – zpětný odkup		-9 705	-10 143
Peněžní tok z finančních činností		-22 567	-13 173
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky na počátku účetního období		84 214	32 456
Peněžní tok z provozních činností		67 022	68 409
Peněžní tok z investičních činností		1 244	-3 478
Peněžní tok z finančních činností		-22 567	-13 173
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky na konci účetního období	12	129 913	84 214
Peněžní toky z daní, úroků a dividend			
Placená daň z příjmů (zahrnuta do peněžního toku z provozních činností)		-3 753	-3 738
Úroky přijaté		25 135	25 694
Dividendy přijaté		436	427
Úroky placené		-2 398	-2 241
Dividendy placené		-13 423	-11 400

Nedílnou součástí této účetní závěrky je příloha.

V. Příloha k individuální účetní závěrce České spořitelny, a.s., za rok končící 31. 12. 2016

A. VŠEOBECNÉ INFORMACE

Česká spořitelna, a.s. („Česká spořitelna“ nebo „banka“), se sídlem Praha 4, Olbrachtova 1929/62, PSČ 140 00, IČ 45244782, je právním nástupcem České státní spořitelny. Jako akciová společnost byla v České republice zaregistrována dne 30. 12. 1991. Je univerzální bankou poskytující služby drobného, komerčního a investičního bankovníctví na území České republiky.

V důsledku vnitroskupinové fúze společností EGB Ceps Holding GmbH a Erste Group Bank AG („Erste Group Bank“) se majoritním akcionářem České spořitelny a mateřskou společností celé skupiny stala Erste Group Bank. Česká spořitelna tvoří spolu se svými dceřinými a přidruženými společnostmi konsolidační celek. Banka musí dodržovat regulační požadavky České národní banky („ČNB“), Zákon o bankách a směrnice a nařízení Evropské unie. Mezi tyto regulační požadavky patří limity a další omezení týkající se kapitálové přiměřenosti, kategorizace pohledávek a podrozvahových závazků, úvěrového rizika ve spojitosti s klienty banky, likvidity, úrokového rizika, měnových pozic a provozního rizika.

Banka klientům nabízí kompletní škálu bankovních a jiných finančních služeb, mimo jiné spořicí a běžné účty, asset management, spotřebitelské a hypoteční úvěry, služby investičního bankovníctví, obchodování s cennými papíry a deriváty, správu portfolia, projektové financování, financování zahraničního obchodu, corporate finance, služby pro kapitálové a peněžní trhy a obchodování s cizí měnou.

B. DŮLEŽITÁ ÚČETNÍ PRAVIDLA

a) Východiska sestavení účetní závěrky

Účetní závěrka banky za rok 2016 a vykázané finanční údaje za předchozí účetní období byly sestaveny v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví („IFRS“) ve znění přijatém Evropskou unií na základě nařízení (ES) č. 1606/2002, o uplatňování mezinárodních účetních standardů.

Účetní závěrka byla připravena na základě ocenění v pořizovacích cenách, s výjimkou realizovatelných finančních aktiv, derivátů, finančních aktiv a závazků k obchodování a finančních aktiv a závazků vykazovaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty, které jsou oceněny reálnou hodnotou. Účetní hodnota aktiv a závazků, které jsou zajištěny položkami u zajištění reálné hodnoty a které by v případě, že by nebyly součástí zajišťovacího vztahu, byly oceněny naběhlou hodnotou, se upravuje o změny reálné hodnoty, k nimž dochází z titulu zajištěného rizika v rámci účinného zajišťovacího vztahu.

Účetní závěrka byla sestavena na předpokladu nepřetržitého trvání banky. Banka nesestavuje samostatnou výroční zprávu, protože příslušné informace hodlá zahrnout do konsolidované výroční zprávy.

Není-li uvedeno jinak, veškeré částky jsou v milionech českých korun („Kč“). Částky v tabulkách mohou obsahovat zaokrouhlovací rozdíly.

b) Metody účtování a oceňování

Reklasifikace položek přehledu o peněžních tocích

Česká spořitelna v roce 2016 přehodnotila strukturu informací uváděných ve výkazu o peněžních tocích v souvislosti s ekonomickým modelem u podkladových finančních nástrojů. Výsledné změny se týkají položek „Realizovatelná finanční aktiva: kapitálové nástroje“ a „Finanční aktiva držena do splatnosti“.

V důsledku reklasifikace jsou peněžní toky z kapitálových nástrojů, které jsou uvedeny ve výkazu o finanční situaci v položce „Realizovatelná finanční aktiva“, nyní vykázané v rámci peněžního toku z investiční činnosti (tj. spolu s peněžními toky z dluhových finančních nástrojů), nikoli v rámci peněžního toku z provozní činnosti. Naopak peněžní toky z „Finančních aktiv držených do splatnosti“ jsou zahrnuty do peněžního toku z provozní činnosti, zatímco dříve byly součástí peněžního toku z investiční činnosti.

Cílem reklasifikace bylo poskytnout relevantnější a spolehlivější informace o peněžních tocích banky.

V mil. Kč	1-12 2015	Reklasifikace	1-12 2015
	původně		reklasifikováno
Zisk z pokračujících činností před zdaněním	17 547	-	17 547
Realizovatelná finanční aktiva: dluhové nástroje	13 463	1 421	14 884
Finanční aktiva držaná do splatnosti	-	-6 192	-6 192
Neupravené položky	42 170	-	42 170
Peněžní tok z provozní činnosti	73 180	-4 771	68 409
Realizovatelná finanční aktiva: kapitálové nástroje	-	-1 421	-1 421
Příjmy z prodeje/splacení			
Finančních aktiv držaných do splatnosti a přidružených podniků	11 410	-11 410	-
Pořízení			
Finančních aktiv držaných do splatnosti a přidružených podniků	-17 602	17 602	-
Neupravené položky	-2 057	-	-2 057
Peněžní tok z investiční činnosti	-8 249	4 771	-3 478
Peněžní tok z finanční činnosti	-13 173	-	-13 173
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky na počátku účetního období	32 456	-	32 456
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky na konci účetního období	84 214	-	84 214

Přepoččet cizí měny

Účetní závěrka je sestavena v českých korunách, které jsou funkční měnou banky. Funkční měna je měna primárního ekonomického prostředí, ve kterém banka působí.

Pro přepoččet cizích měn se používají směnné kurzy vyhlášené Českou národní bankou.

(i) Transakce a zůstatky v cizí měně

Transakce v cizí měně se prvotně oceňují za použití směnného kurzu funkční měny platného k datu transakce. Následně jsou peněžní aktiva a závazky denominované v cizích měnách přepočteny příslušnými směnnými kurzy funkční měny platnými k rozvahovému dni. Veškeré kurzové rozdíly jsou vykázány ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Aktiva a závazky nepeněžní povahy původně oceněné historickou pořizovací cenou v cizí měně jsou přepočteny na české koruny směnným kurzem platným k datu původní transakce. Nepeněžní aktiva a závazky původně oceněné reálnou hodnotou v cizí měně jsou přepočteny na české koruny směnným kurzem platným k datu stanovení reálné hodnoty.

Finanční nástroje – účtování a oceňování

Finanční nástroj je jakákoli smlouva, kterou vzniká finanční aktivum jedné účetní jednotky a zároveň finanční závazek nebo kapitálový nástroj jiné účetní jednotky. V souladu s IAS 39 se veškerá finanční aktiva a závazky včetně finančních derivátů vykazují ve výkazu o finanční situaci a oceňují v souladu s pravidly relevantními pro příslušnou kategorii finančních nástrojů, do níž patří.

Banka klasifikuje finanční nástroje do následujících kategorií:

- finanční aktiva nebo finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
- realizovatelná finanční aktiva
- finanční aktiva držaná do splatnosti
- úvěry a pohledávky
- finanční závazky v naběhlé hodnotě

Kategorie finančních nástrojů definované v IAS 39 nemusí nutně odpovídat jednotlivým položkám výkazu o finanční situaci. Vztahy mezi těmito položkami a kategoriemi finančních nástrojů jsou vysvětleny v tabulce v bodě (xii).

(i) Prvotní zaúčtování

Banka zaúčtuje finanční nástroj v okamžiku, kdy se stane účastníkem smluvního vztahu týkajícího se daného finančního nástroje. V případě finančních aktiv oceněných reálnou hodnotou se nákup nebo prodej s obvyklým termínem dodání účtuje k datu obchodu, u finančních aktiv neoceněných reálnou hodnotou k datu vypořádání. Koupě nebo prodej s obvyklým termínem dodání je koupě nebo

prodej finančního aktiva podle smlouvy, jejíž podmínky vyžadují dodání aktiva ve lhůtě stanovené v obecné rovině zákonem nebo konvencemi daného trhu. Klasifikace finančních nástrojů při prvotním zaúčtování závisí na jejich charakteristických rysech a záměru managementu, pro který byly pořízeny.

(ii) Prvotní ocenění finančních nástrojů

Finanční nástroje se prvotně oceňují reálnou hodnotou zvýšenou o transakční náklady. Výjimku představují pouze finanční nástroje v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty, u nichž se transakční náklady účtují přímo do nákladů. Následné přeceňování finančních nástrojů je popsáno níže.

(iii) Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank

Za peněžní ekvivalenty se v rámci banky považuje pokladní hotovost a vklady u ČNB, pokladniční poukázky a státní dluhopisy se zbytkovou splatností do 3 měsíců, nostro a loro účty s bankami.

Za hotovost u centrálních bank se považují výhradně vklady u centrálních bank a dalších finančních institucí splatné na požádání, tj. vklady, které jsou splatné okamžitě nebo s výpovědní lhůtou jednoho pracovního dne či 24 hodin. Do této položky se zahrnují rovněž povinné minimální rezervy.

(iv) Finanční deriváty

Pokud jde o používané deriváty, jedná se v případě banky především o úrokové swapy, futures, dohody o úrokové sazbě (FRA), úrokové opce, měnové swapy, měnové opce a CDS (swapy úvěrového selhání). Deriváty se oceňují reálnou hodnotou a vykazují se jako aktiva, je-li jejich reálná hodnota kladná, resp. jako závazky v případě záporné reálné hodnoty.

Pro účely prezentace v účetních výkazech se finanční deriváty dělí na:

- deriváty k obchodování; a
- zajišťovací deriváty

Jako deriváty k obchodování jsou zařazeny finanční deriváty, které neplní funkci zajišťovacího nástroje. Tyto deriváty jsou vykázané ve výkazu finanční situace v položce „Deriváty k obchodování“ v rámci „Finančních aktiv k obchodování“, resp. „Finančních závazků k obchodování“. Do této položky se zahrnují všechny typy finančních derivátů nepoužívaných jako zajištění, bez ohledu na jejich interní klasifikaci, tj. jak deriváty vedené v obchodním, tak bankovním portfoliu.

Změny reálné hodnoty (čisté ceny - „clean price“) finančních derivátů k obchodování se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

Úrokové výnosy/náklady týkající se finančních derivátů k obchodování, které jsou vedeny v bankovním portfoliu, se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. V případě finančních derivátů k obchodování, které jsou vedeny v obchodním portfoliu, se úrokové výnosy/náklady vykazují v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

Jako zajišťovací deriváty jsou zařazeny deriváty, které plní funkci zajišťovacího nástroje v zajištěných splňujících podmínky vymezené v IAS 39. Tyto deriváty jsou vykázané ve výkazu o finanční situaci v aktivech, resp. v pasivech v položce „Zajišťovací deriváty“.

Změny reálné hodnoty (čisté ceny - „clean price“) zajišťovacích derivátů se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Účinná část změn reálné hodnoty zajišťovacího derivátu (v čisté ceně) u zajištění peněžních toků se vyazuje v ostatním úplném výsledku v položce „Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků“. Neúčinná část změn reálné hodnoty zajišťovacího derivátu (v plné ceně, tj. včetně naakumulované úrokové složky) u zajištění peněžních toků se vyazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

Úrokové výnosy/náklady týkající se zajišťovacích derivátů používaných u zajištění reálné hodnoty se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Úrokové výnosy/náklady týkající se zajišťovacích derivátů používaných u zajištění peněžních toků jsou součástí plné ceny derivátu (tj. včetně naakumulované úrokové složky), která se rozděluje na účinnou a neúčinnou část zajištění, jak je popsáno výše.

(v) Finanční aktiva a finanční závazky k obchodování

Do kategorie finančních aktiv a finančních závazků k obchodování se zařazují jednak finanční deriváty a jednak ostatní finanční aktiva, resp. ostatní finanční závazky k obchodování. Způsob vykazování finančních derivátů je popsán výše v bodě (iv).

Do ostatních finančních aktiv, resp. ostatních finančních závazků k obchodování se zařazují nederivatové finanční nástroje. Jedná se o dluhové a majetkové cenné papíry pořízené nebo vystavené za účelem prodeje nebo zpětného odkupu v blízké budoucnosti. Tyto nástroje jsou vykázané ve výkazu o finanční situaci v položce „Ostatní finanční aktiva k obchodování“, resp. „Ostatní finanční závazky k obchodování“ v rámci „Finančních aktiv k obchodování“, resp. „Finančních závazků k obchodování“.

Změny reálné hodnoty ostatních finančních aktiv, resp. ostatních finančních závazků k obchodování (u dluhových cenných papírů v čisté ceně) se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Úrokové výnosy a náklady se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Přijaté dividendy se vykazují tamtéž v položce „Výnosy z dividend“.

Jsou-li cenné papíry nakoupené se současným sjednáním zpětného prodeje nebo zapůjčené formou zápůjčky cenných papírů následně prodány třetí straně, povinnost vrátit je se zaúčtuje jako prodej nakrátko (short sale) v rámci „Ostatních finančních závazků k obchodování“.

(vi) Finanční aktiva a finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

Jedná se o kategorii finančních aktiv a finančních závazků, u nichž management při prvotním zaúčtování rozhodl, že budou oceňovány reálnou hodnotou proti účtům nákladů nebo výnosů (tj. uplatnil tzv. fair value option).

Banka tuto možnost využívá u finančních aktiv řízených na principu oceňování reálnou hodnotou. Výkonnost portfolia takových finančních aktiv je vyhodnocována na základě zdokumentované investiční strategie a výsledky jsou pravidelně reportovány klíčovými řídicím pracovníkům banky. Portfolio je tvořeno především podílovými listy fondů a cennými papíry finančních institucí.

Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty se ve výkazu o finanční situaci vykazují v položce „Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty“. Změny jejich reálné hodnoty se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Úrokové výnosy z dluhových nástrojů se vykazují v položce „Čistý úrokový výnos“. Dividendy z kapitálových nástrojů se vykazují v položce „Výnosy z dividend“.

Banka využívá fair value option rovněž u některých hybridních finančních závazků, a to v následujících případech:

- oceňování reálnou hodnotou eliminuje nebo významně omezuje nesoulad mezi finančním závazkem, který by se za normálních okolností oceňoval naběhlou hodnotou, a souvisejícím derivátem oceněným reálnou hodnotou;
- do kategorie nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty se zařadí celá hybridní smlouva, protože obsahuje vložený derivát.

Změna reálné hodnoty připadající na změny vlastního kreditního rizika banky se v případě finančních závazků zařazených do kategorie oceňované reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty stanoví metodou popsanou v IFRS 7. Změna odpovídá rozdílu mezi současnou hodnotou závazku a jeho objektivně zjistitelnou tržní cenou na konci účetního období. Závazek se diskontuje sazbou, která se rovná součtu objektivně zjistitelné úrokové míry (benchmark) na konci účetního období a vnitřní míře návratnosti specifické pro složku daného finančního nástroje, která byla stanovena na počátku účetního období.

Finanční závazky, které se banka rozhodla ocenit reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty, se vykazují ve výkazu o finanční situaci v položce „Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty“ a dále se dělí na „Vklady klientů“ a „Emitované dluhové cenné papíry“. Změny jejich reálné hodnoty se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Související úrokové náklady se zahrnují do položky „Čistý úrokový výnos“.

(vii) Realizovatelná finanční aktiva

Jako realizovatelná finanční aktiva se klasifikují dluhové a majetkové cenné papíry, případně další majetkové účasti ve společnostech, v nichž banka nemá podstatný vliv. Pokud jde o majetkové cenné papíry, do této kategorie se zařazují ty, které nejsou klasifikovány ani jako finanční aktiva k obchodování ani jako finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty. Pokud jde o dluhové cenné papíry, v této kategorii jsou ty, které má banka v úmyslu držet po dobu neurčitou a které mohou být prodány kvůli získání likvidity nebo v reakci na změnu tržních podmínek.

Realizovatelná finanční aktiva se oceňují reálnou hodnotou a ve výkazu o finanční situaci jsou vykázána v položce „Realizovatelná finanční aktiva“.

Nerealizované zisky a ztráty se účtují do ostatního úplného výsledku a až do vyřazení nebo znehodnocení aktiva se vykazují v položce „Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv“. V případě vyřazení nebo znehodnocení realizovatelného finančního aktiva se kumulovaný zisk či ztráta původně zaúčtované do ostatního úplného výsledku vykážou ve výkazu zisku a ztráty, a to v položce „Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“ v případě prodeje aktiva nebo v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“ v případě snížení jeho hodnoty.

Úrokové výnosy z realizovatelných finančních aktiv se vykazují v položce „Čistý úrokový výnos“. Přijaté dividendy se vykazují v položce „Výnosy z dividend“.

Akciové cenné papíry, u nichž není k dispozici kotovaná tržní cena a jejichž reálnou hodnotu nelze spolehlivě stanovit, se oceňují pořizovací cenou sníženou o opravnou položku (ztrátu z trvalého snížení hodnoty). Banka takto postupuje v případě, že výsledkem oceňovacích modelů použitých pro stanovení reálné hodnoty je rozpětí odhadů široké a jejich pravděpodobnost nelze spolehlivě posoudit. Jedná se o cenné papíry, pro které neexistuje trh.

(viii) Finanční aktiva držena do splatnosti

Nederivátová finanční aktiva s fixními či určitelnými platbami a pevně stanoveným termínem splatnosti, u nichž má banka záměr držet je do splatnosti a je schopná tak učinit, se klasifikují jako finanční aktiva držena do splatnosti a ve výkazu o finanční situaci se vykazují v položce „Finanční aktiva držena do splatnosti“. Po prvotním vykazání se oceňují naběhlou hodnotou. Při výpočtu naběhlé hodnoty se zohledňují veškeré diskonty, prémie a transakční náklady, které jsou nedílnou součástí efektivní úrokové míry.

Úrokové výnosy z finančních aktiv držených do splatnosti se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Ztráty ze snížení hodnoty těchto finančních aktiv se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“. Zisky nebo ztráty realizované při jejich příležitostném prodeji se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztrát“.

(ix) Úvěry a pohledávky

Finanční aktiva splňující definici úvěrů a pohledávek jsou vykazována ve výkazu o finanční situaci v položkách „Úvěry a jiné pohledávky za bankami“ a „Úvěry a jiné pohledávky za klienty“.

Úvěry a pohledávky jsou nederivátová finanční aktiva (včetně dluhových cenných papírů) s fixními či určitelnými platbami a pevně stanoveným termínem splatnosti, pro něž není k dispozici kotovaná tržní cena, a současně se nejedná o:

- finanční aktiva, která banka hodlá prodat okamžitě nebo v blízké budoucnosti, ani o finanční aktiva, která jsou při prvotním zaúčtování oceněna reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty;
- finanční aktiva, která banka při prvotním zaúčtování zařadila do kategorie realizovatelných finančních aktiv;
- finanční aktiva, u nichž banka nemůže získat zpět prakticky celou svou počáteční investici z jiného důvodu než pro zhoršení bonity úvěru.

Po prvotním zaúčtování se úvěry a pohledávky oceňují naběhlou hodnotou. Úrokové výnosy se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“.

Ztráty ze snížení hodnoty úvěrů a pohledávek se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

(x) Finanční závazky v naběhlé hodnotě

Finanční závazky se oceňují naběhlou hodnotou, případně reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty.

Pro jejich vykazání ve výkazu o finanční situaci se používá položka „Finanční závazky v naběhlé hodnotě“, která se dále dělí na „Vklady bank“, „Vklady klientů“, „Emitované dluhové cenné papíry“ a „Ostatní finanční závazky“.

Úrokové náklady se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Zisky a ztráty z titulu odúčtování finančních závazků v naběhlé hodnotě (především z důvodu jejich zpětného odkupu) se vykazují v položce „Zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztrát“.

(xi) Day 1 profit

V případě, že existuje rozdíl mezi transakční cenou na neaktivním trhu a reálnou hodnotou z jiné zjistitelné běžné tržní transakce se stejným nástrojem nebo založené na oceňovacích technikách, jejichž proměnné obsahují pouze data z trhu, vykazuje banka rozdíl mezi transakční cenou a reálnou hodnotou (tzv. Day 1 profit) ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“.

(xii) Vztahy mezi položkami výkazu o finanční situaci, způsobem jejich ocenění a kategoriemi finančních nástrojů:

Položka výkazu o finanční situaci	Způsob ocenění			Kategorie finančních nástrojů
	Reálnou			
	hodnotou	Naběhlou hodnotou	Ostatní	
Aktiva				
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank		x	Nominální hodnota	Není relevantní
Finanční aktiva k obchodování				
Deriváty k obchodování	x			Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Ostatní finanční aktiva k obchodování	x			Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	x			Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Realizovatelná finanční aktiva	x			Realizovatelná finanční aktiva
Finanční aktiva držená do splatnosti		x		Finanční nástroje držené do splatnosti
Úvěry a jiné pohledávky za bankami		x		Úvěry a pohledávky
Úvěry a jiné pohledávky za klienty		x		Úvěry a pohledávky
Zajišťovací deriváty	x			Není relevantní
Závazky a vlastní kapitál				
Finanční závazky k obchodování				
Deriváty k obchodování	x			Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Ostatní finanční závazky k obchodování	x			Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	x			Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty
Finanční závazky v naběhlé hodnotě		x		Finanční závazky v naběhlé hodnotě
Zajišťovací deriváty	x			Není relevantní

Požadavky IFRS 7 na zveřejňování informací v příloze účetní závěrky zahrnují ještě dvě další kategorie finančních nástrojů, které nejsou v tabulce výše uvedeny, a to finanční záruky a neodvolatelné úvěrové přísliby.

Vložené deriváty

Banka obchoduje s dluhovými nástroji, jež obsahují strukturované prvky, tj. deriváty vložené do hostitelských nástrojů. Vložené deriváty se oddělují od hostitelského dluhového nástroje, jestliže jsou splněny následující podmínky:

- ekonomické rysy derivátu úzce nesouvisejí s ekonomickými rysy hostitelského dluhového nástroje a riziky s ním spojenými;
- vložený derivát splňuje definici derivátu podle IAS 39;
- hybridní nástroj není zařazen jako finanční aktivum, resp. finanční závazek určený k obchodování ani jako finanční aktivum, resp. finanční závazek v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty.

Vložené deriváty oddělené od hostitelského dluhového nástroje se účtují jako samostatné deriváty a vykazují se ve výkazu o finanční situaci v položce „Deriváty k obchodování“ v rámci „Finančních aktiv k obchodování“ a „Finančních závazků k obchodování“.

V případě derivátů úzce nesouvisejících s hostitelskou smlouvou, které banka odděluje, se jedná především o deriváty vložené do emitovaných hostitelských dluhových nástrojů vedených v závazcích. Typickým příkladem jsou emise dluhopisů nebo vklady obsahující úrokový cap, floor nebo collar, který byl na počátku „v penězích“, smluvní prvky, které platbu vážou na jinou proměnnou než úrok, tj. například na směnný kurz, cenu kapitálového nástroje nebo komodity, cenový index nebo úvěrové riziko třetí strany.

Reklasifikace finančních aktiv

V souladu s IAS 39 je možné finanční aktiva převádět mezi jednotlivými kategoriemi finančních nástrojů, platí nicméně určitá omezení. Banka používá reklasifikace pouze u finančních aktiv držených do splatnosti. Jestliže v důsledku významného snížení úvěrové bonity finančního aktiva drženého do splatnosti banka už nehodlá a není schopna aktivum až do splatnosti držet, převede ho do kategorie realizovatelných finančních aktiv. Takové přesuny se nezapočítávají do limitu, při jehož překročení je nutné automaticky reklasifikovat celé portfolio finančních aktiv držených do splatnosti.

Odúčtování finančních aktiv a finančních závazků

Banka přistupuje k odúčtování finančního aktiva (resp. pokud je to relevantní, jeho části nebo části skupiny aktiv obdobného charakteru) v následujících případech:

- vypršela smluvní práva k peněžním tokům plynoucím z aktiva; nebo
- banka převedla na jiný subjekt práva na peněžní toky z finančního aktiva; nebo

- banka převzala povinnost vyplatit peněžní toky v plné výši bez zbytečného odkladu třetí straně („pass-through“ arrangement); přičemž banka buď:
- převedla v podstatě všechna rizika a užítky spojené s vlastnictvím převáděného finančního aktiva; nebo
- nepřevedla ani si neponechala v podstatě všechna rizika a užítky spojené s vlastnictvím aktiva, ale převedla kontrolu nad aktivem.

K odúčtování finančního závazku banka přistupuje v případě, že je závazek splacen, zrušen nebo vyprší.

Repo obchody a reverzní repo obchody

Repo obchody, nebo též dohody o prodeji a zpětném odkupu, jsou transakce, v jejichž rámci dochází k prodeji cenných papírů na základě smlouvy o zpětné koupi k předem určenému datu. Prodané cenné papíry zůstávají vykázané ve výkazu o finanční situaci, protože banka si vzhledem k závazku odkoupit je zpět na konci transakce za pevnou cenu ponechala v podstatě všechna rizika a užítky spojené s jejich vlastnictvím. Banka rovněž zůstává příjemcem veškerých kuponů a dalších příjmů plynoucích po dobu repo obchodu z převedených cenných papírů. Tyto platby jsou bance buď poukazovány přímo, nebo se zohledňují v ceně zpětné koupě.

Přijaté finanční prostředky se v souladu s ekonomickou podstatou transakce (úvěr poskytnutý bance) vykazují ve výkazu o finanční situaci ve „Finančních závazcích v naběhlé hodnotě, a to v položce „Vklady bank“ nebo „Vklady klientů“. Rozdíl mezi prodejní a zpětnou kupní cenou se účtuje jako úrokový náklad, vykazuje se ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“ a časově se rozlišuje po dobu trvání smlouvy. Finanční aktiva, která banka převedla na základě dohody o prodeji a zpětném odkupu, zůstávají ve výkazu o finanční situaci a oceňují se v souladu s pravidly relevantními pro příslušnou položku výkazu o finanční situaci.

Naproti tomu cenné papíry koupené na základě smluv o zpětném prodeji k předem určenému datu (reverzní repo obchody) se ve výkazu o finanční situaci nevykazují. Tyto transakce s cennými papíry se také označují jako reverzní repo obchody. Poskytnuté plnění je v souladu s ekonomickou podstatou transakce (úvěr poskytnutý bankou) vykazováno ve výkazu o finanční situaci v položkách „Úvěry a jiné pohledávky za bankami“ nebo „Úvěry a jiné pohledávky za klienty“. Rozdíl mezi nákupní a zpětnou prodejní cenou se účtuje jako úrokový výnos, časově se rozlišuje po dobu trvání smlouvy a vykazuje se ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“.

Zápůjčky cenných papírů

V případě zápůjčky cenných papírů dochází k převodu jejich vlastnictví z věřitele na dlužníka, pokud se dlužník zaváže, že na konci sjednané lhůty převede zpět na věřitele nástroje stejného typu, kvality a ve stejném počtu a uhradí poplatek odpovídající době trvání půjčky. Cenné papíry poskytnuté dlužníkovi nejsou odúčtovány. Protože u zápůjčky cenných papírů banka na konci sjednané lhůty dostane cenné papíry zpět, ponechává si v podstatě všechna rizika a užítky spojené s jejich vlastnictvím. Banka rovněž zůstává příjemcem veškerých kuponů a dalších příjmů plynoucích po dobu zápůjčky z převedených cenných papírů.

Dlužník nevykazuje zapůjčené cenné papíry ve svém výkazu o finanční situaci, s výjimkou případů, kdy je prodá třetí straně. Povinnost vrátit cenné papíry se v takovém případě vykáže jako prodej nakrátko (short sale) v rámci „Ostatních finančních závazků k obchodování“.

Snížení hodnoty finančních aktiv a ztráty z titulu úvěrových rizik u podmíněných závazků

Banka vždy k rozvahovému dni posuzuje, zda existují objektivní důkazy svědčící o snížení hodnoty finančního aktiva nebo skupiny finančních aktiv. Hodnota finančního aktiva nebo skupiny finančních aktiv se považuje za sníženou pouze tehdy, pokud existuje objektivní důkaz o snížení hodnoty v důsledku jedné nebo více událostí, ke kterým došlo po prvotním zaúčtování aktiva („ztrátová událost“), a když tato ztrátová událost (nebo události) má dopad na odhadované budoucí peněžní toky z finančního aktiva nebo skupiny finančních aktiv, které lze spolehlivě odhadnout.

Jako primární kritéria ztrátové události banka používá definici selhání dlužníka podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (CRR). K selhání dlužníka (ztrátové události) dochází, jestliže:

- dlužník je u významného úvěrového závazku v prodlení s platbami jistiny nebo úroků více než 90 dní;
- z konkrétních událostí nebo informací je zřejmé, že dlužník své úvěrové závazky pravděpodobně nesplatí v plné výši, aniž by byla uplatněna taková opatření jako realizace zajištění;
- firma dlužníka je předmětem restrukturalizace z důvodu finanční potíží, tj. dochází ke změně smluvních podmínek, v jejímž důsledku vznikne významná ztráta;
- ve firmě dlužníka bylo zahájeno insolvenční řízení nebo jiný podobný ochranný režim.

Česká spořitelna se snaží maximalizovat příležitosti k inkasu pohledávek a snížit případy selhání dlužníka na minimum. S dlužníky, kteří se ocitli ve finančních potížích, proto jedná o změně úvěrových podmínek (tzv. forbearance (úleva)). Úlevu lze poskytnout jak u retailových, tak u korporátních úvěrů. V souladu s metodikou forbearance banka poskytne úlevu v případě, že dlužník je v selhání, resp. existuje-li vysoké riziko jeho selhání a současně je prokazatelně doloženo, že vyvinul veškeré úsilí, aby úvěr splácel podle původních smluvních podmínek, a očekává se, že upravené podmínky bude schopen splnit. Úprava podmínek může mít formu prodloužení splatnosti úvěru, snížení splátek, změny splátkového kalendáře pro platby úroků, snížení úrokové sazby či prominutí úroků z prodlení, změna splátek revolvingového úvěru.

Úvěry, u nichž banka poskytla úlevu, jsou nadále vedeny v aktivech a případné snížení hodnoty se u nich posuzuje na základě upravených podmínek. Nicméně pokud lze úpravu podmínek kvalifikovat jako zánik podstatné části práv na inkaso peněžních toků z důvodu významné změny jejich načasování nebo výše, banka stávající úvěr odúčtuje a úvěr s upravenými podmínkami zaúčtuje jako nový úvěr, který se prvotně oceňuje reálnou hodnotou.

Ztráty na úrovni portfolia banka posuzuje s použitím konceptu vzniklých, ale nevykázaných ztrát, který vymezuje dobu od ztrátové události, která je příčinou budoucích problémů, až do okamžiku, kdy banka problémy zjistí, tj. kdy dojde k selhání dlužníka.

O úvěrových ztrátách u podmíněných závazků banka účtuje, pokud je pravděpodobné, že bude muset čerpat zdroje, aby vypořádala podmíněný závazek vystavený úvěrovému riziku, a že jí v této souvislosti vznikne ztráta.

(i) Finanční aktiva v naběhlé hodnotě

Významné úvěry a cenné papíry držené do splatnosti banka nejprve posuzuje individuálně a zjišťuje, zda existují objektivní důkazy svědčící o snížení jejich hodnoty. Jestliže zjistí, že žádný objektivní důkaz o snížení hodnoty individuálně hodnoceného aktiva neexistuje, zahrne toto aktivum do skupiny finančních aktiv s podobnými charakteristikami úvěrových rizik a společně je posoudí na snížení hodnoty. Aktiva, která jsou jednotlivě posuzována na snížení hodnoty a u kterých je nebo nadále bude účtována ztráta ze snížení hodnoty, se do společného posuzování snížení hodnoty nezahrnují.

Výše případné ztráty ze snížení hodnoty se měří jako rozdíl mezi účetní hodnotou aktiva a současnou hodnotou očekávaných budoucích peněžních toků diskontovaných původní efektivní úrokovou mírou finančního aktiva (toto platí rovněž pro úvěry, u nichž byla poskytnuta úleva (forbearance), tj. jejich podmínky byly upraveny, ale které jsou dále vedeny v aktivech). Výpočet současné hodnoty očekávaných budoucích peněžních toků zajištěného finančního aktiva zohledňuje peněžní toky, které mohou plynout ze zabavení zajištěného aktiva, snížené o náklady na získání a prodej zajištění.

Na ztráty ze snížení hodnoty finančních aktiv oceňovaných naběhlou hodnotou se tvoří opravné položky, jejichž prostřednictvím se snižuje hodnota aktiva vykázaného ve výkazu o finanční situaci, tj. jeho čistá účetní hodnota odpovídá rozdílu mezi jeho účetní hodnotou brutto a celkovou vytvořenou opravnou položkou. Tímto způsobem se tvoří opravné položky k úvěrům a pohledávkám a dále opravné položky z titulu vzniklých, ale nevykázaných ztrát (portfoliové opravné položky) k finančním aktivům drženým do splatnosti. Změny na účtech opravných položek se uvádějí v příloze účetní závěrky. Výjimku představují pouze individuální opravné položky k finančním aktivům drženým do splatnosti, které přímo snižují účetní hodnotu příslušného aktiva, a jejich změny se tudíž v příloze účetní závěrky neuvádějí.

Tvorba i zúčtování opravných položek se vykazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

Není-li reálné, že se bance v budoucnu podaří pohledávky inkasovat a související zajištění bylo realizováno, pohledávky včetně opravných položek se odúčtují z výkazu o finanční situaci.

Jestliže se v následujícím účetním období odhadovaná ztráta ze snížení hodnoty zvýší nebo sníží, původně zaúčtovaná ztráta ze snížení hodnoty pohledávek se odpovídajícím způsobem upraví prostřednictvím účtu opravných položek.

(ii) Realizovatelná finanční aktiva

Rovněž dluhové nástroje zařazené do kategorie realizovatelných finančních aktiv se nejprve posuzují individuálně z hlediska existence objektivních důkazů svědčících o snížení jejich hodnoty, a to na základě stejných kritérií jako v případě finančních aktiv oceňovaných naběhlou hodnotou. Jako ztráta ze snížení hodnoty se však zaúčtuje kumulovaná ztráta rovnající se rozdílu mezi naběhlou hodnotou a současnou reálnou hodnotou, sníženou o případnou ztrátu ze snížení hodnoty daného finančního aktiva původně zaúčtovanou do nákladů. Při zaúčtování ztráty ze snížení hodnoty se případné ztráty vykázané v ostatním úplném výsledku v položce „Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv“ převedou do výkazu zisku a ztráty a vykáží se jako ztráta ze snížení hodnoty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

Pokud se v následujícím účetním období reálná hodnota dluhového nástroje opět zvýší a toto zvýšení lze objektivně vztáhnout k události, která nastala po zaúčtování ztráty ze snížení hodnoty, ztráta se zruší prostřednictvím výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“. Ve výkazu o finanční situaci se ztráty ze snížení hodnoty a jejich storna účtují přímo proti majetkovým účtům.

V případě majetkových cenných papírů zařazených do kategorie realizovatelných finančních aktiv je za objektivní důkaz znehodnocení považován i „podstatný“ nebo „dlouhodobý“ pokles reálné hodnoty pod úroveň pořizovací ceny. Obecně banka pro tyto účely považuje za „podstatný“ pokles tržní ceny pod 80 % ceny pořizovací a za „dlouhodobý“ takový pokles, kdy je tržní cena po dobu devíti měsíců před rozvahovým dnem trvale pod úrovní ceny pořizovací.

Pokud u majetkových cenných papírů existují důkazy svědčící o snížení hodnoty, jako ztráta ze snížení hodnoty se zaúčtuje kumulovaná ztráta rovnající se rozdílu mezi pořizovací cenou a současnou reálnou hodnotou, sníženou o případnou ztrátu ze snížení hodnoty daného finančního aktiva původně zaúčtovanou do nákladů, a vykáže se ve výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistá ztráta ze

znehodnocení finančních aktiv“. Případné ztráty dříve vykázané v ostatním úplném výsledku v položce „Oceňovací rozdílly z realizovatelných finančních aktiv“ se převedou do výkazu zisku a ztráty a vykážou se jako ztráta ze snížení hodnoty v položce „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv“.

Ztráty ze snížení hodnoty u majetkových cenných papírů se neruší prostřednictvím výkazu zisku a ztráty. Případné následné zvýšení reálné hodnoty těchto aktiv se vykazuje přímo v ostatním úplném výsledku. Ve výkazu o finanční situaci se ztráty ze snížení hodnoty a jejich storna účtují přímo proti majetkovým účtům.

Ztráta ze snížení hodnoty nekotovaných majetkových cenných papírů, které se oceňují pořizovací cenou, protože jejich reálnou hodnotu není možné spolehlivě stanovit, odpovídá rozdílu mezi účetní hodnotou finančního aktiva a současnou hodnotou očekávaných budoucích peněžních toků diskontovaných aktuální tržní mírou návratnosti obdobného finančního aktiva. Takovou ztrátu ze snížení hodnoty nelze následně zrušit.

(iii) Podmíněné závazky

Rezervy na úvěrové ztráty u podmíněných závazků (především finančních záruk a úvěrových příslibů) se vykazují ve výkazu o finanční situaci v položce „Rezervy“. Související náklad se vykazuje ve výkazu zisku a ztráty prostřednictvím „Ostatního provozního výsledku“.

Zajišťovací účetnictví

Banka používá derivátové finanční nástroje pro řízení úrokových a kurzových rizik. Na počátku zajištění banka formálně zdokumentuje vztah mezi zajištěnou položkou a zajišťovacím nástrojem, včetně charakteru rizika, cílů a strategie zajištění a metody, která bude používána pro posouzení účinnosti zajišťovacího vztahu. Zajištění se považuje za vysoce účinné, jestliže po celé období zajišťovacího vztahu budou změny reálných hodnot nebo peněžní toky u zajišťovacích nástrojů kompenzovat změny reálných hodnot nebo peněžní toky u zajištěných položek, a to v rozmezí 80 % – 125 %. Účinnost zajištění se posuzuje na počátku zajišťovacího vztahu i během jeho trvání. Konkrétní podmínky jednotlivých typů zajištění a testování jejich účinnosti jsou vymezeny interními zásadami pro zajišťovací účetnictví.

(i) Zajištění reálné hodnoty

Zajištění reálné hodnoty banka používá pro řízení tržních rizik. U zajišťovacích vztahů, které splňují podmínky pro zajištění reálné hodnoty, se změny reálné hodnoty (čisté ceny) zajišťovacího nástroje účtují do výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Úrokové výnosy/náklady týkající se zajišťovacích derivátů se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý úrokový výnos“. Změny reálné hodnoty zajištěné položky připadající na zajištěné riziko se rovněž účtují do výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“ a promítají se do účetní hodnoty zajištěné položky.

Zajišťovací vztah je ukončen, jestliže uplyne platnost zajišťovacího nástroje nebo je tento zajišťovací nástroj prodán, ukončen nebo uplatněn, případně pokud zajišťovací vztah již nesplňuje podmínky pro zajišťovací účetnictví. V takovém případě se úprava reálné hodnoty zajištěné podložky bude až do splatnosti finančního nástroje odepisovat prostřednictvím položky „Čistý úrokový výnos“ do výkazu zisku a ztráty.

(ii) Zajištění peněžních toků

Cílem zajištění peněžních toků je eliminovat nejistotu ohledně budoucích peněžních toků a stabilizovat čistý úrokový výnos. U zajišťovacích vztahů, které splňují podmínky pro zajištění peněžních toků, se zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje připadající na účinnou část zajištění účtuje do ostatního úplného výsledku a vykazuje se v položce „Oceňovací rozdílly ze zajištění peněžních toků“. Zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje připadající na neúčinnou část zajištění se účtuje do výkazu zisku a ztráty prostřednictvím položky „Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou“. Pro účely posouzení účinné a neúčinné části zajištění se derivát uvažuje v plné ceně, tj. včetně naakumulované úrokové složky. Jakmile zajištěný peněžní tok ovlivní výkaz zisku a ztráty, zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje se převede z ostatního úplného výsledku do příslušné výnosové nebo nákladové položky výkazu zisku a ztráty (nejčastěji se jedná o „Čistý úrokový výnos“). Pokud jde o zajištěné položky, u zajištění peněžních toků se účtují stejným způsobem, jako by žádný zajišťovací vztah neexistoval.

Zajišťovací vztah je ukončen, jestliže uplyne platnost zajišťovacího nástroje nebo je tento zajišťovací nástroj prodán, ukončen nebo uplatněn, případně pokud zajišťovací vztah již nesplňuje podmínky pro zajišťovací účetnictví. V takovém případě kumulovaný zisk nebo ztráta ze zajišťovacího nástroje, původně vykázané v ostatním úplném výsledku, zůstanou až do uskutečnění transakce v položce „Oceňovací rozdílly ze zajištění peněžních toků“.

Zápočet finančních aktiv a závazků

Finanční aktiva a finanční závazky se vzájemně započítávají a ve výkazu o finanční situaci se vykazují v čisté částce pouze v případě, že banka má v současnosti právně vymahatelný nárok zaúčtované částky započítat a má v úmyslu vypořádat příslušné aktivum a příslušný závazek v čisté výši nebo realizovat příslušné aktivum a zároveň vypořádat příslušný závazek.

Stanovení reálné hodnoty

Reálná hodnota je cena, která by byla získána z prodeje aktiva nebo zaplacená za převzetí závazku v rámci řádné transakce mezi účastníky trhu ke dni ocenění.

Podrobnější informace o používaných oceňovacích technikách a hierarchii stanovení reálné hodnoty jsou uvedeny v bodě 40 „Reálná hodnota aktiv a závazků“.

Leasing

Leasing představuje smlouvu, na základě které pronajímatel převádí na nájemce právo užívat určité aktivum po předem dohodnutou dobu výměnou za platbu nebo sérii plateb. Finanční leasing je leasing, který převádí v podstatě veškerá rizika a výhody plynoucí z vlastnictví daného aktiva. Veškeré další leasingové smlouvy v rámci banky jsou klasifikovány jako operativní leasing.

Banka jako pronajímatel

V případě operativního leasingu pronajímatel vykazuje pronajaté aktivum v rámci „Hmotného majetku“ a odepisuje v souladu s metodou odpisování platnou pro daný typ aktiva. Výnosy z pronájmu jsou vykazovány rovnoměrně během celé doby pronájmu ve výkazu zisku a ztráty v položce „Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem“.

Banka jako nájemce

Z pohledu nájemce banka neuzavřela žádný pronájem, který by splňoval podmínky finančního leasingu. Splátky v rámci operativního leasingu jsou vykazovány jako náklad ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní správní náklady“ rovnoměrně po celou dobu pronájmu.

Hmotný majetek

Hmotný majetek se oceňuje v pořizovací ceně snížené o oprávky a opravné položky z titulu snížení hodnoty. Výpůjční náklady na aktiva splňující stanovené podmínky jsou kapitalizovány do pořizovací ceny majetku.

Odpisy se vypočtou za použití rovnoměrné metody, na základě které se postupně odpisuje hodnota hmotného majetku po celou dobu předpokládané životnosti až na jeho zbytkovou hodnotu. Odpisy se vykazují ve výkazu zisku a ztráty v položce „Odpisy majetku“ a snížení hodnoty se vykazují v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Předpokládaná doba životnosti aktiv je stanovena takto:

	Životnost – počet let
Budovy	15-50
Inventář	4-10
Osobní automobily	4-8
Počítačový hardware	4-6

Pozemky se neodpisují.

Hmotný majetek se odúčtuje při likvidaci (prodeji), nebo pokud existuje předpoklad, že jeho užívání nepřinese v budoucnu žádné ekonomické výhody. Zisk nebo ztráta z likvidace aktiva, vypočtené jako rozdíl mezi čistým výnosem z likvidace (prodeje) a účetní zůstatkovou hodnotou aktiva, se vykáže ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Nehmotný majetek

Nehmotný majetek banky zahrnuje počítačový software, licence, know-how a další nehmotná aktiva. O nehmotném aktivu se účtuje pouze v případě, že lze spolehlivě určit jeho pořizovací cenu a je pravděpodobné, že banka získá předpokládané budoucí ekonomické užítky související s daným aktivem.

Náklady na software vytvořený vlastní činností se aktivují, je-li banka schopna prokázat technickou proveditelnost jeho dokončení, svůj záměr dokončit jej a schopnost využívat jej, dále je-li možné prokázat, jakým způsobem bude nehmotné aktivum vytvářet pravděpodobné budoucí ekonomické užítky, jsou-li dostupné odpovídající zdroje pro dokončení vývoje a banka je schopná spolehlivě ocenit související výdaje. Samostatně pořízená nehmotná aktiva se prvotně oceňují pořizovací cenou, která se následně snižuje o oprávky a ztráty ze snížení hodnoty.

Nehmotná aktiva s omezenou dobou životnosti se odpisují rovnoměrně po dobu své životnosti. Doba a metoda odpisování se přehodnotí nejméně na konci každého účetního období a v případě nutnosti dojde k jejich úpravě. Náklady z titulu odpisů nehmotného majetku s omezenou dobou životnosti se účtují do výkazu zisku a ztráty, a to do položky „Odpisy majetku“.

Předpokládaná doba životnosti aktiv je stanovena takto:

	Životnost – počet let
Počítačový software	4-8
Vztahy se zákazníky	10-20
Distribuční síť	5,5

Snížení hodnoty nefinančních aktiv (hmotný majetek a nehmotný majetek)

Banka k rozvahovému dni pravidelně vyhodnocuje, zda existují známky znehodnocení některého nefinančního aktiva. V případě, že dané aktivum generuje peněžní příjmy, které jsou do značné míry nezávislé na peněžních příjmech generovaných jinými aktivy, snížení hodnoty se posuzuje individuálně pro dané aktivum.

Pokud existují známky znehodnocení nefinančního aktiva nebo pokud je nutno u konkrétního aktiva provést roční testy snížení hodnoty aktiva, provede banka odhad zpětně získatelné částky aktiva. Zpětně získatelná částka je reálná hodnota aktiva nebo peněžotvorné jednotky snížená o prodejní náklady nebo hodnota z užívání, je-li vyšší. Pokud účetní hodnota aktiva nebo peněžotvorné jednotky překročí zpětně získatelnou částku, je dané aktivum považováno za znehodnocené a jeho vykázaná hodnota se sníží na hodnotu zpětně získatelné částky. Při stanovení hodnoty z užívání se předpokládá budoucí peněžní toky diskontují na současnou hodnotu za použití diskontní sazby před zdaněním, která odráží současný tržní odhad časové hodnoty peněz a specifická rizika spojená s daným aktivem.

Dále se vždy k rozvahovému dni provádí odhad, zda existují známky toho, že dříve zaúčtované ztráty ze snížení hodnoty již neexistují nebo se snížily. Pokud takové známky existují, provede banka odhad zpětně získatelné částky aktiva nebo peněžotvorné jednotky. Dříve zaúčtovaná ztráta ze snížení hodnoty se odúčtuje pouze v případě, že od chvíle, kdy byla zaúčtována poslední ztráta ze snížení hodnoty, došlo ke změně předpokladů, na jejichž základě byla stanovena zpětně získatelná částka aktiva. Odúčtování ztráty je omezeno a bude provedeno pouze do té míry, aby účetní hodnota aktiva nepřevýšila jeho zpětně získatelnou částku ani účetní hodnotu stanovenou po odečtení odpisů v případě, že by v předchozích letech nebylo zaúčtováno žádné snížení hodnoty daného aktiva.

Snížení hodnoty a jeho zrušení se vykazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Ostatní provozní výsledek“.

Dlouhodobá aktiva a vyřazované skupiny držené k prodeji

Dlouhodobá aktiva se klasifikují jako držená k prodeji, jestliže je lze prodat v jejich současném stavu a je-li vysoce pravděpodobné, že se takový prodej uskuteční do 12 měsíců od jejich zařazení do této kategorie. Pokud má být aktivum prodáno v rámci skupiny zahrnující rovněž závazky (např. při prodeji dceřiné společnosti), jedná se o prodej vyřazované skupiny držené k prodeji.

Aktiva držená k prodeji a aktiva, která jsou součástí vyřazované skupiny držené k prodeji, se vykazují ve výkazu o finanční situaci v položce „Aktiva držená k prodeji“. Jsou-li součástí vyřazované skupiny držené k prodeji závazky, vykazují se ve výkazu o finanční situaci v položce „Závazky související s aktivy drženými k prodeji“.

Dlouhodobá aktiva a vyřazované skupiny klasifikované jako držené k prodeji se oceňují buď účetní hodnotou, nebo reálnou hodnotou sníženou o náklady na prodej, je-li nižší. Standardy IFRS nijak neupravují postup účtování v těch případech, kdy ztráta ze snížení hodnoty identifikovaná u vyřazované skupiny převyší účetní hodnotu aktiva oceňovaného podle IFRS 5. Skupina tento rozdíl účtuje jako rezervu, která se vykazuje ve výkazu o finanční situaci v položce „Rezervy“.

Finanční záruky

Banka v rámci své běžné činnosti poskytuje finanční záruky, které představují různé typy akreditivů a záruk. Podle standardu IAS 39 je finanční záruka smlouva, která vyžaduje, aby ručitel provedl specifickou platbu jako náhradu ztráty, která vznikne držiteli záruky v důsledku toho, že konkrétní dlužník neprovedl platbu k datu splatnosti uvedenému v původních nebo upravených podmínkách úvěrového nástroje.

Pokud je banka v pozici držitele záruky, příslušná finanční záruka není vykázána ve výkazu o finanční situaci, ale je zohledněna jako zajištění při stanovení snížení hodnoty zaručeného aktiva.

Banka jako ručitel vykazuje finanční záruky v okamžiku, kdy se stává smluvní stranou záruky (tzn. v okamžiku přijetí nabídky záruky). Finanční záruky jsou na počátku oceněny reálnou hodnotou. Počáteční ocenění obecně představuje odměna přijatá za poskytnutou záruku. Pokud v okamžiku uzavření smlouvy není přijata odměna, je reálná hodnota finanční záruky nulová, protože to je částka, za kterou by mohl být závazek převeden v rámci řádné transakce realizované mezi účastníky trhu. Následně je finanční záruka přehodnocena a posouzena z hlediska nutnosti tvorby rezervy v souladu s IAS 37. Případná rezerva se vykazuje ve výkazu o finanční situaci v položce „Rezervy“.

Přijátá odměna se vykazuje ve výkazu zisku a ztráty v položce „Čistý výnos z poplatků a provizí“, a to rovnoměrně po dobu platnosti záruky.

Rezervy

Rezervy se vykazují v případě, že banka má současnou povinnost v důsledku minulé události, je pravděpodobné, že k jejímu vypořádání bude muset čerpat zdroje, z nichž by jí jinak plynuly ekonomické výhody, a je možno spolehlivě odhadnout výši závazku. Ve výkazu o finanční situaci jsou rezervy vykázány v položce „Rezervy“. Zahrnují jednak rezervy na ztráty z úvěrového rizika u podmíněných závazků (především finančních záruk a úvěrových příslibů) a rezervy na právní spory a restrukturalizace. Náklady nebo výnosy týkající se rezerv jsou vykázány v položce „Ostatní provozní výsledek“, s výjimkou nákladů na restrukturalizaci, které se vykazují v osobních nákladech.

Banka vytvoří rezervu na restrukturalizaci, jestliže má schválený podrobný oficiální plán restrukturalizace a restrukturalizace byla před koncem účetního období buď již zahájena, nebo veřejně oznámena. Rezerva na restrukturalizaci se tvoří pouze do výše přímých nákladů, které v důsledku restrukturalizace nezbytně vzniknou a nesouvisejí s běžnou činností banky.

Zdanění

(i) Splatná daň

Splatné daňové pohledávky a závazky za běžné období a za minulé období se oceňují v částce, která bude dle očekávání získána od finančního úřadu nebo zaplacená finančnímu úřadu. Při výpočtu daňových závazků a pohledávek se použijí daňové sazby a daňové zákony platné k rozvahovému dni.

(ii) Odložená daň

Odložená daň se vypočte ze všech přechodných rozdílů mezi daňovým základem aktiv a pasiv a jejich účetní hodnotou k rozvahovému dni. Odložené daňové závazky se vykazují z titulu všech zdanitelných přechodných rozdílů. Odložená daňová aktiva se vykazují z titulu všech daňově odčitatelných přechodných rozdílů a nevyužitých daňových ztrát v případě, že je pravděpodobné, že bude k dispozici dostatečný zdanitelný zisk k tomu, aby odčitatelné přechodné rozdíly a nevyužití daňové ztráty převedené z minulých let mohly být využity. Přechodné rozdíly z titulu prvotního zaúčtování goodwillu se při výpočtu odložené daně nezohledňují.

Výše odložené daňové pohledávky převáděné do dalších období se vždy znovu posoudí k rozvahovému dni a sníží, pokud již není pravděpodobné, že bude k dispozici dostatečný zdanitelný zisk k realizaci dané odložené daňové pohledávky nebo její části. Nevykázaná odložená daňová pohledávka se přecení vždy k rozvahovému dni a zaúčtuje, pokud vznikla pravděpodobnost, že budoucí zdanitelný příjem umožní realizaci dané odložené daňové pohledávky.

Odložené daňové pohledávky a závazky se oceňují v sazbě, která bude platná v období, kdy dojde ke zrušení přechodných rozdílů nebo vyrovnání daňového závazku, s použitím daňových sazeb (a daňových zákonů) uzákoněných nebo vyhlášených k rozvahovému dni, které by podle očekávání měly být účinné v období zrušení přechodných rozdílů.

Odložené daně z titulu položek vykázanych do ostatního úplného výsledku se rovněž vykazují v ostatním úplném výsledku, nikoli ve výkazu zisku a ztráty.

Odložené daňové pohledávky a závazky se vzájemně započtou, pokud existuje zákonné právo na jejich zápočet a odložené daně se vztahují ke stejnému správci daně.

Základní kapitál

Základní kapitál banky (zaregistrovaný, upsaný a splacený) je k rozvahovému dni vykázán ve výši zapsané v obchodním rejstříku.

Aktiva ve správě

Banka poskytuje klientům služby správy majetku (trust) a další služby, v souvislosti s nimiž spravuje nebo investuje určitá aktiva jménem klientů. Aktiva držena ve správě nejsou vykazována v účetní závěrce, neboť nejsou aktivy banky.

Dividendy z kmenových akcií

Dividendy plynoucí z kmenových akcií se vykazují jako závazek a vlastní kapitál se sníží o hodnotu dividend po schválení akcionáři banky.

Účtování výnosů a nákladů

Výnosy jsou účtovány, pokud účetní jednotce poplynou ekonomické výhody a pokud lze výši výnosů spolehlivě stanovit. Příslušné položky ve výkazu zisku a ztráty, jejich popis a kritéria účtování výnosů jsou následující:

(i) Čistý úrokový výnos

Úrokové výnosy nebo náklady se vykazují za použití metody efektivní úrokové míry. Výpočet zahrnuje poplatky za poskytnutí úvěrů plynoucí z úvěrové činnosti a transakční náklady přímo související s příslušným nástrojem, které tvoří nedílnou součást efektivní úrokové míry (kromě finančních nástrojů v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty), ale nikoli budoucí úvěrové ztráty. Úrokové výnosy z individuálně znehodnocených úvěrů a pohledávek a finančních aktiv držených do splatnosti se vypočtou za použití původní efektivní úrokové míry použité k diskontování odhadu peněžních toků za účelem ocenění ztráty ze snížení hodnoty.

Úrokové výnosy zahrnují úrokové výnosy z úvěrů a jiných pohledávek za bankami a z úvěrů a jiných pohledávek za klienty, dále z hotovosti a z dluhopisů a dalších úročených cenných papírů klasifikovaných ve všech kategoriích finančních aktiv. Úrokové náklady zahrnují úroky z vkladů bank, vkladů klientů, emitovaných dluhových cenných papírů a jiných finančních závazků klasifikovaných ve všech kategoriích finančních závazků.

Čistý úrokový výnos dále zahrnuje úroky z finančních derivátů vedených v bankovním portfoliu.

(ii) Čistý výnos z poplatků a provizí

Banka získává výnosy z poplatků a provizí z celé řady různorodých služeb, které poskytuje klientům.

Poplatky za služby poskytované po určitou dobu se časově rozlišují po tuto dobu. Mezi tyto poplatky patří poplatky za poskytnutí úvěru, poplatky za záruky, provize za správu a řízení aktiv a další poplatky za manažerské a poradenské služby a poplatky za zprostředkování pojištění, zprostředkování stavebního spoření a devizové transakce.

Výnosy z poplatků za poskytování transakčních služeb, např. zajištění akvizice akcií nebo jiných cenných papírů nebo nákupu nebo prodeje podniku, se účtují při dokončení příslušné transakce.

(iii) Výnosy z dividend

Výnos z dividend se zaúčtuje, jakmile vznikne nárok na příjem dividend.

Součástí této položky jsou dividendy z akcií a dalších majetkových cenných papírů ze všech portfolií a výnosy z majetkových podílů, které jsou zařazeny jako realizovatelná finanční aktiva.

(iv) Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou

Výsledek obchodní činnosti zahrnuje veškeré zisky a ztráty plynoucí ze změny reálné hodnoty (čisté ceny) finančních aktiv a finančních závazků zařazených do kategorie k obchodování, včetně všech derivátů, které neplní funkci zajišťovacích nástrojů. U finančních derivátů vedených v obchodním portfoliu zahrnuje čistý zisk z obchodních operací navíc rovněž úrokové výnosy a náklady. Úrokové výnosy a náklady týkající se nederivátových aktiv a závazků k obchodování a derivátů vedených v bankovním portfoliu však nejsou součástí čistého zisku z obchodních operací, neboť jsou vykázané jako „Čistý úrokový výnos“. Tato položka dále zahrnuje neefektivní části zajištění reálné hodnoty a zajištění peněžních toků a zisk/ztrátu z kurzových operací.

V čistém zisku z aktiv oceňovaných reálnou hodnotou se vykazují změny čisté ceny aktiv a závazků oceňovaných reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty.

(v) Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem

Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem se účtují rovnoměrně po dobu pronájmu.

(vi) Náklady na zaměstnance

Náklady na zaměstnance zahrnují mzdy, odměny, zákonné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení, daně a poplatky týkající se zaměstnanců. Rovněž se zde vykazují náklady na odstupné či na rezervu na restrukturalizaci.

(vii) Ostatní správní náklady

Ostatní správní náklady zahrnují náklady na informační technologie, náklady na kancelářské prostory a na provoz kanceláře, náklady na reklamu a marketing, právní služby a jiné poradenství a jiné správní náklady. Dále se v této položce vykazují náklady na příspěvky na pojištění vkladů.

(viii) Odpisy majetku

V této položce se vykazují odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

(ix) Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty

V této položce se vykazují zisky nebo ztráty z prodeje či jiného odúčtování realizovatelných finančních aktiv, finančních aktiv držených do splatnosti, úvěrů a pohledávek a finančních závazků v naběhlé hodnotě. Pokud ale bylo u daného finančního aktiva jednotlivě identifikováno snížení hodnoty, tyto zisky/ztráty se zahrnují do čisté ztráty ze znehodnocení.

(x) Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv

V čisté ztrátě ze znehodnocení finančních aktiv se vyazuje tvorba a zúčtování opravných položek k úvěrům a pohledávkám, finančním aktivům drženým do splatnosti a realizovatelným finančním aktivům, a to jak opravných položek tvořených k jednotlivým aktivům, tak k celému portfoliu (vzniklé, ale nevykázané ztráty). V této položce jsou rovněž vykázány přímé odpisy pohledávek stejně jako částky získané zpět z odepsaných úvěrů odúčtovaných z výkazu o finanční situaci.

(xi) Ostatní provozní výsledek

Ostatní provozní výsledek odráží veškeré ostatní výnosy a náklady, které přímo nesouvisí s běžnou činností banky. V ostatním provozním výsledku se vyazuje tvorba a zúčtování opravných položek a výsledky prodeje hmotného majetku a nehmotného majetku. Dále se do této položky zahrnují ztráty ze snížení hodnoty goodwillu.

Součástí ostatního provozního výsledku jsou rovněž následující položky: náklady na ostatní daně, výnosy z rozpuštění rezerv a náklady na tvorbu rezerv, ztráty ze snížení hodnoty (a jejich případné zrušení), zisky nebo ztráty z prodeje majetkových účastí zaúčtovaných ekvivalenční metodou a zisky nebo ztráty z odúčtování dceřiných společností.

c) Významné účetní úsudky, předpoklady a odhady

Některé částky v této účetní závěrce byly stanoveny na základě účetních úsudků a s použitím odhadů a předpokladů. Tyto odhady a předpoklady vycházejí z předchozích zkušeností a dalších podkladů, například z plánů a prognóz budoucího vývoje, které jsou v současnosti považovány za realistické. Vzhledem k tomu, že s těmito předpoklady a odhady je spojena určitá míra nejistoty, může dojít v budoucnu na základě skutečných výsledků k úpravě účetní hodnoty souvisejících aktiv a závazků. Při sestavení účetní závěrky byly použity následující nejvýznamnější účetní úsudky, odhady a předpoklady:

Reálná hodnota finančních nástrojů

V případě, že reálnou hodnotu finančních aktiv a finančních závazků vykázaných ve výkazu o finanční situaci nelze odvodit z aktivních trhů, používají se pro její stanovení různé oceňovací metody, včetně matematických modelů. Pokud je to možné, pracují tyto modely s údaji, které jsou objektivně zjistitelné na trhu. Nejsou-li takové údaje k dispozici, je při stanovení reálné hodnoty nutné uplatnit úsudek. Podrobnější informace o oceňovacích modelech, hierarchii stanovení reálné hodnoty a o reálné hodnotě finančních nástrojů jsou uvedeny v bodě 41 „Reálná hodnota aktiv a závazků“.

Snížení hodnoty finančních aktiv

Banka vždy k rozvahovému dni prověřuje finanční aktiva neoceňovaná reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty z hlediska případného snížení hodnoty a nutnosti vytvořit k nim opravnou položku na vrub nákladů. Především musí posoudit, zda existují objektivní důkazy svědčící o snížení hodnoty v důsledku ztrátové události, která nastala po prvotním zaúčtování aktiva, a provést odhad výše a načasování budoucích peněžních toků, na které má tato událost vliv.

Podrobnější informace o snížení hodnoty jsou uvedeny v bodě 39 „Řízení rizik“, v části „Úvěrové riziko“. Změny opravných položek jsou popsány v bodě 8 „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“.

Snížení hodnoty nefinančních aktiv

Banka vždy k rozvahovému dni prověřuje nefinanční aktiva z hlediska případného snížení jejich hodnoty a nutnosti vytvořit k nim opravnou položku na vrub nákladů. Úsudky a odhady se používají pro stanovení hodnoty z užívání a reálné hodnoty aktiva snížené o náklady na prodej, pro tyto účely se provádí odhad načasování a výše očekávaných budoucích peněžních toků a diskontních sazeb. Předpoklady a odhady použité při určování zpětně získatelné částky nefinančních aktiv, která slouží pro účely testování snížení hodnoty, jsou popsány výše v sekci Důležitá účetní pravidla, odstavec „Snížení hodnoty nefinančních aktiv (hmotný majetek a nehmotný majetek)“.

Odložené daňové pohledávky

Odložené daňové pohledávky se účtují z titulu daňových ztrát a daňově uznatelných přechodných rozdílů, avšak jen do výše pravděpodobných budoucích zdanitelných zisků, proti nimž bude možné ztráty započíst. Banka musí uplatňovat úsudek při stanovení výše odložených daňových pohledávek, které lze zaúčtovat s ohledem na pravděpodobné načasování a výši budoucích zdanitelných zisků a s ohledem na strategii daňového plánování. Podrobnější informace o odložených daních jsou uvedeny v bodě 25 „Daňové pohledávky a závazky“.

Rezervy

V souvislosti s účtováním rezerv musí banka uplatňovat odborný úsudek, když posuzuje, zda v důsledku minulé události má současnou povinnost a zda je pravděpodobné, že k vypořádání této povinnosti bude muset čerpat zdroje, z nichž by jí jinak plynuly ekonomické výhody. Při určování výše rezervy používá rovněž odhady, a to pro účely posouzení částky a načasování budoucích peněžních toků. Podrobnější údaje o rezervách jsou uvedeny v bodě 31 „Rezervy“, bližší informace o rezervách na podmíněné úvěrové závazky jsou uvedeny v bodě 44 „Podmíněná aktiva a závazky“. Soudní spory nenaplňující kritéria pro tvorbu rezervy jsou popsány v bodě 44 „Podmíněná aktiva a závazky“.

Leasing

Leasing představuje smlouvu, na základě které pronajímatel převádí na nájemce právo užívat určité aktivum po předem dohodnutou dobu výměnou za platbu nebo sérii plateb. Finanční leasing je leasing, který převádí v podstatě veškerá rizika a výhody plynoucí z vlastnictví daného aktiva. Veškeré další leasingové smlouvy v rámci banky jsou klasifikovány jako operativní leasing.

Banka jakožto pronajímatel musí uplatňovat odborný úsudek při rozhodování o tom, zda se jedná o finanční, resp. o operativní leasing, přičemž hlavním kritériem je to, zda došlo k převodu v podstatě veškerých rizik a výhod plynoucích z vlastnictví daného aktiva. Podrobnější informace o leasingu jsou uvedeny v bodě 35 „Leasing“.

d) Implementace nových nebo novelizovaných standardů IFRS/IAS

Pro sestavení této účetní závěrky byla použita stejná účetní pravidla jako v předchozím roce, s výjimkou nových nebo novelizovaných standardů a interpretací, které jsou závazné od účetního období začínajícího 1. 1. 2016. Níže jsou uvedeny pouze ty nové nebo novelizované standardy a interpretace, které jsou z hlediska banky relevantní.

Nově závazné standardy a interpretace

Od roku 2016 jsou závazné následující nové nebo novelizované standardy, které byly schváleny EU:

- *Novela IAS 1: Iniciativa týkající se informací v účetní závěrce (Disclosure Initiative)*
- *Novela IAS 16 a IAS 38: Přijatelné metody odpisování hmotného a nehmotného majetku*
- *Roční revize IFRS 2012–2014*
- *Novela IFRS 11: Účtování o nabytí účasti ve společné činnosti*
- *Novela IAS 27 Individuální účetní závěrka*

Ostatní nové standardy a novely nemají na účetní závěrku banky významný vliv.

Novela IAS 1: Iniciativa týkající se informací v účetní závěrce (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2016). Novela přináší následující změny:

- Významnost: Novela vysvětluje, že (1) účetní jednotka nesmí snížit srozumitelnost informací v účetní závěrce jejich agregováním či poskytováním nevýznamných informací, (2) hledisko významnosti platí pro všechny části účetní závěrky, (3) i když nějaký standard IFRS vyžaduje zveřejnění určitých informací v účetní závěrce, platí hledisko významnosti, tj. účetní jednotka takové informace uvede ve své účetní závěrce, pouze když jsou významné.
- Výkaz o finanční situaci, výkaz zisku a ztráty a výkaz o ostatním úplném výsledku: Novela (1) specifikuje, že řádkové položky v těchto výkazech lze podle potřeby rozčleňovat a agregovat tak, aby to bylo relevantní, a přináší doplňující vysvětlení k mezisoučtům, (2) uvádí, že podíl na ostatním úplném výsledku přidružených podniků a společných podniků účtovaný ekvivalenční metodou se rozčlení na položky v závislosti na tom, zda bude následně reklasifikován do hospodářského výsledku, či nikoli.
- Příloha k účetní závěrce: Novela přináší nové příklady, jak lze strukturovat přílohu k účetní závěrce, a zdůrazňuje, že při volbě pořadí bodů přílohy je třeba brát ohled na srozumitelnost a srovnatelnost a že není nutné respektovat pořadí uvedené v odstavci 114 IAS 1. IASB navíc vypustila ustanovení a příklady týkající se identifikace významných účetních pravidel, protože byly považovány za neužitečné.

Tyto úpravy a zpřesnění nemají významný vliv na prezentaci účetní závěrky banky sestavené podle IFRS.

Novela IAS 16 a IAS 38: Přijatelné metody odpisování hmotného a nehmotného majetku (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2016)

Novely IAS 16 a IAS 38 byly vydány v květnu 2014 a jsou závazné od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016. V souladu s těmito novelami není metoda odpisování založenou na výnosech možné používat pro dlouhodobý hmotný majetek (pozemky, budovy a

zařízení) vůbec a pro nehmotný majetek jen v omezených případech. Implementace těchto novel nemá na účetní závěrku banky významný dopad.

Roční revize IFRS 2012–2014 (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2016)

V září 2014 vydala IASB soubor revizí vybraných účetních standardů. Novelty jsou závazné od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016 a jejich implementace nemá na účetní závěrku banky významný dopad.

Novela IFRS 11: Účtování o nabytí účasti ve společné činnosti (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2016)

V květnu 2014 vydala IASB novelu IFRS 11, která je závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016. V souladu s touto novelou je nabyvatel účasti ve společné činnosti, která představuje podnik ve smyslu definice v IFRS 3, povinen dodržovat všechny zásady týkající se účtování o podnikových kombinacích stanovené v IFRS 3, případně v dalších standardech IFRS, s výjimkou těch zásad, které jsou v rozporu s ustanoveními IFRS 11.

Implementace této novely nemá na účetní závěrku banky významný dopad.

Novela IAS 27 Individuální účetní závěrka

Novela, závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2016, povoluje účetním jednotkám používat pro účtování investic do dceřiných, společných a přidružených podniků v individuální účetní závěrce ekvivalenční metodu. To účetním jednotkám v některých jurisdikcích umožní sestavovat individuální závěrku podle IFRS, protože se sníží náklady na dodržení příslušných požadavků, aniž by to mělo negativní vliv na informace dostupné investorům.

Implementace této novely nemá na účetní závěrku banky významný dopad.

Nové standardy a interpretace, které zatím nejsou závazné

Níže uvedené standardy a interpretace byly vydány IASB, ale zatím nejsou závazné.

Následující standardy, novely standardů a interpretace nebyly doposud schváleny Evropskou unií:

- _ *IFRS 16: Leasing*
- _ *Zpřesnění IFRS 15: Výnosy ze smluv se zákazníky*
- _ *Novela IAS 12: Účtování odložených daňových pohledávek z titulu nerealizovaných ztrát*
- _ *Novela IAS 7: Iniciativa týkající se informací v účetní závěrce*
- _ *Roční revize IFRS 2014–2016*
- _ *IFRIC 22 k transakcím a zálohám v cizí měně*
- _ *Novela IAS 40 Investice do nemovitostí*

Následující standardy již byly schváleny Evropskou unií, ale zatím nejsou závazné:

- _ *IFRS 9 Finanční nástroje*
- _ *IFRS 15 Výnosy ze smluv se zákazníky, včetně novely IFRS 15: Termín závazné platnosti IFRS 15*

I když tyto nové nebo novelizované standardy a interpretace již byly schváleny Evropskou unií, banka se rozhodla neimplementovat je před termínem jejich závazné platnosti.

IFRS 9: Finanční nástroje (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2018).

IFRS 9 byl vydán v červenci 2014 a bude závazný od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2018. Tento standard upravuje tři zásadní oblasti účtování finančních nástrojů: jejich klasifikaci a oceňování, snížení hodnoty a zajišťovací účetnictví.

Pro klasifikaci finančních aktiv zavádí IFRS 9 dvě kritéria: 1) ekonomický model, který účetní jednotka používá pro řízení finančních aktiv, a 2) peněžní toky, které vznikají na základě smluvních podmínek sjednaných pro finanční aktiva. Finanční aktivum lze tudíž ocenit naběhlou hodnotou pouze v případě, že jsou splněny obě následující podmínky: a) na základě smluvních podmínek sjednaných u daného finančního aktiva vznikají k určitým termínům peněžní toky, u nichž jde výhradně o platbu jistiny a úroků z dosud nesplacené jistiny, a b) účetní jednotka drží aktivum v souladu s ekonomickým modelem, jehož cílem je inkaso smluvních peněžních toků z aktiva plynoucích. Dluhové nástroje, které splňují první podmínku, ale jejichž ekonomický model zahrnuje jak držbu za účelem inkasa smluvních peněžních toků, tak prodej aktiva, se oceňují reálnou hodnotou se změnami účtovanými do ostatního úplného výsledku hospodaření. Všechna ostatní finanční aktiva se oceňují reálnou hodnotou se změnami účtovanými do zisku nebo ztráty. U majetkových cenných papírů, které nejsou určené k obchodování, má účetní jednotka při prvotním zaúčtování možnost volby (rozhodnutí je nevratné) a může změny jejich reálné hodnoty účtovat do ostatního úplného výsledku hospodaření. Banka plánuje využít tuto možnost u některých svých dlouhodobých investic do majetkových cenných papírů, které nemají cenu kotovanou na trhu.

Pokud jde o finanční závazky, zásady jejich klasifikace a oceňování jsou v IFRS 9 stejné jako v IAS 39. Jediná změna se týká finančních závazků, u nichž je uplatněna fair value option, tj. oceňují se reálnou hodnotou do zisku nebo ztráty. U těchto závazků se změna reálné hodnoty připadající na změny úvěrového rizika vykazuje do ostatního úplného výsledku hospodaření (s výjimkou situací, kdy by tento způsob účtování, tj. do ostatního úplného výsledku, vytvořil nebo zvýšil nesoulad s výsledkem hospodaření, v takovém případě se tyto změny rovněž vykazují do zisku nebo ztráty, tj. do výsledku hospodaření). IFRS 9 umožňuje tento postup již před závazným termínem platnosti standardu, ale banka nemá v plánu tuto možnost využít.

IFRS 9 zavádí jednotný model pro posuzování ztrát ze snížení hodnoty, který se bude používat jak pro finanční aktiva, tak pro podrozvahové úvěrové angažovanosti (úvěrové přísliby a finanční záruky). Při prvotním zaúčtování finančního nástroje se budou tvořit opravné položky ve výši očekávané dvanáctiměsíční úvěrové ztráty. Opravné položky na úvěrové ztráty očekávané po celou dobu trvání finančního nástroje se tvoří u všech finančních nástrojů, u nichž po počátečním zaúčtování dojde k významnému nárůstu úvěrového rizika. Standard zpřesňuje rovněž pravidla pro účtování ztrát, které vzniknou v důsledku změny smluvních podmínek finančního aktiva

Smyslem nového modelu zajišťovacího účetnictví je zohlednit postupy řízení rizik, které účetní jednotky používající zajišťovací účetnictví v praxi uplatňují. Pro banku budou v tomto ohledu relevantní následující oblasti: povinný bude pouze prospektivní test účinnosti zajišťovacího vztahu, zpětný test již nebude nutné provádět, ruší se procentuální rozpětí účinnosti 80–125 %, v případě opcí sloužících jako zajišťovací nástroj se volatilita časové hodnoty nebude účtovat do zisku nebo ztráty, ale do ostatního úplného výsledku hospodaření a bude možné zajistit i syntetickou pozici obsahující deriváty.

Účetní jednotky budou mít při prvním uplatnění IFRS 9 na výběr, zda (a) požadavky tohoto standardu týkající se zajišťovacího účetnictví uplatní hned od začátku v plné šíři, (b) požadavky tohoto standardu týkající se zajišťovacího účetnictví uplatní na počátku v omezeném rozsahu a pro zajištění reálné hodnoty portfolia finančních aktiv nebo finančních závazků proti úrokovému riziku budou nadále používat ustanovení IAS 39, případně (c) budou nadále v plném rozsahu u zajišťovacího účetnictví postupovat podle požadavků IAS 39. Česká spořitelna hodlá zvolit třetí možnost, nicméně bude nezbytné podniknout určitá opatření, aby měla k dispozici informace, které pro implementaci IFRS 9 bude muset nově v souladu s IFRS 7 uvést v účetní závěrce.

Česká spořitelna nebude při prvním uplatnění IFRS 9 upravovat srovnávací informace za předchozí roky. Jednorázový dopad přechodu na IFRS 9 se promítne do počátečního zůstatku vlastního kapitálu k datu první aplikace.

V průběhu roku 2016 Erste Group Bank (mateřská společnost) dokončila dokumentaci shrnující provozní opatření, která bude nutné realizovat v souvislosti se změnami skupinových interních směrnic, postupů, procesů a systémů v rámci příprav na přechod na IFRS 9 od 1. 1. 2018. V návaznosti na to banka zahájila lokalizaci skupinových požadavků, tj. jednak přípravu na lokální implementaci skupinových řešení (např. pro účely oceňování aktiv reálnou hodnotou, konkrétně dluhových nástrojů, které nejsou určeny k obchodování a u jejichž peněžních toků nejde výhradně o platbu jistiny a úroků, případně do určité míry pro účely výpočtu očekávaných úvěrových ztrát) a jednak úpravu stávajících lokálních řešení podle skupinových požadavků. V rámci těchto aktivit jsou v bance opakovaně prováděny studie finančního dopadu (zaměřující se především na klasifikaci a oceňování finančních aktiv a snížení jejich hodnoty, ale postupně rovněž na regulatorní kapitál a kapitálové poměry), které budou v první polovině roku 2017 dále zpřesňovány. Od druhého pololetí 2017 by měly současně fungovat dva plně funkční soubory procesů pokrývající klasifikaci, oceňování, snížení hodnoty a informace zveřejňované v účetní závěrce, a to jeden stávající podle IAS 39 a jeden podle IFRS 9.

Dosavadní přípravy implementace nového standardu potvrzují předchozí předpoklad banky, že IFRS 9 bude mít významný dopad na položky výkazu o finanční situaci i na metody používané pro oceňování finančních nástrojů.

Pokud jde o modelování očekávaných úvěrových ztrát a s tím související kvantifikaci ztrát ze snížení hodnoty, banka je přesvědčena, že největší dopady nového modelu snížení hodnoty podle IFRS 9 se budou týkat významného zvýšení kreditního rizika u expozic, u nichž snížení hodnoty nebylo identifikováno. U jednotlivých portfolií a produktových typů bude jako kvantitativní ukazatel pro posouzení významného zvýšení kreditního rizika sloužit negativní změna pravděpodobnosti selhání dlužníka během trvání nástroje a počet dní po splatnosti vyšší než 30. Jako kvalitativní ukazatel se budou používat grafické značky (praporky) systému včasného varování upozorňující na riziko (negativní změna od prvotního zaúčtování), grafické značky (praporky) upozorňující na poskytnutou úlevu (forbearance) (negativní změna od prvotního zaúčtování) nebo na work-out transfer. Některé kvalitativní ukazatele (tj. označení určitým praporkem) budou ze své podstaty založeny na kompetentním a včasném uplatnění odborného úsudku při posuzování kreditního rizika. Nezbytný rámec v oblasti správy a řízení zajistí zásady a postupy pro kontrolu kreditních rizik na celobankovní úrovni a na úrovni jednotlivých subjektů (většina z nich již byla zavedena, některé jsou ve fázi adaptace v souvislosti s přípravou na IFRS 9). Kromě kvalitativních ukazatelů definovaných na úrovni klienta se bude vyhodnocovat rovněž významné zvýšení kreditního rizika pro celé portfolio, jestliže informace o zvýšení kreditního rizika u jednotlivého finančního nástroje nebo pro klienta jako celek budou k dispozici až s určitým zpožděním. Mezi faktory označovanými jako „portfolio triggers“ by mělo být rovněž neočekávané zvýšení kreditního rizika na úrovni portfolia. Přesná definice těchto „portfolio triggers“ zatím však není ustálena. Dalším významným aspektem týkajícím se předpokládaných dopadů modelu snížení hodnoty v souladu s IFRS 9 bude podle banky používání prognostických makroekonomických informací. V této souvislosti banka vyvinula metodiku pro výpočet pravděpodobnosti selhání, která vyžaduje aplikaci makroekonomických dat. Pravděpodobnost selhání se upravuje s použitím makroekonomické funkce sloužící pro účely stresového testování (tj. funkce spojující vybrané makroekonomické proměnné s pravděpodobností selhání). S ohledem na tyto metodické požadavky lze očekávat, že se opravné položky vytvořené k úvěrovým expozicím bez selhání zvýší více než nevýznamně.

Banka také předpokládá, že bude nutné upravit strukturu účetní závěrky (jak jednotlivé výkazy, tak přílohu k účetní závěrce), a to především v souvislosti s novými požadavky IFRS 7 vyplývajícími z IFRS 9. Při těchto úpravách účetní závěrky budou zohledněny

rovněž nové požadavky na výkaznictví (v první řadě požadavky nové prováděcí technické normy FINREP), s nimiž přijdou regulační orgány EU či národní regulátoři v souvislosti s přípravou na implementaci IFRS 9, ať už se budou týkat evropského bankovního sektoru, či pouze domácího bankovníctví.

IFRS 15 Výnosy ze smluv se zákazníky (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2018).

IFRS 15 byl vydán v květnu 2014 a bude závazný od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2018. Zpřesňující novela vyšla v dubnu 2016. IFRS 15 upravuje pravidla pro oceňování a účtování výnosů ze smluv se zákazníky. V souladu s tímto standardem budou navíc účetní jednotky povinny uvádět v účetní závěrce rozsáhlejší a relevantnější informace. Standard definuje jednotný pětistupňový model, podle něhož se budou účtovat veškeré smlouvy se zákazníky. Nově upravuje rovněž variabilní protihodnotu a aktivaci nákladů. Vzhledem k tomu, že se tento standard nezaměřuje na účtování výnosů z finančních služeb, banka neočekává, že by jeho implementace měla na její účetní závěrku významný vliv.

Novela IAS 7: Iniciativa týkající se informací v účetní závěrce (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2017).

Novela IAS 7 byla vydána v lednu 2016 a bude závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2017. Novela požaduje, aby v příloze k účetní závěrce byly uvedeny informace, které jejím uživatelům umožní posoudit změny závazků z financování, a to jak změny peněžních toků, tak nepeněžní změny.

Banka nepředpokládá, že v souvislosti s touto novelou bude nutné uvést v příloze k účetní závěrce nové informace, protože finanční činnost ve výkazu o peněžních tocích se týká pouze vlastních zdrojů, nikoli finančních závazků.

IFRS 16 Leasing (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2019).

V lednu 2016 vydala IASB standard IFRS 16, který bude závazný od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2019. IFRS 16 upravuje účtování leasingových ujednání a jejich vykazování v účetní závěrce. Oproti dosavadním zásadám, které stanoví IAS 17, dochází k zásadním změnám především u účtování operativního leasingu na straně nájemce. V souladu s novým standardem bude nájemce vykazovat v rozvaze na aktivní straně právo na užívání a na pasivní straně odpovídající leasingový závazek. Výjimku kvůli nevýznamnosti bude možné uplatnit u krátkodobých leasingových ujednání a u leasingu drobného majetku. Naproti tomu změny v účtování na straně pronajímatele jsou ve srovnání s IAS 17 jen minimální. Informace, které se budou o leasingu uvádět v příloze podle IFRS 16, budou podstatně komplexnější než stávající údaje podle IAS 17.

Dopad, který nový standard bude mít na účetní závěrku banky, bude předmětem posouzení.

Novela IAS 12: Účtování odložených daňových pohledávek z titulu nerealizovaných ztrát (IASB stanovila termín závazné platnosti na 1. 1. 2017).

Novela IAS 12 byla vydána v lednu 2016 a bude závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2017. Novela vysvětluje, že v souvislosti s nerealizovanými ztrátami z dluhových nástrojů oceněných pro účetní účely reálnou hodnotou, ale pro daňové účely pořizovací cenou mohou vzniknout přechodné rozdíly, které jsou daňově uznatelné. Dále novela specifikuje, že při odhadu budoucích zdanitelných zisků se nevychází z účetní hodnoty aktiva, ale ze základu daně a že lze při výpočtu vycházet z vyšší hodnoty, než je hodnota účetní. Budoucí zdanitelné zisky nezahrnují daňové odpočty z titulu zrušení daňově uznatelných přechodných rozdílů.

Dopad, který novela bude mít na účetní závěrku banky, bude předmětem posouzení, nepředpokládá se nicméně, že by byl zásadní.

Roční revize IFRS 2014–2016

V prosinci 2016 vydala IASB soubor novel vybraných účetních standardů IFRS pro roky 2014–2016. Jedná se o následující tři standardy: IFRS 1 První přijetí Mezinárodních standardů účetního výkaznictví, IAS 28 Investice do přidružených a společných podniků a IFRS 12 Zveřejnění podílů v jiných účetních jednotkách. Novely dvou prvně zmíněných standardů budou závazné od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2018. Novela IFRS 12 bude závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2017.

Implementace těchto novel nebude mít na účetní závěrku banky významný dopad.

IFRIC 22 k transakcím a zálohám v cizí měně

IASB vydala 8. 12. 2016 interpretaci IFRIC 22 „Transakce a zálohy v cizí měně“. Zpracoval ji Výbor pro interpretace IFRS a jejím cílem je blíže vysvětlit účtování transakcí, jejichž součástí je inkaso nebo platba zálohy v cizí měně.

Interpretace vymezuje cizoměnové transakce, resp. části transakcí takto:

- protihodnota je vyjádřena v cizí měně;
- účetní jednotka zaúčtuje zálohu (aktivum) nebo výnosy příštích období (závazek) z titulu protihodnoty, a to dříve, než zaúčtuje související aktivum, náklad nebo příjem;
- aktivum z titulu zálohy nebo závazek – výnosy příštích období mají nepeněžní charakter.

Výbor pro interpretace IFRS dospěl k následujícím závěrům:

- datem transakce pro účely stanovení směnného kurzu je datum prvotního zaúčtování nepeněžního aktiva z titulu zálohy, resp. závazku – výnosů příštích období;
- v případě, že se předem uskuteční více plateb nebo inkas, datum transakce se stanoví pro každou platbu nebo inkaso samostatně. Interpretace IFRIC 22 bude závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2018.

Tato interpretace nebude mít na účetní závěrku banky významný dopad.

Novela IAS 40 Investice do nemovitostí

IASB vydala 8. 12. 2016 novelu IAS 40 nazvanou „Převody investic do nemovitostí“.

Novela upravuje znění odstavce 57 v tom smyslu, že účetní jednotka převede nemovitost z účtu investic do nemovitostí, resp. na tento účet výlučně tehdy, jestliže došlo ke změně užívání. Ke změně užívání dojde, jestliže nemovitost splní, resp. přestane splňovat definici investice do nemovitostí. Změna záměru vedení, pokud jde o užívání nemovitosti, sama o sobě není důkazem o změně užívání.

Novela bude závazná od řádného účetního období začínajícího 1. 1. 2018.

Implementace této novely nebude mít na účetní závěrku banky významný dopad.

C. DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K VÝKAZU O ÚPLNÉM VÝSLEDKU HOSPODAŘENÍ A VÝKAZU O FINANČNÍ SITUACI ČESKÉ SPOŘITELNY, A.S.

1. Čistý úrokový výnos

V mil. Kč	2016	2015
Úrokové výnosy		
Finanční aktiva k obchodování	1 088	254
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	13	11
Realizovatelná finanční aktiva	725	687
Úvěry a pohledávky	19 594	20 612
Finanční aktiva držaná do splatnosti	4 222	4 599
Zajišťovací úrokové deriváty	115	74
Ostatní aktiva	100	7
Úrokové výnosy celkem	25 857	26 244
Úrokové náklady		
Finanční závazky k obchodování	-977	-212
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	-1 130	-2 033
Zajišťovací úrokové deriváty	110	305
Ostatní závazky	-3	-
Úrokové náklady celkem	-2 000	-1 940
Čistý úrokový výnos	23 857	24 304

U finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty činily úrokové výnosy celkem 24 756 mil. Kč (2015: 25 979 mil. Kč) a úrokové náklady celkem -1 023 mil. Kč (2015: -1 728 mil. Kč). Čistý úrokový výnos tak činil 23 733 mil. Kč (2015: 24 251 mil. Kč). Úrokové výnosy z finančních aktiv, u nichž bylo identifikováno znehodnocení, dosáhly částky 295 mil. Kč (2015: 418 mil. Kč).

2. Čistý výnos z poplatků a provizí

V mil. Kč	2016	2015
Poplatky a provize z cenných papírů	1 066	1 020
Obstarání emisí	132	158
Obstarání finančních nástrojů	909	862
Ostatní	25	-
Clearing a vypořádání	206	248
Asset management	91	146
Správa, úschova a uložení hodnot	151	146
Platební styk	4 556	5 060
Platební karty	486	810
Ostatní	4 070	4 250
Distribuce produktů pro zákazníka	648	749
Zprostředkování pojišťovacích činností	451	489
Zprostředkování stavebního spoření	131	212
Devizové operace	-	-
Ostatní	66	48
Úvěrové činnosti	1 653	1 956
Úvěrové přísliby poskytnuté, úvěrové přísliby přijaté	47	55
Záruky poskytnuté, záruky přijaté	176	187
Ostatní úvěrové činnosti	1 430	1 714
Ostatní	-117	-45
Čistý výnos z poplatků a provizí	8 254	9 280
Výnos z poplatků a provizí	11 655	13 236
Náklady na poplatky a provize	-3 401	-3 956

3. Výnosy z dividend

V mil. Kč	2016	2015
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	19	10
Realizovatelná finanční aktiva	32	32
Dividendy z majetkových účastí	385	385
Výnosy z dividend	436	427

4. Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou

V mil. Kč	2016	2015
Čistý zisk z obchodních operací	2 761	3 098
Obchodování s cennými papíry a deriváty	1 399	2 092
Devizové operace	1 362	1 006
Zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků vykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-59	-113
Zisk nebo (-) ztráta z přecenění/prodeje finančních aktiv vykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-22	-22
Zisk nebo (-) ztráta z přecenění/prodeje finančních závazků vykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-37	-91
Zisk nebo (-) ztráta ze zajišťovacího účetnictví	-11	31
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	2 691	3 016

S účinností od 4. 2. 2008 obchoduje Česká spořitelna na finančních trzích s využitím obchodního modelu Erste Group Bank. Tržní riziko generované prodejními aktivitami divize finančních trhů (tj. obchody s drobnou a korporátní klientelou) s výjimkou akciového rizika a obchodů pro účely řízení likvidity skupiny (money market) bylo převedeno na Erste Group Bank pomocí uzavírání zrcadlových obchodů. Zisk z obchodování, tj. tržních pozic Erste Group Bank, je přerozdělován podle odsouhlasených pravidel do příslušných bank skupiny a je vykázán v položce „Čistý zisk z obchodních operací“.

Základním principem těchto pravidel je, že Erste Group Bank absorbuje případné ztráty na jednotlivých třídách aktiv výměnou za rizikovou prémii odvozenou od ukazatele Value at Risk („VaR“). Zbytek kladného výsledku je po odečtení nákladů (vypočtených pomocí Cost Income Ratio) přerozdělen jednotlivým účastníkům modelu na základě výsledků generovaných z prodejních aktivit v jednotlivých třídách aktiv.

V čistém zisku z obchodních operací jsou zahrnuty výnosy z tržních pozic Erste Group Bank v následující struktuře:

V mil. Kč	2016	2015
Realizované a nerealizované zisky z aktiv k obchodování	572	440
Deriváty	-	10
Operace s cizími měnami	211	262
Celkem	783	712

5. Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem

V mil. Kč	2016	2015
Ostatní operativní pronájem	87	116
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	87	116

6. Všeobecné správní náklady

V mil. Kč	2016	2015
Náklady na zaměstnance	-8 113	-7 713
Mzdy	-5 800	-5 497
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	-1 802	-1 723
Ostatní náklady na zaměstnance	-511	-493
Ostatní správní náklady	-6 784	-7 434
Příspěvek do Fondu pojištění vkladů	-165	-955
Náklady na informační technologie	-2 816	-2 796
Náklady na kancelářské prostory	-1 384	-1 431
Náklady na provoz kanceláří	-590	-681
Náklady na reklamu a marketing	-822	-824
Poradenství a právní služby	-346	-251
Ostatní správní náklady	-661	-496
Odpisy majetku	-1 889	-1 857
Software a ostatní nehmotný majetek	-849	-749
Nemovitosti užívané bankou	-693	-673
Zařízení kanceláří a ostatní hmotný majetek	-347	-435
Všeobecné správní náklady	-16 786	-17 004

Snížení příspěvku do Fondu pojištění vkladů oproti loňskému roku je důsledkem změny způsobu výpočtu stanovené ČNB v roce 2016.

Odměny členů řídicích a dozorčích orgánů

V mil. Kč	2016	2015
Odměny	79	88

Odměny členů řídicích a dozorčích orgánů se vykazují jako krátkodobé zaměstnanecké požitky.

Průměrný počet zaměstnanců na plný úvazek k rozvahovému dni

	2016	2015
Zaměstnanci	9 270	9 473

7. Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2016	2015
Z prodeje realizovatelných finančních aktiv	1 423	279
Z prodeje finančních aktiv držných do splatnosti	-	45
Z prodeje úvěrů a pohledávek	-	3
Ze zpětného odkupu finančních závazků oceněných naběhlou hodnotou	-	-3
Čistý zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	1 423	324

Zisk z prodeje podílu ve společnosti VISA Europe Ltd. ve výši 1 423 mil. Kč byl vykázán k 31. 12. 2016.

8. Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2016	2015
Úvěry a pohledávky	-1 406	-2 172
Tvorba rezerv na rizika	-3 078	-4 018
Rozpuštění rezerv na rizika	1 225	1 511
Odpis pohledávek	-39	-11
Inkaso pohledávek účtované přímo do výnosů	486	346
Finanční aktiva držaná do splatnosti	3	2
Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-1 403	-2 170

9. Ostatní provozní výsledek

V mil. Kč	2016	2015
Zisk nebo (-) ztráta z nemovitostí/movitého majetku/ostatního nehmotného majetku s výjimkou goodwillu	-69	-391
Tvorba/rozpuštění ostatních rezerv	-41	-2
Tvorba/rozpuštění rezerv na poskytnuté úvěrové přísliby a záruky	-314	-157
Ostatní daně	-28	-50
Ostatní provozní náklady/výnosy	-423	-146
Ostatní provozní výsledek	-875	-746

Vzhledem k existenci známek snížení hodnoty aktiv v roce 2016 banka vykázala do položky „Zisk nebo (-) ztráta z nemovitostí/movitého majetku/ostatního nehmotného majetku“ ztrátu ze snížení hodnoty nefinančních aktiv (budov) ve výši 1 040 mil. Kč. Zisk z prodeje podílu (51 %) v podnicích zabývajících se zpracováním karetých transakcí ve výši 1 148 mil. Kč byl v roce 2016 vykázán v téže položce.

10. Daň z příjmů

Daň z příjmů zahrnuje splatnou daň za běžné období stanovenou na základě výsledku hospodaření vykázaného pro daňové účely, dále opravy daně z příjmů za předchozí období a pohyby odložené daně.

V mil. Kč	2016	2015
Daň z příjmů splatná – výnos / náklad	-3 520	-3 475
Běžné období	-3 520	-3 432
Předchozí období	-	-43
Daň z příjmů odložená – výnos / náklad	344	72
Běžné období	344	72
Celkem	-3 176	-3 403

Následující tabulka porovnává daň z příjmů fakticky vykázanou ve výkazu zisku a ztráty s teoretickým daňovým nákladem vypočítaným jako násobek zisku banky před zdaněním a sazby daně z příjmů právnických osob aktuálně platné v České republice.

V mil. Kč	2016	2015
Zisk před zdaněním	17 684	17 547
Daň za účetní období stanovená s použitím sazby daně z příjmů právnických osob platné v ČR (19 %)	-3 360	-3 334
Výnosy nepodléhající zdanění	693	74
Daňově neodčitelné náklady	-529	-108
Ostatní	20	8
Daňové vratky a doměrky z minulých let	-	-43
Celkem	-3 176	-3 403
Efektivní sazba daně	17,96 %	19,39 %

V roce 2016 měl na nezdaňované výnosy pozitivní dopad zejména zisk z prodeje podílu v podniku zabývajícím se zpracováním karetních transakcí.

Daňové dopady jednotlivých složek ostatního úplného výsledku hospodaření:

V mil. Kč	Částka před zdaněním	2016 Sleva na dani/ (náklad)	Částka po zdanění	Částka před zdaněním	2015 Sleva na dani/ (náklad)	Částka po zdanění
Oceňovací rozdíly z realizovatelných finančních aktiv	-844	161	-683	1 508	-286	1 222
Nerealizovaný zisk nebo (-) ztráta z přecenění	582	-110	472	1 787	-339	1 448
Přeřazení úprav do zisku a ztráty	-1 426	271	-1 155	-279	53	-226
Oceňovací rozdíly ze zajištění peněžních toků	257	-51	206	-81	17	-64
Zisk nebo (-) ztráta ze zajišťovacích nástrojů	257	-51	206	-81	17	-64
Přeřazení úprav do zisku a ztráty	-	-	-	-	-	-
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-587	110	-477	1 427	-269	1 158

11. Rozdělení zisku

Vedení banky navrhuje vyplatit ze zisku dosaženého v roce 2016 dividendy v celkové částce 11 552 mil. Kč, což představuje 76 Kč na jednu kmenovou i prioritní akcii (2015: 12 798 mil. Kč, tj. 84,20 Kč na kmenovou i prioritní akcii). Výplata dividend musí být schválena řádnou valnou hromadou. Dividendy vyplácené akcionářům podléhají srážkové dani ve výši 15 %, případně v procentuální sazbě stanovené v příslušné smlouvě o zamezení dvojího zdanění. Dividendy vyplácené akcionářům, kteří jsou daňovými rezidenty členského státu EU a jejichž podíl na základním kapitálu dceřiné společnosti je minimálně 10 % a kteří drží akcie společnosti nejméně jeden rok, nepodléhají srážkové dani.

U emise dodatečného kapitálu AT1 (popis těchto kapitálových nástrojů viz bod 33 přílohy Vlastní kapitál celkem) v celkové nominální hodnotě 300 mil. EUR vedení banky navrhuje vyplatit výnos ve výši 623,7 mil. Kč (2015: 659 mil. Kč). Vedení banky dále navrhlo počínaje rokem 2016 přesunout celý zůstatek Zákonného rezervního fondu ve výši 3 040 mil. Kč do Nerozděleného zisku. Jak výplata výnosu týkající se AT1, tak přesun zůstatku Zákonného rezervního fondu musí být schváleny řádnou valnou hromadou.

12. Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank

V mil. Kč	2016	2015
Pokladní hotovost	24 144	23 776
Hotovost u centrálních bank	126 612	73 819
Ostatní vklady na požádání	1 121	3 300
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	151 877	100 895

V položce „Hotovost u centrálních bank“ jsou vykázány povinné rezervní vklady v celkové částce 6 262 mil. Kč (2015: 8 161 mil. Kč). Tyto povinné minimální rezervy jsou úročeny dvoutýdenní repo sazbou ČNB. Banka může z povinných minimálních rezerv čerpat částku, která převyšuje skutečnou průměrnou výši povinných minimálních rezerv za dané udržovací období vypočtenou podle opatření ČNB.

Ostatní vklady na požádání zahrnují běžné účty a jednodenní vklady u bank.

Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky

V mil. Kč	2016	2015
Pokladní hotovost	24 144	23 776
Nostro účty u centrálních bank	120 350	65 658
Státní pokladniční poukázky a státní dluhopisy splatné do 3 měsíců	-	3 448
Nostro účty u bank	1 121	3 300
Loro účty u bank	-15 702	-11 968
Pokladní hotovost a ostatní vysoce likvidní prostředky celkem	129 913	84 214

13. Deriváty k obchodování

V mil. Kč	2016			2015		
	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota
Deriváty v obchodním portfoliu	579 486	11 649	-11 450	509 870	12 466	12 338
Úrokové	315 486	8 974	-8 684	314 058	9 922	9 841
Akciové	550	24	-7	3 552	65	10
Měnové	260 863	2 461	-2 492	188 015	2 123	2 177
Kreditní	-	-	-	324	1	1
Komoditní	2 587	190	-267	3 921	355	309
Deriváty v bankovním portfoliu	62 537	1 809	-2 606	54 161	1 718	2 670
Úrokové	14 708	1 155	-19	9 818	1 073	23
Měnové	47 829	654	-2 587	44 343	645	2 647
Celkem	642 023	13 458	-14 056	564 031	14 184	15 008

V roce 2015 převedla banka z obchodního do bankovního portfolia portfolio derivátů sloužících k ekonomickému zajištění úrokových sazeb u bankovního portfolia.

14. Ostatní aktiva k obchodování

V mil. Kč	2016	2015
Kapitálové nástroje	-	11
Dluhové cenné papíry	351	619
Vládní instituce	97	120
Úvěrové instituce	254	499
Úvěry a pohledávky	7 236	100
Ostatní aktiva k obchodování	7 587	730

Nástroje peněžního trhu (money-market) zařazené do kategorie aktiv k obchodování činily 7 236 mil. Kč (2015: 100 mil. Kč).

15. Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2016	2015
Kapitálové nástroje	17	38
Dluhové cenné papíry	314	316
Úvěrové instituce	314	316
Úvěry a pohledávky	63	-
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	394	354

16. Realizovatelná finanční aktiva

V mil. Kč	2016	2015
Kapitálové nástroje	1 314	2 183
Dluhové cenné papíry	79 665	75 613
Vládní instituce	61 738	63 850
Úvěrové instituce	8 978	6 443
Ostatní finanční instituce	2 257	270
Nefinanční podniky	6 692	5 050
Realizovatelná finanční aktiva	80 979	77 796

Kapitálové nástroje klasifikované jako realizovatelná finanční aktiva činily 1 314 mil. Kč (2015: 2 183 mil. Kč). Kapitálové nástroje zahrnují akcie a ostatní akciové nástroje.

17. Finanční aktiva držaná do splatnosti

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto		Portfoliové opravné položky		Účetní hodnota netto	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Vládní instituce	147 242	139 065	-	-1	147 242	139 064
Úvěrové instituce	11 782	11 108	-3	-2	11 779	11 106
Ostatní finanční instituce	851	852	-	-1	851	851
Nefinanční podniky	3	664	-1	-3	2	661
Finanční aktiva držaná do splatnosti	159 878	151 689	-4	-7	159 874	151 682

18. Cenné papíry

V mil. Kč	Finanční aktiva											
	Pohledávky za klienty a bankami		Finanční aktiva k obchodování		V reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty		Realizovatelná		Držená do splatnosti		Celkem	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Dluhové a jiné uročené cenné papíry	2 099	2 285	351	619	314	316	79 665	75 612	159 874	151 682	242 303	230 514
Kótované	-	-	53	79	-	-	67 322	65 341	145 366	137 393	212 741	202 813
Nekótované	2 099	2 285	298	540	314	316	12 343	10 271	14 508	14 289	29 562	27 701
Majetkové cenné papíry	-	-	-	11	17	38	1 256	2 126	-	-	1 273	2 175
Kótované	-	-	-	11	-	-	74	502	-	-	74	513
Nekótované	-	-	-	-	17	38	1 182	1 624	-	-	1 199	1 662
Majetkové účasti	-	-	-	-	-	-	58	58	-	-	58	58
Celkem	2 099	2 285	351	630	331	354	80 979	77 796	159 874	151 682	243 634	232 747

Investiční fondy jsou zahrnuty do majetkových cenných papírů.

Podrobnější informace o zápůjčkách cenných papírů a repo operacích jsou uvedeny v bodě 37 „Převody finančních aktiv – repo operace a zápůjčky cenných papírů“.

19. Úvěry a jiné pohledávky za bankami

Úvěry a jiné pohledávky za bankami

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Účetní hodnota netto
K 31. 12. 2016				
Dluhové cenné papíry	1 312	-	-7	1 305
Úvěrové instituce	1 312	-	-7	1 305
Úvěry a jiné pohledávky	20 523	-2	-3	20 518
Úvěrové instituce	20 523	-2	-3	20 518
Celkem	21 835	-2	-10	21 823

K 31. 12. 2015

Dluhové cenné papíry	1 731	-	-9	1 722
Úvěrové instituce	1 731	-	-9	1 722
Úvěry a jiné pohledávky	32 403	-1	-4	32 398
Úvěrové instituce	32 403	-1	-4	32 398
Celkem	34 134	-1	-13	34 120

K 31. 12. 2016 banka poskytla některým finančním institucím v rámci reverzních repo operací úvěry v celkové výši 4 535 mil. Kč (2015: 560 mil. Kč), které jsou zajištěny cennými papíry v hodnotě 4 606 mil. Kč (2015: 655 mil. Kč).

Opravné položky k úvěrům a jiným pohledávkám za bankami

V mil. Kč	K 31. 12. 2015	Tvorba	Rozpuštění	Převody mezi opravnými položkami	K 31. 12. 2016
Individuální opravné položky	-1	-7	6	-	-2
Úvěry a jiné pohledávky	-1	-7	6	-	-2
Úvěrové instituce	-1	-7	6	-	-2
Portfoliové opravné položky	-13	-3	6	-	-10
Dluhové cenné papíry	-9	-	2	-	-7
Úvěrové instituce	-9	-	2	-	-7
Úvěry a jiné pohledávky	-4	-3	4	-	-3
Úvěrové instituce	-4	-3	4	-	-3
Celkem	-14	-10	12	-	-12

V mil. Kč	K 31. 12. 2014	Tvorba	Rozpuštění	Převody mezi opravnými položkami	K 31. 12. 2015
Individuální opravné položky	-1	-3	4	-1	-1
Úvěry a jiné pohledávky	-1	-3	4	-1	-1
Úvěrové instituce	-1	-3	4	-1	-1
Portfoliové opravné položky	-8	-9	4	-	-13
Dluhové cenné papíry	-7	-2	-	-	-9
Úvěrové instituce	-7	-2	-	-	-9
Úvěry a jiné pohledávky	-1	-7	4	-	-4
Úvěrové instituce	-1	-7	4	-	-4
Celkem	-9	-12	8	-1	-14

20. Úvěry a jiné pohledávky za klienty

Úvěry a jiné pohledávky za klienty

V mil. Kč	Účetní hodnota brutto	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Účetní hodnota netto
K 31. 12. 2016				
Dluhové cenné papíry klientů	795	-	-2	793
Nefinanční podniky	795	-	-2	793
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	551 152	-11 515	-2 071	537 566
Vládní instituce	19 124	-1	-10	19 113
Ostatní finanční instituce	25 333	-145	-33	25 155
Nefinanční podniky	209 837	-6 092	-1 395	202 350
Domácnosti	296 858	-5 277	-633	290 948
Celkem	551 947	-11 515	-2 073	538 359
K 31. 12. 2015				
Dluhové cenné papíry klientů	565	-	-2	563
Nefinanční podniky	565	-	-2	563
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	509 313	-13 353	-1 608	494 352
Vládní instituce	19 934	-1	-1	19 932
Ostatní finanční instituce	25 107	-127	-17	24 963
Nefinanční podniky	191 239	-6 528	-969	183 742
Domácnosti	273 033	-6 697	-621	265 715
Celkem	509 878	-13 353	-1 610	494 915

Opravné položky k úvěrům a jiným pohledávkám za klienty

V mil. Kč	2015				2016						
	K 31. 12.	Tvorba	Použití	Rozpuštění	Úrokové výnosy ze znehodnocených úvěrů	Převody mezi opravnými položkami	Kurzové a jiné změny (+/-)	K 31. 12.	Inkaso dříve odepsaných pohledávek	Odpis pohledávek	
Individuální opravné položky	-13 353	-2 728	2 928	1 071	295	276	-4	-11 515	486	-39	
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-13 353	-2 728	2 928	1 071	295	276	-4	-11 515	486	-39	
Vládní instituce	-1	-1	-	1	-	-	-	-1	-	-	
Ostatní finanční instituce	-127	-51	-	33	-	-	-	-145	-	-	
Nefinanční podniky	-6 528	-1 776	1 039	772	129	276	-4	-6 092	44	-4	
Domácnosti	-6 697	-900	1 889	265	166	-	-	-5 277	442	-35	
Portfoliové opravné položky	-1 610	-340	-	142	-	-264	-1	-2 073	-	-	
Dluhové cenné papíry klientů	-2	-81	-	81	-	-	-	-2	-	-	
Nefinanční podniky	-2	-81	-	81	-	-	-	-2	-	-	
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-1 608	-259	-	61	-	-264	-1	-2 071	-	-	
Vládní instituce	-1	-9	-	-	-	-	-	-10	-	-	
Ostatní finanční instituce	-17	-21	-	5	-	-	-	-33	-	-	
Nefinanční podniky	-969	-204	-	43	-	-264	-1	-1 395	-	-	
Domácnosti	-621	-25	-	13	-	-	-	-633	-	-	
Celkem	-14 963	-3 068	2 928	1 213	295	12	-5	-13 588	486	-39	

V mil. Kč	2014				2015						
	K 31. 12.	Tvorba	Použití	Rozpuštění	Úrokové výnosy ze znehodnocených úvěrů	Převody mezi opravnými položkami	Kurzové a jiné změny (+/-)	K 31. 12.	Inkaso dříve odepsaných pohledávek	Odpis pohledávek	
Individuální opravné položky	-15 085	-3 315	3 601	1 000	418	1	27	-13 353	346	-11	
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-15 085	-3 315	3 601	1 000	418	1	27	-13 353	346	-11	
Vládní instituce	-2	-8	-	9	-	-	-	-1	-	-	
Ostatní finanční instituce	-131	-8	-	12	-	-	-	-127	-	-	
Nefinanční podniky	-6 741	-1 782	1 147	637	184	-	27	-6 528	217	-2	
Domácnosti	-8 211	-1 517	2 454	342	234	1	-	-6 697	129	-9	
Portfoliové opravné položky	-1 423	-691	-	503	-	-	1	-1 610	-	-	
Dluhové cenné papíry klientů	-	-	-	-	-	-	-	-2	-	-	
Nefinanční podniky	-	-2	-	-	-	-	-	-2	-	-	
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-1 423	-689	-	503	-	-	1	-1 608	-	-	
Vládní instituce	-1	-1	-	1	-	-	-	-1	-	-	
Ostatní finanční instituce	-32	-40	-	55	-	-	-	-17	-	-	
Nefinanční podniky	-865	-519	-	414	-	-	1	-969	-	-	
Domácnosti	-525	-129	-	33	-	-	-	-621	-	-	
Celkem	-16 508	-4 006	3 601	1 503	418	1	28	-14 963	346	-11	

Opravné položky k 31. 12. 2016 zahrnují i opravné položky k úvěrům spřízněným osobám ve výši 0 mil. Kč (2015: 345 mil. Kč).

21. Zajišťovací deriváty

V mil. Kč	K 31. 12. 2016			K 31. 12. 2015		
	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota	Jmenovitá hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota
Zajištění reálné hodnoty	4 453	21	-12	8 000	342	-6
Zajištění úrokového rizika	4 453	21	-12	8 000	342	-6
Zajištění kurzového rizika	-	-	-	-	-	-
Zajištění peněžních toků	45 997	498	-440	29 806	321	-489
Zajištění úrokového rizika	29 898	455	-54	21 137	321	-97
Zajištění kurzového rizika	16 099	43	-386	8 669	-	-392
Celkem	50 450	519	-452	37 806	663	-495

22. Hmotný majetek

A) POŘIZOVACÍ CENA

V mil. Kč	Hmotný majetek – pořizovací cena a vlastní náklady			
	Pozemky a budovy (používané bankou)	Zařízení / ostatní dlouhodobá aktiva	Informační technika (hardware)	Hmotný majetek celkem
K 1. 1. 2015	20 566	4 613	2 237	27 416
Přírůstky (+)	516	204	88	808
Úbytky (-)	-659	-284	-537	-1 480
Převody (+/-)	-	-6	6	-
K 31. 12. 2015	20 423	4 527	1 794	26 744
Přírůstky (+)	280	235	204	719
Úbytky (-)	-987	-330	-230	-1 547
Převody (+/-)	-	8	-8	-
K 31. 12. 2016	19 716	4 440	1 760	25 916

B) OPRÁVKY

V mil. Kč	Hmotný majetek – oprávky			
	Pozemky a budovy (používané bankou)	Zařízení / ostatní dlouhodobá aktiva	Informační technika (hardware)	Hmotný majetek celkem
K 1. 1. 2015	-9 114	-3 421	-1 862	-14 397
Odpisy (-)	-673	-291	-144	-1 108
Úbytky (+)	512	276	536	1 324
Znehodnocení (-)	-617	-	-	-617
Zrušení znehodnocení (+)	1	-	-	1
Převody (+/-)	-	-	-	-
K 31. 12. 2015	-9 891	-3 436	-1 470	-14 797
Odpisy (-)	-693	-227	-120	-1 040
Úbytky (+)	838	321	223	1 382
Znehodnocení (-)	-1 389	-2	-	-1 391
Zrušení znehodnocení (+)	-	-	-	-
Převody (+/-)	-	-	-	-
K 31. 12. 2016	-11 135	-3 344	-1 367	-15 846

C) ÚČETNÍ HODNOTA

V mil. Kč	Hmotný majetek			
	Pozemky a budovy (používané bankou)	Zařízení / ostatní dlouhodobá aktiva	Informační technika (hardware)	Hmotný majetek celkem
K 1. 1. 2015	11 452	1 192	375	13 019
K 31. 12. 2015	10 532	1 091	324	11 947
K 31. 12. 2016	8 581	1 096	393	10 070

Zůstatky k 31. 12. 2016 v tabulce výše zahrnují nedokončené investice v celkové hodnotě 397 mil. Kč (2015: 464 mil. Kč). K 31. 12. 2016 činí pořizovací cena plně odepsaného hmotného majetku 4 450 mil. Kč (2015: 4 788 mil. Kč). Zpětně získatelná částka (reálná hodnota snížená o prodejní náklady) u budov se sníženou hodnotou (viz bod 9 přílohy Ostatní provozní výsledek) činí 1 226 mil. Kč.

23. Nehmotný majetek

A) POŘIZOVACÍ CENA

Pořizovací cena a vlastní náklady			
V mil. Kč	Pořízený software	Ostatní (ocenitelná práva, atd.)	Nehmotný majetek celkem
K 1. 1. 2015	9 431	6 109	15 540
Přírůstky (+)	1 079	63	1 142
Úbytky (-)	-112	-529	-641
Převody (+/-)	27	-27	-
K 31. 12. 2015	10 425	5 616	16 041
Přírůstky (+)	1 099	81	1 180
Úbytky (-)	-393	-251	-644
Převody (+/-)	511	-511	-
K 31. 12. 2016	11 642	4 935	16 577

B) OPRÁVKY

Oprávkky			
V mil. Kč	Pořízený software	Ostatní (ocenitelná práva, atd.)	Nehmotný majetek celkem
K 1. 1. 2015	-6 503	-5 748	-12 251
Odpisy (-)	-658	-91	-749
Úbytky (+)	110	528	638
Znehodnocení (-)	-3	-1	-4
K 31. 12. 2015	-7 054	-5 312	-12 366
Odpisy (-)	-751	-98	-849
Úbytky (+)	394	250	644
Znehodnocení (-)	-12	-	-12
Převody (+/-)	-683	683	-
K 31. 12. 2016	-8 106	-4 477	-12 583

C) ÚČETNÍ HODNOTA

V mil. Kč	Pořízený software	Ostatní (ocenitelná práva, atd.)	Nehmotný majetek celkem
K 1. 1. 2015	2 928	361	3 289
K 31. 12. 2015	3 371	304	3 675
K 31. 12. 2016	3 536	458	3 994

Ostatní nehmotný majetek zahrnuje licence a know-how. Dále tato položka k 31. 12. 2016 zahrnuje nedokončené investice v celkové hodnotě 1 251 mil. Kč (2015: 1 104 mil. Kč).

K 31. 12. 2016 činí pořizovací cena plně odepsaného nehmotného majetku 4 679 mil. Kč (2015: 6 399 mil. Kč).

24. Účasti v dceřiných a přidružených podnicích

K 31. 12. 2016	Základní kapitál v mil Kč/ tis. EUR	Měna	Přímý podíl na základním kapitálu v %	Podíl na hlasovacích právech v %	Účetní hodnota v mil. Kč
Dceřiné podniky					
brokerjet ČS, a.s.	120,0	CZK	100 %	100 %	45
CEE Property Development Portfolio B.V.	20,0	EUR	20 %	20 %	-
CEE Property Development Portfolio 2 a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	1 036
CS Property Investment Limited**)	120,0	EUR	100 %	100 %	145
Czech and Slovak Property Fund B.V. **)	30,0	EUR	20 %	20 %	101
Czech TOP Venture Fund B.V.	19,0	EUR	84 %	84 %	30
Erste Corporate Finance, a.s.	6,0	CZK	100 %	100 %	15
Energie ČS, a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	-
Erste Grantika Advisory, a.s.	7,0	CZK	100 %	100 %	-
Factoring České spořitelny, a.s..	114,0	CZK	100 %	100 %	985
ČS do domu, a.s.	4,0	CZK	100 %	100 %	-
Česká spořitelna - penzijní společnost, a.s.	350,0	CZK	100 %	100 %	841
Mopet, a.s.	102	CZK	100 %	100 %	-
Realitní společnost ČS, a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	-
REICO investiční společnost ČS, a.s.	25,2	CZK	100 %	100 %	130
sAutoleasing, a.s.	500,0	CZK	100 %	100 %	1 964
s IT Solutions CZ, s.r.o.	0,2	CZK	100 %	100 %	28
Erste Leasing, a.s.	200,0	CZK	100 %	100 %	742
Stavební spořitelna ČS, a.s.	750,0	CZK	100 %	100 %	1 515
Věrnostní program IBOD, a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	-
Investicniweb s.r.o	0,1	CZK	100 %	100 %	3
Holding Card Service, s.r.o.	614	CZK	69 %	69 %	423
Mezisoučet					8 003
Přidružené podniky					
CBCB-Czech Banking Credit Bureau, a.s.	1,2	CZK	20 %	20 %	0,24
Erste Group Shared Services (EGSS), s.r.o.	0,2	CZK	40 %	40 %	0,08
ÖCI-Unternehmensbeteiligungs	18,2	EUR	40 %	40 %	0,19
Procurement Services CZ, s.r.o.	0,2	CZK	40 %	40 %	0,08
První certifikační autorita, a.s.	20,0	CZK	23,25 %	23,25 %	7,94
Global Payments s.r.o.*)	1 590,0	CZK	10 %	10 %	159
Mezisoučet					168
Zajištěný kurzový rozdíl k majetkovým účastem denominovaným v EUR					29
Celkem					8 200

*) vykázáno v rámci přidružených podniků, jelikož banka v účetní jednotce uplatňuje podstatný vliv

K 1. 1. 2017 bude zahájena likvidace společností s IT Solution CZ, sr.o. a Brokerjet.

**) Snížení účetní hodnoty nastalo vzhledem k tomu, že část emisního ážia byla vrácena zpět společnosti Česká spořitelna, a.s. Účetní hodnota brutto majetkových účastí a dceřiných podniků v roce 2016 činila 13 008 mil. Kč (2015: 13 424 mil. Kč).

Hodnota opravných položek k majetkovým účastem a dceřiným podnikům v roce 2016 činila 4 837 mil. Kč (2015: 5 062 mil. Kč).

K 31. 12. 2015	Základní kapitál v mil Kč/ tis. EUR	Měna	Přímý podíl na základním kapitálu v %	Podíl na hlasovacích právech v %	Účetní hodnota v mil. Kč
Dceřiné podniky					
brokerjet ČS, a.s.	120,0	CZK	100 %	100 %	79
CEE Property Development Portfolio B.V.	20,0	EUR	20 %	20 %	-
CEE Property Development Portfolio 2 a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	924
CS Investment Limited	0,1	EUR	100 %	100 %	-
CS Property Investment Limited	120,0	EUR	100 %	100 %	470
Czech and Slovak Property Fund B.V.	30,0	EUR	20 %	20 %	745
Czech TOP Venture Fund B.V.	19,0	EUR	84 %	84 %	30
Erste Corporate Finance, a.s.	6,0	CZK	100 %	100 %	15
Erste Energy Services, a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	103
Erste Grantika Advisory, a.s.	7,0	CZK	100 %	100 %	30
Factoring České spořitelny, a.s..	114,0	CZK	100 %	100 %	985
ČS do domu, a.s.	4,0	CZK	100 %	100 %	-
Česká spořitelna - penzijní společnost, a.s.	350,0	CZK	100 %	100 %	841
Mopet, a.s.	102	CZK	100%*	100 %	39
Realitní společnost ČS, a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	-
REICO investiční společnost ČS, a.s.	25,2	CZK	100 %	100 %	110
sAutoleasing, a.s.	500,0	CZK	100 %	100 %	1 694
s IT Solutions CZ, s.r.o.	0,2	CZK	100%*	100 %	28
Erste Leasing, a.s.	200,0	CZK	100 %	100 %	742
Stavební spořitelna ČS, a.s.	750,0	CZK	100 %	100 %	1 515
Věrnostní program IBOD, a.s.	2,0	CZK	100 %	100 %	-
Investicniweb s.r.o	0,1	CZK	100%*	100 %	3
Holding Card Service, s.r.o.	0,2	CZK	100 %	100 %	0,2
Mezisoučet					8 353
Přidružené podniky					
CBCB-Czech Banking Credit Bureau, a.s.	1,2	CZK	20 %	20 %	0,24
Erste Group Shared Services (EGSS), s.r.o.	0,2	CZK	40 %	40 %	0,08
ÖCI-Unternehmensbeteiligungs	18,2	EUR	40 %	40 %	0,19
Procurement Services CZ, s.r.o.	0,2	CZK	40 %	40 %	0,08
První certifikační autorita, a.s.	20,0	CZK	23,25 %	23,25 %	7,94
s IT Solutions SK, spol. s r.o.	6,8	EUR	23,50 %	23,50 %	-
Mezisoučet					9
Zajištěný kurzový rozdíl k majetkovým účastem denominovaným v EUR					70
Celkem					8 432

*) Zvýšení (pohyb) přímého podílu na základním kapitálu nebyl k 31. prosinci 2015 zapsán v obchodním rejstříku.

Obchodní firma	Sídlo	Předmět podnikání
Dceřiné podniky		
brokerjet ČS, a.s.	Praha	Poskytování investičních služeb
CEE Property Development Portfolio B.V.	Nizozemsko	Investování do nemovitostí
CEE Property Development Portfolio 2 a.s.	Praha	Investování do nemovitostí
CS Property Investment Limited	Kypr	Investování do cenných papírů, poskytování úvěrů
Czech and Slovak Property Fund B.V.	Nizozemsko	Investování do nemovitostí
Czech TOP Venture Fund B.V.	Nizozemsko	Účast na řízení a financování jiných firem
Erste Corporate Finance, a.s.	Praha	Poradenství
Energie ČS, a.s.	Praha	Obchodování s elektřinou a plynem
Erste Grantika Advisory, a.s.	Brno	Podnikatelské poradenství
Factoring České spořitelny, a.s.	Praha	Factoring
ČS do domu, a.s.	Praha	Síť finančního poradenství
Česká spořitelna - penzijní společnost, a.s.	Praha	Penzijní pojištění
Mopet, a.s.	Praha	Mobilní platební služby
Realitní společnost ČS, a.s.	Praha	Realitní činnost
REICO investiční společnost ČS, a.s.	Praha	Investování do nemovitostí
s Autoleasing, a.s.	Praha	Leasing
s IT Solutions CZ, s.r.o.	Praha	Poskytování software a poradenství v oblasti hardware a software
Erste leasing, a.s.	Znojmo	Leasing
Stavební spořitelna ČS, a.s.	Praha	Stavební spořitelna
Věrnostní program IBOD, a.s.	Praha	Správa věrnostního programu
Investicniweb s.r.o	Praha	Webový portál pro investory
Holding Card Service, s.r.o.	Praha	Správa nemovitostí
Přidružené podniky		
CBCB-Czech Banking Credit Bureau, a.s.	Praha	Poskytování informací z bankovního registru klientských informací
Erste Group Shared Services (EGSS), s.r.o.	Hodonín	Zahraniční platební služby
ÖCI-Unternehmensbeteiligungs	Rakousko	Poskytování manažerských služeb
Procurement Services CZ, s.r.o.	Praha	Poskytování služeb v oblasti nákupu
První certifikační autorita, a.s.	Praha	Certifikační služby v oblasti elektronického podpisu
Global Payments s.r.o.	Praha	Platební styk

25. Daňové pohledávky a závazky

Odložená daň se stanoví závazkovou metodou ze všech přechodných rozdílů s použitím základní sazby daně z příjmů ve výši 19 %, s přihlédnutím k období, kdy bude aktivum realizováno, resp. závazek vypořádán.

V mil. Kč	Daňové pohledávky 2016	Daňové pohledávky 2015	Daňové závazky 2016	Daňové závazky 2015	Čistá změna 2016			Čistá změna 2015		
					Celkem	Do zisku nebo ztráty	Do ostat. úplného výsledku hospodaření	Celkem	Do zisku nebo ztráty	Do ostat. úplného výsledku hospodaření
Přechodné rozdíly se týkají následujících položek:										
Úvěry a pohledávky za bankami a klienty	-	-	345	351	-6	-6	-	103	103	-
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-604	-765	161	-	161	-286	-	-286
Hmotný majetek	-	-	19	-256	275	275	-	-29	-29	-
Ostatní rezervy	-	-	193	131	62	62	-	23	23	-
Ostatní	-	-	-8	30	-38	13	-51	-8	-25	17
Odložená daň celkem	-	-	-55	-509	454	344	110	-197	72	-269
Daň splatná	578	689	-	-						
Daň celkem	578	689	-55	-509						

26. Ostatní aktiva

V mil. Kč	2016	2015
Náklady a příjmy příštích období	207	261
Různá aktiva	969	935
Ostatní aktiva	1 176	1 196

Položka „Různá aktiva“ zahrnuje především nevyfakturované pohledávky za klienty v celkové hodnotě 432 mil. Kč (2015: 526 mil. Kč).

27. Aktiva držaná k prodeji a závazky související s aktivy drženy k prodeji

V mil. Kč	2016	2015
Aktiva držaná k prodeji	123	

Hmotný majetek ve výši 123 mil. Kč splnil kritéria podle IFRS 5, a proto je v účetní závěrce za rok končící 31. 12. 2016 vykázán ve výkazu o finanční situaci v položce „Aktiva držaná k prodeji“.

28. Ostatní finanční závazky k obchodování

V mil. Kč	2016	2015
Vklady	4 105	12
Úvěrové instituce	-	-
Ostatní finanční instituce	4 009	11
Nefinanční podniky	96	1
Ostatní finanční závazky k obchodování	4 105	12

Zvýšení vkladů v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 je ovlivněno pohybem likvidity klientů (tj. ostatních finančních institucí).

29. Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty

V mil. Kč	2016	2015
Vklady	1 997	4 019
Vládní instituce	-	3
Nefinanční podniky	2	24
Domácnosti	1 995	3 992
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	1 997	4 019

Vklady klasifikované jako finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty představují hybridní (kombinované) nástroje, tj. obsahují jeden nebo více vložených derivátů, které od daných hybridních (kombinovaných) nástrojů nejsou odděleny.

V mil. Kč	Změna reálné hodnoty z titulu změny úvěrového rizika za účetní období		Změna reálné hodnoty z titulu změny úvěrového rizika celkem	
	2016	2015	2016	2015
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty				
Vklady bank	-	-	-	-
Vklady klientů	-4	-25	3	7
Emitované dluhové cenné papíry	-	-	-	-
Ostatní finanční závazky	-	-	-	-

Změna reálné hodnoty z titulu změn kreditního profilu emitenta (banky) se rovná rozdílu mezi reálnou hodnotou závazků k předchozímu a k současnému rozvahovému dni, po odečtení vlivu změny reálné hodnoty z titulu pohybu bezrizikové úrokové sazby.

30. Finanční závazky v naběhlé hodnotě

V mil. Kč	2016	2015
Vklady	831 419	729 007
Vklady bank	120 019	92 313
Vklady klientů	711 400	636 694
Emitované dluhové cenné papíry	18 859	28 319
Dluhopisy	18 859	28 319
Ostatní finanční závazky	740	2 119
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	851 018	759 445

V roce 2015 ostatní finanční závazky zahrnovaly především závazky k věřitelům v částce 748 mil. Kč, závazky k zaměstnancům, včetně pojistného na sociální zabezpečení, v hodnotě 515 mil. Kč a závazky k subjektům zajišťujícím zúčtování obchodů s cennými papíry ve výši 496 mil. Kč.

V roce 2016 ostatní finanční závazky zahrnují především závazky k subjektům zajišťujícím zúčtování obchodů s cennými papíry ve výši 519 mil. Kč.

Vklady bank

V mil. Kč	2016	2015
Běžné účty/Jednodenní vklady	15 701	11 968
Termínované vklady	76 444	67 355
Repo obchody	27 874	12 990
Vklady bank	120 019	92 313

Vklady klientů

V mil. Kč	2016	2015
Běžné účty/Jednodenní vklady	681 129	597 458
Vládní instituce	55 874	44 619
Ostatní finanční instituce	20 570	16 651
Nefinanční podniky	123 545	114 714
Domácnosti	481 140	421 474
Termínované vklady	28 858	33 289
Vládní instituce	69	37
Ostatní finanční instituce	866	269
Nefinanční podniky	1 159	1 682
Domácnosti	26 764	31 301
Repo obchody	1 413	5 947
Vládní instituce	1 413	5 947
Vklady klientů	711 400	636 694
Vládní instituce	57 356	50 603
Ostatní finanční instituce	21 436	16 920
Nefinanční podniky	124 704	116 396
Domácnosti	507 904	452 775

Emitované dluhové cenné papíry – dluhopisy

V mil. Kč	ISIN	Datum emise	Splatnost	Uroková sazba	2016	2015
Hypoteční zástavní listy	CZ0002000755	Unor 2006	Unor 2016	4,80 %	-	7 829
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001134	Srpen 2007	Srpen 2017	pohyblivá	3 002	3 002
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001191	Ríjen 2007	Ríjen 2022	pohyblivá	2 001	2 002
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001282	Listopad 2007	Listopad 2017	5,90 %	2 064	2 095
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001407	Prosinec 2007	Prosinec 2022	pohyblivá	3 999	3 999
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001415	Listopad 2007	Listopad 2023	6,15 %	1 158	1 181
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001423	Prosinec 2007	Prosinec 2017	5,85 %	4 986	5 049
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001647	Prosinec 2007	Prosinec 2017	3,90 %	876	891
Hypoteční zástavní listy	CZ0002001654	Prosinec 2007	Prosinec 2022	pohyblivá	70	92
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002330	Červen 2011	Červen 2016	0,30 %	-	40
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002744	Prosinec 2012	Prosinec 2021	2,75 %	83	81
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002751	Prosinec 2012	Červen 2023	3,25 %	183	183
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002769	Prosinec 2012	Prosinec 2016	1,50 %	-	50
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002777	Prosinec 2012	Červen 2018	1,75 %	42	42
Hypoteční zástavní listy	CZ0002002785	Prosinec 2012	Prosinec 2019	2,50 %	83	78
Dluhopisy	CZ0003701054	Září 2005	Září 2017	x)	292	282
Dluhopisy	CZ0003702037	Ríjen 2009	Ríjen 2016	xx)	-	576
Dluhopisy	CZ0003702078	Listopad 2009	Listopad 2016	xx)	-	612
Kumulovaná změna účetní hodnoty z titulu zajištění reálné hodnoty					20	235
Emitované dluhopisy					18 859	28 319

x) Dluhopisy byly vydány s kombinovaným výnosem.

xx) Dluhopisy nejsou úročeny, výnos je stanoven rozdílem mezi emisním kurzem a hodnotou dluhopisu splatnou ke dni konečné splatnosti dluhopisů.

Z celkové účetní hodnoty hypotečních zástavních listů („HZL“) bylo 455 mil. Kč (2015: 8 318 mil. Kč) zajištěno proti úrokovému riziku prostřednictvím úrokových swapů navázaných na tržní pohyblivou sazbu. Tyto HZL jsou v souladu s postupy účtování přeceňovány na reálnou hodnotu v rozsahu zajištěného úrokového rizika.

Emise ISIN CZ0003701054 byla vydána s opcí na akciový index, která je zachycena odděleně a je přeceňována na reálnou hodnotu.

Emise hypotečních zástavních listů ISIN CZ0002001647, CZ0002001654, CZ0002002330, CZ0002002744, CZ0002002751, CZ0002002769, CZ0002002777, CZ0002002785 a emise dluhopisů ISIN CZ0003702037, CZ0003702078 nejsou obchodovány na žádném regulovaném trhu. Ostatní emise HZL a dluhopisů jsou obchodovány na regulovaném trhu BCPP. Rozdíl mezi nominální hodnotou emitovaných HZL a účetní hodnotou příslušné emise v tabulce výše je důsledkem oceňovacího rozdílu.

Celková hodnota aktiv v krycích portfoliích používaných pro emise krytých dluhopisů činí 95 680 mil. Kč (2015: 82 294 mil. Kč).

31. Rezervy

V mil. Kč	2016	2015
Restrukturalizace	149	-
Nevyřešené právní případy a daňové spory	1 764	1 776
Přísliby a poskytnuté záruky	716	402
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti se selháním)	431	139
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti bez selhání)	285	263
Ostatní rezervy	167	304
Rezervy na nevýhodné smlouvy	15	16
Ostatní	152	288
Rezervy	2 796	2 482

Rezervy na záruky v rámci podrozvahy se tvoří na krytí ztrát, které vyplývají z podrozvahových a ostatních angažovaností.

Rezervy na soudní spory jsou blíže popsány v bodě 44.

V položce „Ostatní rezervy“ je zahrnut odhad na mimosmluvní závazek banky uspokojit případné budoucí nároky klientů vyplývající z promlčených vkladů na anonymních vkladních knížkách.

Rezerva na restrukturalizaci byla vytvořena na konci roku 2016 z důvodu reorganizace nadbytečných činností vykonávaných ústředními útvary banky a jejich zaměstnanci. Samotná restrukturalizace byla zahájena ke konci roku 2016 a měla by být dokončena do konce roku 2018.

Ostatní rezervy v roce 2016

V mil. Kč	Prosinec 2015	Tvorba	Použití	Rozpuštění	Kurzové a jiné změny (+/-)	Prosinec 2016
Rezerva na restrukturalizaci	-	149	-	-	-	149
Nevyřešené právní případy a daňové spory	1 775	1 421	-	-1 432	-	1 764
Přísliby a poskytnuté záruky	402	506	-	-192	-	716
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti se selháním)	139	406	-	-114	-	431
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti bez selhání)	263	100	-	-78	-	285
Ostatní rezervy	305	537	-669	-6	-	167
Rezervy na nevýhodné smlouvy	16	7	-2	-6	-	15
Ostatní	289	530	-667	0	-	152
Rezervy	2 482	2 613	-669	-1 630	-	2 796

Vzhledem k dokončení významného soudního sporu se banka rozhodla rozpustit rezervu ve výši 1 432 mil. Kč; v důsledku zhoršení situace v případě jiného významného soudního sporu se banka rozhodla vytvořit rezervu ve výši 1 421 mil. Kč.

Ostatní rezervy v roce 2015

V mil. Kč	Prosinec 2014	Tvorba	Použití	Rozpuštění	Kurzové a jiné změny (+/-)	Prosinec 2015
Nevyřešené právní případy a daňové spory	1 751	32	-6	-2	-	1 775
Přísliby a poskytnuté záruky	245	336	-7	-172	-	402
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti se selháním)	67	163	-7	-84	-	139
Rezervy na záruky – v rámci podrozvahy (klienti bez selhání)	178	173	-	-88	-	263
Ostatní rezervy	327	445	-69	-398	-	305
Rezervy na nevýhodné smlouvy	1	16	-1	-	-	16
Ostatní	326	429	-68	-398	-	289
Rezervy	2 323	813	-82	-572	-	2 482

32. Ostatní závazky

V mil. Kč	2016	2015
Výnosy a výdaje příštích období	161	321
Různé závazky	8 419	3 651
Ostatní závazky	8 580	3 972

Různé závazky zahrnují především nevyfakturované dodávky ve výši 972 mil. Kč (2015: 908 mil. Kč), náklady na odměny zaměstnanců za rok 2016 ve výši 1 422 mil. Kč (2015: 1 279 mil. Kč) a závazky ze zúčtování plateb ve výši 1 177 mil. Kč (2015: 317 mil. Kč).

V roce 2016 zahrnovaly různé závazky rovněž položky z vyrovnání interních platebních transakcí ve výši 2 518 mil. Kč a závazky k věřitelům v částce 1 111 Kč.

33. Vlastní kapitál celkem

V mil. Kč	2016	2015
Upsaný základní kapitál	15 200	15 200
Základní kapitál	15 200	15 200
Zvýšení základního kapitálu	12	12
Ostatní kapitálové nástroje	8 107	8 107
Nerozdělený zisk a ostatní rezervy	92 633	92 017
Vlastní kapitál celkem¹⁾	115 952	115 336

¹⁾ Podrobnosti o vlastním kapitálu jsou uvedeny v části III, Výkaz o změnách vlastního kapitálu.

K 31. 12. 2016 upsaný základní kapitál tvoří 140 788 787 ks kmenových akcií s hlasovacím právem a 11 211 213 ks prioritních akcií. Zvýšení základního kapitálu představuje částku, o kterou emisní cena akcií překročila jejich nominální hodnotu. Nerozdělený zisk a ostatní rezervy představují kumulovaný čistý zisk z minulých období, včetně výnosů a nákladů zaúčtovaných do ostatního úplného výsledku hospodaření.

V prosinci 2015 vydala Česká spořitelna, a.s. emisi kapitálových nástrojů Additional Tier 1 ("AT 1"), denominovaných v EUR, v celkovém objemu 300 mil. EUR; jejich vlastnosti splňují požadavky dle článku 52 nařízení CRR (nařízení (EU) č. 575/2013); tato emise je vykázána ve vlastním kapitálu v rámci Ostatních kapitálových nástrojů.

Hlavní důvody pro vydání AT 1 představovaly optimalizace kapitálové struktury, stabilizace dlouhodobého financování v EUR a příprava na regulační změny (plné uplatňování CRR, TLAC/MREL), s přihlédnutím k současným příznivým podmínkám na trhu (úrokové sazby a úvěrová rozpětí).

Vzhledem k tomu, že dodatečný kapitál AT1 nepředstavuje finanční závazky ve smyslu odstavce 11 IAS 32, klasifikuje se jako kapitálový nástroj.

Dodatečný kapitál AT1 nesplňuje definici finančního závazku z následujících důvodů:

- V souladu s vlastnostmi AT1 (tj. podmínkami emise) banka nemá povinnost dodat držiteli AT1 peněžní prostředky ani jiné finanční aktivum, aby vypořádala smluvní závazek, tj. držitelé AT1 nemají právo na splacení dlužné částky ani na výplatu výnosů.
- AT1 nemají na základě svých vlastností (tj. podmínek emise) datum splatnosti.

Počet akcií a základní kapitál

Registrovaný, upsaný a plně splacený základní kapitál:

	2016		2015	
	Počet akcií	V mil. Kč	Počet akcií	V mil. Kč
Kmenové akcie po 100 Kč	140 788 787	14 079	140 788 787	14 079
Prioritní akcie po 100 Kč	11 211 213	1 121	11 211 213	1 121
Základní kapitál	152 000 000	15 200	152 000 000	15 200

Prioritní akcionáři nemají právo hlasovat na valné hromadě. Mají nárok na každoroční dividendy, jestliže banka vykáže zisk. Výše dividend je navrhována představenstvem banky a podléhá schválení valnou hromadou. V případě likvidace banky mají prioritní akcionáři nárok na podíl na jejím majetku, a to před kmenovými akcionáři, ne však před ostatními věřiteli. Prioritní akcionáři mají v případě navýšení základního kapitálu banky nárok na zakoupení takového množství akcií nabízených bankou, které odpovídá jejich aktuálnímu podílu na základním kapitálu banky. Prioritní akcie na jméno je možno převádět pouze na města a obce České republiky. Na jiné osoby než města a obce České republiky lze prioritní akcie na jméno převést jen se souhlasem představenstva.

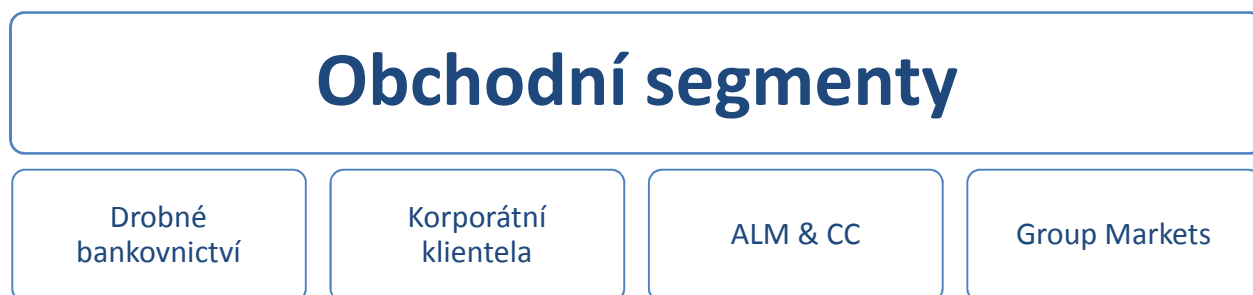
34. Segmentová analýza

Vykazování podle segmentů banky odpovídá vykazování dle standardu IFRS 8 Provozní segmenty, který reflektuje pravidla manažerského přístupu. Informace o segmentech se připravují na základě interního manažerského vykazování, které je pravidelně vyhodnocováno vedoucí osobou s rozhodovací pravomocí, s cílem posuzovat výkonnost segmentů a přijmout rozhodnutí týkající se alokace zdrojů. V rámci banky vykonávají funkci vedoucí osoby s rozhodovací pravomocí členové představenstva České spořitelny, a.s.

V návaznosti na revizi strategie skupiny Erste ohledně provozních segmentů a metodiky používané k alokaci kapitálu došlo od 1. ledna 2016 ke změnám v segmentové analýze, tak aby bylo vykazování banky s tímto v souladu. Výsledky za rok 2015 byly přepočteny pro zajištění srovnatelnosti.

Struktura obchodních segmentů

Segmentová analýza obsahuje čtyři provozní segmenty reflektující manažerskou strukturu banky.

Drobné bankovnictví (Retail)

Segment drobného bankovnictví zahrnuje obchodní aktivity, za které zodpovídají account manažeři v rámci pobočkové sítě. Cílovými zákazníky jsou především fyzické osoby, mikro-podniky a živnostníci. Obchodní činnost je vykonávána ve spolupráci s dceřinými společnostmi, např. v oblasti leasingu, či správy aktiv. Široká nabídka produktů obsahuje úvěry, investiční produkty, běžné účty, spořicí produkty, kreditní karty a produkty křížového prodeje jako například leasing, pojištění, či produkty stavebního spoření.

Korporátní klientela (Corporates)

Tento provozní segment zahrnuje obchodní činnosti s korporátními klienty s různou velikostí obrátu a s klienty z veřejného sektoru.

Malé a střední podniky (SME) jsou klienti, kterým jsou poskytovány služby v rámci sítě regionálních korporátních center. Jde především o podniky s ročním obrátem od 60 mil. Kč do 2 mld. Kč.

Local Large Corporates jsou podniky s konsolidovaným ročním obrátem přesahujícím 2 mld. Kč, které zároveň nejsou definovány jako zákazníci segmentu Group Large Corporates.

Veřejný sektor sestává z následujících tří typů zákazníků: veřejný sektor, veřejné korporace a neziskové podniky.

Veřejný sektor zahrnuje např. ministerstva a státní fondy a agentury, neziskové subjekty založené nebo spravované vládními institucemi, samosprávné kraje a organizace jimi financované, organizace veřejného zdravotního a sociálního pojištění. Obecně veřejný sektor neobsahuje banky a nebankovní finanční instituce, penzijní fondy, emitenty dluhových cenných papírů (včetně vládních) a organizace založené za účelem správy aktiv; tyto jsou zařazeny v segmentu Group Markets.

Veřejné korporace jsou všechny nefinanční státní podniky a korporace, v nichž stát nebo samosprávné jednotky drží více než 50% podíl, vyjma veřejně obchodovaných akciových společností.

Neziskový sektor zahrnuje následující typy neziskových organizací: církve, odborové organizace, nadace, instituce soukromého vzdělávání a humanitární organizace.

Group Large Corporates jsou korporace se značnou částí aktivit provozovaných na hlavních trzích skupiny Erste a s konsolidovaným ročním obrátem obecně přesahujícím 500 mil. EUR.

Komerční nemovitosti se zaměřují na projekty komerčních nemovitostí financované bankou.

Řízení aktiv a pasiv a lokální korporátní centrum („ALM a CC“)

Řízení aktiv a pasiv (ALM) sestává z řízení bilance banky s ohledem na nejistý vývoj peněžních toků, řízení nákladů financování a výnosů z investic za účelem dosažení kompromisu mezi rizikem, ziskovostí a likvidností. Dále ALM provádí aktivity financování,

hedgingu a investování do cenných papírů (mimo cenných papírů držných za účelem obchodování), emise vlastních cenných papírů a zajišťuje cizoměnové pozice.

Lokální korporátní centrum (CC) zahrnuje neobchodní aktivity jako je zajišťování vnitropodnikových služeb (např. IT, služby procurementu, správa budov), dividendy, refinanční náklady majetkových účastí, rozvahové položky nebankovního charakteru (např. dlouhodobá hmotná a nehmotná aktiva), jež nemohou být přiřazeny ostatním obchodním segmentům a také výsledek hospodaření související s těmito bilančními položkami. Mimo toto lokální korporátní centrum zahrnuje volný kapitál, který je v podmínkách banky definován jako rozdíl mezi celkovým vlastním kapitálem dle IFRS a alokovaným kapitálem k provozním segmentům.

V roce 2016 byla ztráta ze snížení hodnoty nefinančních aktiv (budov) vykázána v rámci tohoto obchodního segmentu (viz bod 9 Ostatní provozní výsledek).

Segment skupinových trhů (Group Markets)

Segment Group Markets zahrnuje služby poskytované klientům na finančních trzích a zároveň obchodní činnost s finančními institucemi.

Služby poskytované klientům na finančních trzích jsou tvořeny všemi činnostmi spojenými s přebíráním rizik a řízením obchodní knihy banky. Mimo to zahrnují obchody na finančním trhu vedené v obchodní knize banky za účelem činnosti tvůrce trhu a krátkodobé řízení likvidity. Zahrnuty jsou rovněž zisky a výsledky z přecenění na reálnou hodnotu, které nejsou přímo přiřaditelné ke klientským operacím a obecně i rizikové marže a poplatky z provedení těchto obchodů.

Finanční instituce jsou podniky, které poskytují svým klientům nebo členům finanční služby, a které vystupují jako profesionální a aktivní účastník finančních trhů za účelem obchodování s vlastními zdroji, či v zastoupení svých klientů (banky, centrální banky, rozvojové banky, investiční banky, investiční fondy, brokerské společnosti, pojišťovny, penzijní fondy, družstevní záložny, stavební spořitelny, společnosti zabývající se správou aktiv, vydavatelé státních dluhových cenných papírů, vládní majetkové fondy, směnárny).

Obchodní činnost spojená s obsluhou finančních institucí včetně úschovy cenných papírů, depozitních služeb, obchodních služeb (úvěry, správa likvidity, obchodní a exportní financování) a obchody na kapitálových trzích spadá k finančním institucím.

Obchodní segmenty

V mil. Kč	Retail		Corporates		ALM & CC		Group Markets		Banka celkem	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Čistý úrokový výnos	18 917	18 760	4 534	4 500	285	904	121	140	23 857	24 304
Čistý výnos z poplatků a provizí	6 272	7 351	1 091	1 127	-174	-169	1 065	971	8 254	9 280
Výnosy z dividend	-	-	-	-	436	427	-	-	436	427
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	1 306	1 143	731	713	-292	297	946	863	2 691	3 016
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	-	-	-	-	87	116	-	-	87	116
Všeobecné správní náklady	-13 075	-13 410	-2 416	-2 325	-553	-587	-742	-682	-16 786	-17 004
Zisk nebo (-) ztráta z finančních aktiv a závazků nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-	-	-	-	1 423	324	-	-	1 423	324
Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty	-458	-1 219	-1 077	-984	140	31	-8	2	-1 403	-2 170
Ostatní provozní výsledek	31	18	-353	-	-553	-764	-	-	-875	-746
Zisk z pokračujících činností před zdaněním	12 993	12 643	2 510	3 031	799	579	1 382	1 294	17 684	17 547
Daň z příjmů	-2 468	-2 402	-477	-575	31	-193	-262	-233	-3 176	-3 403
Zisk nebo (-) ztráta běžného roku po zdanění	10 525	10 241	2 033	2 456	830	386	1 120	1 061	14 508	14 144
Provozní výnosy	26 495	27 254	6 356	6 340	342	1 575	2 132	1 974	35 325	37 143
Provozní náklady	-13 075	-13 410	-2 416	-2 325	-553	-587	-742	-682	-16 786	-17 004
Provozní výsledek	13 420	13 844	3 940	4 015	-211	988	1 390	1 292	18 539	20 139
Rizikově vážená aktiva (úvěrové riziko, ke konci období)	134 107	129 287	222 348	173 785	22 429	44 741	11 787	13 544	390 671	361 357
Průměrný alokovaný kapitál	16 366	15 272	16 007	15 699	81 476	80 740	1 619	2 792	115 468	114 503
Poměr nákladů k výnosům	49,3 %	49,2 %	38,0 %	36,7 %	161,7 %	37,3 %	34,8 %	34,5 %	47,5 %	45,8 %
Návratnost alokovaného kapitálu	64,3 %	67,1 %	12,7 %	15,6 %	1,0 %	0,5 %	69,2 %	38,0 %	12,6 %	12,4 %
Aktiva celkem (ke konci období)	335 048	317 773	217 474	190 567	422 313	372 349	24 176	20 589	999 011	901 278
Pasíva celkem bez vlastního kapitálu (ke konci období)	540 101	502 386	148 563	100 163	151 675	143 629	42 718	39 764	883 059	785 942

Většina výnosů od externích zákazníků je generována v České republice.

35. Leasing

a) Finanční leasing

Banka nepronajímá žádné nemovitosti ani movitý majetek ostatním stranám v rámci finančního leasingu.

b) Operativní leasing

V rámci operativního leasingu má banka najaté nemovitosti i movitý majetek od ostatních stran.

Operativní leasing z pohledu banky jako nájemce

Minimální leasingové splátky z nezrušitelných smluv o operativním leasingu byly následující:

V mil. Kč	2016	2015
Do 1 roku	585	636
Od 1 roku do 5 let	515	550
Nad 5 let	253	241
Celkem	1 353	1 427

Splátky v rámci operativního leasingu účtované do nákladů dosáhly za období částky 625 mil. Kč (2015: 653 mil. Kč).

36. Transakce se spřízněnými osobami

Spřízněnými osobami se rozumí propojené osoby nebo osoby se zvláštním vztahem k bance.

O propojené osoby se jedná v případě, že jedna strana plně kontroluje činnost druhého subjektu nebo uplatňuje podstatný vliv na jeho řízení. Banka je kontrolována společností Erste Group Bank, podstatný vliv na této společnosti má nadace DIE ERSTE österreichische Spar-Casse Privatstiftung. Zbýlý podíl na společnosti mají drobní akcionáři a institucionální investoři prostřednictvím veřejně obchodovaných akcií na burzách ve Vídni, Praze a Bukurešti.

Osobami se zvláštním vztahem k bance se rozumí členové statutárních a dozorčích orgánů a vedoucí zaměstnanci banky, právnické osoby mající kontrolu nad bankou (včetně osob s kvalifikovanou účastí na těchto osobách a členů vedení těchto osob), osoby blízké členům statutárních a dozorčích orgánů, vedoucím zaměstnancům banky a osobám majícím kontrolu nad bankou, právnické osoby, ve kterých některá z výše uvedených osob má kvalifikovanou účast, osoby s kvalifikovanou účastí na bance a jakákoliv právnická osoba pod jejich kontrolou, členové bankovní rady ČNB a právnické osoby, nad kterými má banka kontrolu.

V souladu s tímto vymezením jsou spřízněnými osobami banky především Erste Group Bank, dceřiné společnosti banky zahrnující přímé i nepřímé účasti s rozhodujícím vlivem, členové jejího představenstva a dozorčí rady a ostatní spřízněné osoby, k nimž se řadí společnosti přímo či nepřímo ovládané společností Erste Group Bank.

V rámci běžných obchodních vztahů jsou uzavírány transakce se spřízněnými osobami banky. Tyto transakce představují zejména úvěry, vklady a jiné typy transakcí. Tyto transakce jsou uzavírány na základě běžných obchodních podmínek a za obvyklé tržní ceny a byly vypořádány výhradně v hotovosti. Úrokové sazby účtované spřízněným stranám, resp. spřízněnými stranami, odpovídají obvyklým obchodním sazbám. Zůstatky ke konci roku jsou nezajištěné s výjimkou úvěrů na financování investičního majetku a majetku ve výstavbě.

Přijaté záruky představují platební záruky související s úvěrovou angažovaností banky. Vydané záruky se týkají částek, jež dceřiné společnosti banky dluží finančním institucím mimo skupinu. Jsou poskytnuty za obvyklých tržních podmínek.

Pohledávky a závazky vůči spřízněným osobám

V mil. Kč	2016				2015			
	Erste Group Bank AG	Účasti v dceřiných podnicích	Ostatní spřízněné osoby	Členové představenstva a dozorčí rady	Erste Group Bank AG	Účasti v dceřiných podnicích	Ostatní spřízněné osoby	Členové představenstva a dozorčí rady
Aktiva								
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	657	-	58	-	2 495	-	22	-
Finanční aktiva k obchodování	3 910	103	-	-	4 374	195	-	-
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	15 268	-	-	-	25 610	4	2	-
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	-	16 935	191	15	-	16 767	195	20
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	90	-	-	-	6	-	-	-
Ostatní aktiva	17	92	36	-	-	130	33	-
Závazky								
Finanční závazky k obchodování	4 308	179	-	-	4 032	64	-	-
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	73 329	19 527	841	32	43 736	26 432	1 032	21
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	40	-	-	-	11	-	-	-
Ostatní závazky	110	120	198	-	59	117	41	-
Výkaz zisku a ztráty								
Čistý úrokový výnos	606	-25	21	-	439	-38	5	-
Čistý výnos z poplatků a provizí	-4	182	517	-	10	151	457	-
Výnosy z dividend	-	375	4	-	-	379	-	-
Čistý zisk z obchodních operací a aktiv oceňovaných reálnou hodnotou	124	-148	1	-	607	114	-122	-
Výnosy z pronájmu investic do nemovitostí a ostatní operativní pronájem	-	27	10	-	-	20	15	-
Ostatní správní náklady	-259	-901	-447	-79	-160	-967	-385	-88
Ostatní provozní výsledek	15	84	17	-	20	49	21	-
Úvěrové přísliby, finanční záruky a ostatní poskytnuté přísliby	16	5 530	68	-	14	5 253	99	-
Úvěrové přísliby, finanční záruky a ostatní přijaté přísliby	977	-	-	-	-	-	-	-

Ostatní spřízněné osoby zahrnují vztahy týkající se účastí ve společnostech zcela nebo částečně vlastněných Erste Group Bank.

37. Převody finančních aktiv – repo operace a zápůjčky cenných papírů

V mil. Kč	2016		2015	
	Účetní hodnota převáděných aktiv	Účetní hodnota souvisejících závazků	Účetní hodnota převáděných aktiv	Účetní hodnota souvisejících závazků
Dohody o zpětném odkupu				
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	75	75
Finanční aktiva držená do splatnosti	25 658	29 294	16 429	18 862
Dohody o zpětném odkupu celkem	25 658	29 294	16 504	18 937
Zápůjčky cenných papírů				
Finanční aktiva držená do splatnosti	5 292	5 834	-	-
Zápůjčky cenných papírů celkem	5 292	5 834	-	-
Celkem	30 950	35 128	16 504	18 937

Převáděné finanční nástroje zahrnují dluhopisy a další úročené cenné papíry.

Následující tabulka obsahuje reálné hodnoty převáděných aktiv a souvisejících závazků, které se vztahují pouze na převáděná aktiva. V případě banky souvisejí tato aktiva a závazky s repo obchody.

V mil. Kč	2016			2015		
	Reálná hodnota převáděných aktiv	Reálná hodnota souvisejících závazků	Čistá pozice	Reálná hodnota převáděných aktiv	Reálná hodnota souvisejících závazků	Čistá pozice
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-	75	75	-
Finanční aktiva držená do splatnosti	29 376	29 314	62	18 930	18 867	63
Celkem	29 376	29 314	62	19 005	18 942	63

38. Započtení finančních nástrojů

Finanční aktiva, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2016

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Objem započtený proti finančním závazkům	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			
				Finanční nástroje	Hotovostní přijaté zajištění	Ostatní přijaté finanční zajištění	Čistá částka po případném započtení
Deriváty	13 977	-	13 977	8 345	3 801	-	1 831
Dohody o zpětném odprodeji	4 535	-	4 535	-	-	4 606	-71
Celkem	18 512	-	18 512	8 345	3 801	4 606	1 760

Finanční závazky, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2016

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Objem započtený proti finančním aktivům	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			
				Finanční nástroje	Hotovostní zastavené zajištění	Ostatní zastavené finanční zajištění	Čistá částka po případném započtení
Deriváty	14 509	-	14 509	8 345	699	-	5 465
Dohody o zpětném odkupu	33 263	-	33 263	-	-	29 604	3 659
Celkem	47 772	-	47 772	8 345	699	29 604	9 124

Finanční aktiva, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2015

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Objem započtený proti finančním závazkům	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			Čistá částka po případném započtení
				Finanční nástroje	Hotovostní přijaté zajištění	Ostatní přijaté finanční zajištění	
Deriváty	14 847	-	14 847	8 985	1 824	-	4 038
Dohody o zpětném odprodeji	560	-	560	-	-	655	-95
Celkem	15 407	-	15 407	8 985	1 824	655	3 943

Finanční závazky, jež jsou předmětem zápočtu a potenciálních smluv o zápočtu v roce 2015

V mil. Kč	Hrubé částky vykázané v rozvaze	Objem započtený proti finančním aktivům	Čisté částky vykázané v rozvaze	Potenciální dopady smluv o zápočtu, které nesplňují podmínky pro zápočet v rozvaze			Čistá částka po případném započtení
				Finanční nástroje	Hotovostní zastavené zajištění	Ostatní zastavené finanční zajištění	
Deriváty	15 503	-	15 503	8 985	171	-	6 347
Dohody o zpětném odkupu	18 937	-	18 937	-	-	16 504	2 433
Celkem	34 440	-	34 440	8 985	171	16 504	8 780

Banka využívá dohody o zpětném odkupu a rámcové dohody o vzájemném započtení ke snížení úvěrového rizika derivátových transakcí a transakcí financování. Tyto dohody plní funkci smluv o potenciálním započtení.

Rámcové smlouvy o zápočtu se týkají protistran, s nimiž bylo uzavřeno více smluv o derivátech. Tyto smlouvy stanoví čisté vypořádání všech smluv v případě prodlení nebo nedodržení podmínek kteroukoli stranou. Výše aktiv a závazků, u nichž by došlo k zápočtu v důsledku rámcových smluv o zápočtu, je u derivátů vykázána ve sloupci Finanční nástroje. Pokud je čistá pozice dále zajištěna hotovostí, je dopad vykázán v příslušných sloupcích Hotovostní zajištění přijaté/zastavené.

Smlouvy o zpětném odkupu jsou primárně transakce financování. Jsou strukturovány jako prodej a následný zpětný odkup cenných papírů za předem dohodnutou cenu v předem dohodnutém čase. Takto je zajištěno, že cenné papíry zůstanou v rukou věřitele jako zajištění v případě, že dlužník nesplní některou ze svých povinností. Dopad zápočtu na základě smluv o zpětném odkupu se vykazuje ve sloupci Ostatní finanční zajištění přijaté/zastavené. Zajištění je vykázáno v reálné hodnotě převáděných cenných papírů. Pokud však je reálná hodnota zajištění vyšší než účetní hodnota pohledávky/závazku z repo transakce, bude tato hodnota limitována účetní hodnotou. Zbývající pozice může být zajištěna hotovostním zajištěním.

Hotovostní a nehotovostní finanční zajištění v rámci těchto transakcí je omezeno a převodce je nepoužije během doby trvání zástavy.

39. Řízení rizik

Strategie řízení rizik

Řízení rizik je klíčovou funkcí každé banky, která umožňuje přistupovat k rizikům uvědomělým a selektivním způsobem a řídit tato rizika profesionálním způsobem. Cílem strategie řízení rizik banky je dosáhnout optimálně vyváženého poměru mezi riziky a výnosy za účelem dosažení trvale udržitelné vysoké návratnosti vlastního kapitálu.

Banka používá systém kontroly a řízení rizik, který je aktivní a přesně odpovídá profilu její činnosti a jejích rizik. Vychází z jasné strategie řízení rizik, která je konzistentní s obchodní strategií a zaměřuje se na včasnou identifikaci a řízení rizik a trendů. Kromě plnění interního cíle, kterým je efektivní řízení rizik, jsou systémy kontroly a řízení rizik banky nastaveny tak, aby plnily externí, především pak regulatorní požadavky.

Vzhledem k obchodní strategii České spořitelny patří mezi klíčová rizika úvěrové riziko, tržní riziko, riziko likvidity a provozní riziko. Nejvýznamnějším rizikem je úvěrové riziko. Investiční portfolio banky je dále vystaveno úrokovému riziku a riziku likvidity. V případě obchodního portfolia se sledují tržní rizika, tedy riziko měnové, úrokové, komoditní a akciové, v případě obchodování se složitějšími nástroji pak další rizika. Veškeré finanční transakce a ostatní bankovní činnosti také podléhají operačnímu riziku.

Organizační a rozhodovací orgány pro oblast řízení rizik

V bance vykonává risk management bankovní divize řízená členem představenstva zodpovědným výhradně za oblast řízení rizik (Chief Risk Officer). Tato divize, která je zcela nezávislá na obchodních útvech banky, soustřeďuje všechny útvary pověřené řízením rizik:

- úsek právních služeb;
- úsek strategického řízení rizik;
- úsek řízení úvěrových rizik pro korporátní klientelu;
- úsek řízení úvěrových rizik pro retailovou klientelu;
- úsek řízení nefinančních rizik a compliance; a úsek bezpečnosti IS/IT.

Klíčoví řídicí pracovníci banky se problematikou rizik zabývají na pravidelných zasedáních, kde projednávají veškeré typy rizik a v případě potřeby přijímají konkrétní opatření. Nejužší vedení navíc řeší aktuální rizika na základě informací od interního útvaru hlášení rizik, který členům vedení předkládá ad hoc zprávy o jednotlivých kategoriích rizik.

Za účelem výkonu činností souvisejících s řízením rizik, jakož i podpory řídicích pracovníků při rozhodování ohledně podstupované míry rizik a jejich řízení, byly ustaveny mimo jiné následující výbory:

- výbor řízení rizik;
- výbor pro řízení úvěrového rizika;
- výbor pro řízení aktiv a pasiv;
- výbor pro operativní řízení likvidity;
- výbor řízení rizik na finančních trzích; a
- výbor compliance, operačních rizik a bezpečnosti.

Oddělení interního auditu banky průběžně ověřuje řídicí a kontrolní systém a jednou ročně zpracovává zprávu o výsledcích tohoto ověření.

39.1 Řízení rizik a kapitálu

Základní přehled

Systém řízení rizik a kapitálu banky je nepřetržitě zdokonalován a v současné době tvoří komplexní rámec, který je součástí systému řízení podnikových rizik Erste Group. Základním pilířem tohoto systému je interní proces stanovení kapitálové přiměřenosti („ICAAP“) v souladu s požadavky Pilíře 2 basilejské dohody.

Systém řízení rizik a kapitálu je nedílnou součástí všeobecného systému řízení banky. Hlavní komponenty tohoto systému, který slouží k zajištění všech aspektů regulatorních požadavků a k podpoře řízení banky při naplňování její strategie, lze rozdělit do následujících kategorií:

- Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika;
- Hodnocení významnosti rizik včetně řízení rizika koncentrace;
- Stresové testování;
- Výpočet únosnosti rizik;
- Plánování rizik a prognózy;
- Alokace kapitálu a hodnocení výkonnosti upravené o rizika; a
- Plány obnovy a řešení problémů.

Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika a hodnocení významnosti rizik

Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika (RAS) slouží jako formální nástroj řízení vrcholového managementu, z něhož lze odvodit retrogradní cíle (shora dolů) pro systém limitů banky na nižší úrovni agregace. Cílem RAS banky je předejít volatilitě výnosů, vyhnout se čistým ztrátám a ochránit externí a interní zainteresované strany. Za účelem dosažení těchto cílů byly definovány obecné ukazatele a ukazatele týkající se úvěrového a tržního rizika a rizika likvidity. V zájmu zajištění provozní účinnosti RAS jsou ukazatele klasifikovány jako cíle, limity nebo zásady; hlavní rozdíl mezi nimi pak spočívá v mechanismu, který je aktivován v případě, že dojde k porušení RAS. Efektivní dohled nad dodržováním limitů a identifikace případného překročení limitu jsou zajištěny prostřednictvím pravidelných kontrol a zpráv po vedení banky.

Banka rovněž definovala jasnou a strukturovanou metodu hodnocení významnosti rizik, pomocí které je schopna provádět systematické a nepřetržité hodnocení všech relevantních typů rizik a identifikovat rizika, která jsou pro banku významná; proces je prováděn jednou za rok a vychází z definovaných kvantitativních a kvalitativních faktorů pro každý typ rizika. Tento proces je základem k určení hlavních typů rizik, která budou následně zahrnuta do výpočtu schopnosti nést rizika (únosnosti rizik) a stresového testování. Informace získané na základě tohoto hodnocení jsou rovněž využity ke zdokonalení postupů řízení rizik v zájmu dalšího snižování rizik v rámci banky. Banka zavedla rámec, který slouží k identifikaci, hodnocení, kontrole, vykazování a řízení rizik koncentrace. Rizika koncentrace rovněž tvoří nedílnou součást analýz stresového testování. Výsledky hodnocení rizika koncentrace jsou navíc využívány při sestavení Prohlášení o míře ochoty podstupovat rizika, definování stresových faktorů pro stresové testování a kalibraci systému limitů banky.

Interní proces hodnocení kapitálu a stresové testování

Pokud jde o interní proces ICAAP, banka používá metodologii Erste Group Bank, která představuje jednotný soubor pravidel řízení kapitálu v rámci banky.

Metodologie banky je průběžně aktualizována, aby odrážela nejnovější trendy, osvědčené postupy a regulatorní požadavky. V postupech uplatňovaných Českou spořitelnou se vyskytují drobné odchylky, které jsou dány místními regulatorními požadavky či jinými místními specifiky.

Výše veškerých významných typů rizik v ICAAP je stanovena a pokryta vnitřně stanoveným kapitálem. Ekonomický kapitál banky je počítán na hladině spolehlivosti 99,9 % pro jednoroční časovou periodu. Z hlediska aplikovaného modelu se využívají komplexní pokročilé přístupy založené na metodologii VaR pro tržní a operační rizika a riziko likvidity, resp. IRB pro úvěrové riziko. Česká spořitelna sestavila rovněž modely pro ostatní typy rizik (obchodní, strategická, reputační rizika a riziko koncentrace). Celkové riziko banky je součtem požadavků jednotlivých rizik. To znamená, že v souvislosti s typy rizik není uplatňován diverzifikační efekt a jedná se tudíž o konzervativnější přístup. Výsledná expozice vůči riziku je porovnávána se zdroji vnitřně stanoveného kapitálu vypočtenými na základě požadavků Pilíře 1 na kapitálové zdroje, po provedení určitých úprav (zejména zisk běžného roku je započítáván do kapitálových zdrojů). Výsledky kvantifikace ekonomického kapitálu jsou nakonec alokovány na obchodní útvary, aby bylo možné porovnat jejich ziskovost upravenou o riziko.

Banka navíc provádí stresové testování, které slouží jako dodatečný vstup pro hodnocení přiměřenosti vnitřně stanoveného kapitálu. Výsledky stresového testování jsou aktualizovány každého čtvrt roku a odrážejí se v obou pilířích – regulatorním Pilíři 1 a interním Pilíři 2.

Výsledky ICAAP jsou předkládány čtvrtletně představenstvu, které rozhoduje o případných krocích v oblasti ICAAP a obecně v oblasti řízení rizik a kapitálu. Interní limity schválené představenstvem se bance daří plnit s dostatečnou rezervou.

Banka dále schválila plán obnovy v souladu s požadavky směrnice BRRD (Bank Recovery and Resolution Directive), s cílem řádně se připravit na vážné nepříznivé výkyvy trhu a v případě potřeby včas přijmout adekvátní opatření.

Z dlouhodobé perspektivy banka řídí svůj kapitál s cílem zachovat silnou kapitálovou základnu na podporu svých obchodních činností, dodržet veškeré regulatorní požadavky v oblasti kapitálu, včetně kapitálových rezerv (v současné době rezervy na zachování kapitálu, systémové riziko, proticyklické rezervy a SREP) a zajistit stabilní návratnost pro akcionáře.

Přehled kapitálu pro výpočet kapitálové přiměřenosti banky na individuálním základě, tak jak byla reportována regulátorovi v souladu s platnými pravidly* k 31. 12. 2016 a 31. 12. 2015:

V mil. Kč	2016	2015
Původní kapitál (Tier)	94 203	95 627
Kapitál Tier 1 + Tier 2	97 217	96 129
Expozice vůči úvěrovému riziku	411 494	389 127
Expozice vůči tržnímu riziku	8 361	5 476
Expozice vůči operačnímu riziku	64 464	48 451
Expozice vůči riziku celkem	484 319	443 054
Kapitálová přiměřenost (Tier 1)	19,5 %	21,6 %
Kapitálová přiměřenost (Tier 1 + Tier 2)	20,1 %	21,7

* Uváděné údaje vycházejí z použité metodologie, přičemž banka využila možnosti stanovené v článku 26/2 směrnice CRR, a zahrнула do Původního kapitálu Tier 1 úpravy o úvěrové riziko.

Banka plní kapitálovou přiměřenost v souladu s veškerými požadavky regulátora.

39.2 Úvěrové riziko

V rámci své obchodní činnosti je banka vystavena úvěrovému riziku, tedy riziku, že protistrana nebude schopna platit včas dlužné částky v plné výši.

Metodika řízení úvěrových rizik

Při řízení úvěrových rizik používá banka jednotnou metodiku, která stanoví postupy, role a odpovědnosti. Úvěrová politika vymezuje souhrnnou politiku řízení úvěrového rizika banky. Popisuje základní principy týkající se identifikace, měření, monitorování, kontroly a řízení úvěrového rizika. Obsahuje základní pravidla poskytování úvěrů, včetně omezení pro poskytování úvěrů, dále popisuje jednotlivé nástroje řízení úvěrového rizika (ratingový systém, zajištění, stanovení limitů, nastavení schvalovacích pravomocí, monitoring, tvorbu opravných položek, reporting, kontroling a řízení portfolia). Definuje rovněž organizaci řízení úvěrového rizika a popisuje úvěrový proces.

Členění portfolia pro účely řízení úvěrového rizika

Pro účely stanovení opravných položek se pohledávky dělí na pohledávky bez selhání dlužníka (performing loans), kdy jistina ani úroky nejsou více než 90 dní po splatnosti, případně neexistují jiné indikátory selhání nasvědčující tomu, že úplné splacení pohledávky je nepravděpodobné (konkurs na dlužníka, nucená restrukturalizace, apod.), a pohledávky se selháním dlužníka (non-performing loans). V rámci těchto pohledávek jsou definována dvě velká subportfolia, a to pohledávky individuálně významné, které zahrnují pohledávky za právnickými osobami nebo pohledávky, kde je úvěrová expozice banky vyšší než 5 mil. Kč, a pohledávky individuálně nevýznamné. V rámci těchto dvou subportfolií banka dále sleduje 5 klientských portfolií u individuálně významných pohledávek a 17 produktových portfolií u individuálně nevýznamných pohledávek. U těchto portfolií banka sleduje řadu rizikových parametrů (PD - pravděpodobnost selhání, LGD - ztráta z úvěrů v selhání, CCF - úvěrový konverzní faktor). Parametr PD je dále sledován na úrovni jednotlivých stupňů interního ratingu.

Pohledávky se selháním dlužníka odpovídají individuálně znehodnoceným pohledávkám (rating „R“). Pohledávky bez selhání dlužníka s interním ratingem 1-6 jsou považovány za neznehodnocené pohledávky, pohledávky s interním ratingem 7-8 jsou považovány za kolektivně znehodnocené.

Pro účely řízení úvěrového rizika je úvěrové portfolio banky děleno následujícím způsobem:

- Retailové pohledávky jsou pohledávky za fyzickými osobami/domácnostmi a dále pohledávky za malými firmami s ročním obratem do 60 mil. Kč a malými obcemi, tzv. MSE. Metody řízení úvěrového rizika retailových pohledávek jsou založeny na statistických modelech kalibrovaných pomocí historických dat.
- Pohledávky za korporátními protistranami jsou tvořeny pohledávkami za malými a středními firmami s ročním obratem 60 mil. Kč až 2 000 mil. Kč, tzv. SME, a dále zahrnují pohledávky za velkými firmami (s ročním obratem nad 2 000 mil. Kč) a veřejným sektorem. Metody řízení úvěrového rizika korporátních pohledávek jsou založeny na statistických modelech (zejména v případě portfolia pohledávek za středními podniky), velký důraz je však kladen také na pravidelné individuální analýzy jednotlivých klientů.

S výjimkou ojedinelých hraničních případů odpovídá implementované dělení portfolia třídám aktiv definovaným ve vyhlášce ČNB č. 163/2014 Sb., kterou se implementují pravidla BASEL III.

Pro účely tvorby opravných položek, sledování a predikcí ztrátovosti banka při řízení úvěrového rizika rozlišuje mezi individuálně významnými a individuálně nevýznamnými pohledávkami. Úvěrové riziko individuálně významných pohledávek je řízeno na individuální bázi s menším využitím portfoliových modelů. Individuálně nevýznamné pohledávky banka sdružuje do homogenních portfolií a řídí riziko na portfoliové bázi.

Individuálně významné pohledávky jsou především pohledávky z korporátního portfolia banky. Tyto pohledávky jsou dále členěny na tato subportfolia:

- velcí korporátní klienti s ročním obratem nad 2 000 mil. Kč (jejich expozice je řízena buď jednotně v rámci Erste Group Bank a jejích dceřiných společností (dále jen „Erste Group“), nebo na úrovni banky),
- projektové financování a korporátní hypotéky,
- malé a střední podniky (SME s obratem 60 až 2 000 mil. Kč),
- úvěry municipální sféře, a
- úvěry ve správě odboru vymáhání (workout).

Korporátní pohledávky odpovídají korporátní třídě (segmentu) aktiv podle BASEL III, případně třídě speciálního financování.

Individuálně nevýznamné pohledávky (do 5 mil. Kč) včetně MSE pohledávek jsou především retailové pohledávky banky. Tyto pohledávky jsou dále členěny na 17 produktových portfolií. Mezi nejvýznamnější portfolia patří hypoteční úvěry fyzickým osobám (s 5 segmenty LTV), hotovostní a spotřebitelské úvěry, úvěry z kreditních karet a úvěry kontokorentní. Retailové pohledávky banky odpovídají retailové třídě (segmentu) aktiv podle BASEL III.

Sběr informací nezbytných pro řízení rizik

Banka vychází při řízení úvěrového rizika nejen z informací ze svého vlastního portfolia, ale i z informací z portfolií dalších členů skupiny. Banka dále využívá informací z externích informačních zdrojů, např. credit bureau nebo ratingů renomovaných ratingových agentur. Tato data slouží jako základ pro modelování úvěrového rizika a jako podpora při vymáhání pohledávek, oceňování pohledávek a kalkulaci ztrát.

Nástroje interního ratingu

Interní ratingy banky odrážejí schopnost protistran dostát svým finančním povinnostem. V interním ratingu je promítnuta míra rizika a odpovídající pravděpodobnost selhání dlužníka v následujících 12 měsících. Definice selhání je v souladu s požadavky formulovanými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (CRR).

Banka přiřazuje interní rating všem klientům, s nimiž je spojeno úvěrové riziko. Banka používá ratingovou škálu se třinácti stupni pro protistrany bez selhání a s jedním stupněm pro protistrany se selháním (interní rating "R"). V případě fyzických osob se pro klienty bez selhání používá pouze osm stupňů.

Banka používá u různých segmentů protistran několik ratingových modelů pro přiřazení stupně interního ratingu. Všechny tyto modely jsou v souladu se standardy Erste Group Bank:

Segment	Ratingový nástroj
Vládní (sovereign) a bankovní	Jednotný model pro celou skupinu Erste Group, založen na nezávislém externím ratingu v kombinaci s dalšími informacemi
Specializované financování	Jednotný skupinový model, založen primárně na projektovaném cash flow
Korporátní klienti	Hodnocení na základě finančních informací a tzv. soft faktorů
MSE	Vedle finančních výsledků podniku jsou brány v úvahu i informace týkající se bonity vlastníka podniku/živnostníka
Fyzické osoby	Behaviorální a aplikační scoring
Municipální klienti	Model založený na analýze rozpočtů

Banka provádí pravidelné revize ratingu. Revize ratingů protistran ze segmentů bankovní, korporátní a územně samosprávné celky (tzv. sovereign) se provádí alespoň jednou ročně. Pro retailové klienty vyvinula banka tzv. behaviorální rating, kde aktualizuje rating klienta na měsíční bázi.

Ratingové nástroje jsou pravidelně upravovány tak, aby odrážely měnící se ekonomické podmínky a obchodní plány banky, validaci (testy konzistentnosti výsledků) a testy výkonnosti prováděné úsekem pro kontrolu úvěrových rizik.

V případě protistran, u nichž je prováděn externí rating externí ratingovou agenturou, banka používá informace z tohoto ratingu jako doplňující zdroj informací. Na základě svých historických zkušeností banka vytvořila převodový můstek mezi vlastním interním ratingem a externími ratingy.

Vedle výše uvedeného interního ratingu banka rovněž přiděluje ke každé expozici podkategorii rizikovitosti dle vyhlášky ČNB č. 163/2014 Sb. V souladu s touto vyhláškou vede banka 5 skupin rizikovitosti, které zahrnují standardní, sledované, nestandardní, pochybné a ztrátové pohledávky.

V souladu s regulatorními požadavky dohody BASEL III procházejí ratingové nástroje pravidelnou roční validací prováděnou úsekem kontroingu úvěrového rizika, kompetenčním centrem Erste Group Bank a interním auditem.

Pro účely externího vykazování jsou stupně interního ratingu banky převedeny do následujících čtyř kategorií rizik:

Nízkorizikové: Obvykle regionální zákazníci, kteří mají dobře zavedený a poměrně dlouhodobý vztah s bankou, nebo velcí mezinárodní uznávaní zákazníci. Silná a dobrá finanční situace, žádné předpokládané finanční problémy. Drobní klienti, kteří mají dlouhodobý vztah s bankou, nebo klienti využívající rozsáhlé portfolio produktů. Tito klienti nejsou v poslední době ani za posledních 12 měsíců v prodlení s platbami. Banka obvykle uzavírá smlouvy na nové produkty s klienty v této kategorii rizik.

Vyžadující pozornost vedení: Zranitelní klienti mimo retailovou klientelu, v jejichž úvěrové historii se v minulosti vyskytly opožděné platby nebo selhání nebo kteří mohou mít problémy se splácením dluhu ve střednědobém horizontu. Drobní klienti s omezeným objemem úspor nebo pravděpodobnými problémy se splácením, které v minulosti vedly k raným upomínkám na uhrazení pohledávek. Tito klienti mají obvykle v poslední době dobrou historii plnění závazků a nejsou momentálně v prodlení s platbami.

Nestandardní: Dlužník je zranitelný vůči vlivu negativního finančního nebo ekonomického vývoje. Řízení těchto úvěrů probíhá ve specializovaných odděleních řízení rizik.

Non-performing: Bylo splněno jedno nebo více kritérií selhání podle dohody Basel III: splacení pohledávky v plné výši je nepravděpodobné, splátka jistiny nebo úroku významné expozice je v prodlení více než 90 dnů, restrukturalizace, v jejímž důsledku věřitel utrpí ztrátu, realizace úvěrové ztráty nebo zahájení insolvenčního řízení. Při analýze non-performing pozic (nesplácených produktů se selháním dlužníka) uplatňuje banka hledisko zákazníka jako celku. Pokud se u zákazníka vyskytne selhání u jednoho produktu, pak jsou všechny „performing“ (splácené) produkty daného zákazníka klasifikovány jako nesplácené, tedy „non-performing“.

Limity angažovanosti

Limity angažovanosti jsou stanoveny jako maximální angažovanost přijatelná pro banku vůči klientu při daném ratingu a zajištění. Systém limitů je nastaven tak, aby chránil výnosy a kapitál banky před rizikem koncentrace.

Ukazatel VaR velkoobchodního portfolia se snížil z hodnoty roku 2015 tj. z 2,49 % (tj. 16 064 mil. Kč) na 1,40 % (tj. 10 411 mil. Kč) v roce 2016; což znamená, že došlo ke snížení rizikovitosti očekávaných ztrát daného portfolia z 0,32 % v roce 2015 na 0,24 % v roce 2016. Uvedenou změnu lze v první řadě vysvětlit zlepšením distribuce ratingu napříč hlavními segmenty portfolia (banky a instituce, globální a lokální korporace). Za druhé došlo k mírnému nárůstu koncentrace v segmentech s nízkým rizikem (korporátní a územně samosprávné celky zemí CEE a korporátní klienti s kvalitním ratingem). Rovněž z hlediska srovnání ukazatele VaR a kapitálu Tier 1 (na konsolidované úrovni) se ukazatel snížil z 16,16 % v roce 2015 na 10,53 % v roce 2016.

Struktura schvalovacích pravomocí

Struktura schvalovacích pravomocí je založena na významnosti dopadu případné ztráty z poskytnuté expozice na finanční hospodaření banky a na rizikovitosti příslušného úvěrového případu. Nejvyšší schvalovací pravomoci má úvěrový výbor představenstva a/nebo výbor pro statistické modely, přičemž výbor pro řízení rizik dozorčí rady má pouze poradní funkci ve vztahu k úvěrovému výboru představenstva. Nižší schvalovací pravomoci jsou odstupňovány podle seniority pracovníků úseku řízení korporátních úvěrových rizik a úseku řízení retailových úvěrových rizik.

Rizikové parametry

Pro určení rizikových parametrů, především PD, LGD a CCF, používá banka vlastní interní modely. Všechny modely jsou vyvíjeny dle požadavků BASEL III a jsou předmětem pravidelné nezávislé validace a kontroly ze strany regulátora. Monitoring historických rizikových parametrů a jejich predikce jsou základem pro kvantitativní řízení úvěrového rizika portfolia.

Banka v současnosti používá rizikové parametry při monitorování portfolia, správě portfolia non-performing pohledávek (se selháním), oceňování rizik a predikci vývoje rizikového profilu banky v rámci různých scénářů.

Všechny modely jsou zpětně testovány minimálně jednou ročně a validovány interními odborníky nezávislými na útvaru řízení rizik.

Opravné položky k úvěrovým ztrátám

Banka vytváří opravné položky k realizovaným ztrátám. Tyto ztráty jsou určovány a vykazovány v souladu se standardem IAS 39. Banka využívá k určení výše ztráty upravené rizikové parametry odhadované v rámci implementace pravidel BASEL III.

Opravné položky k úvěrovým ztrátám se stanoví u všech znehodnocených pohledávek. Metodika tvorby opravných položek je pravidelně prověřována a v případě potřeby upravována.

Řízení úvěrového rizika v obchodním portfoliu

Úvěrové riziko obchodního portfolia je řízeno prostřednictvím systému limitů aplikovaných na jednotlivé protistrany.

Zajištění

Banka definuje zajištění jako aktivum, které může být realizováno v případě selhání primárního zdroje splácení pohledávek. Zajištění pohledávek banky z úvěrových obchodů se řídí těmito zásadami: zajištění je ochranou postavení banky jako věřitele, který lze použít jako druhotný zdroj pro provedení platby. Volba jednotlivých zajišťovacích instrumentů nutných k zajištění konkrétní transakce závisí na úvěrovém produktu banky, požadavcích banky a na odborném posouzení odpovědnými zaměstnanci banky. Před přijetím zajištění banka vždy zhodnotí možnost zástavy zajištění.

Hodnota zajištění (základní hodnota zajištění) se stanoví ve vztahu k tržním cenám podobných typů zajištění. Je-li v konkrétním obchodním případě stanoveno více tržních cen konkrétního zajištění různými způsoby oceňování, použije se tržní cena nejnižší.

Je-li zajišťovacím prostředkem nemovitost, movitá věc, podnik nebo jeho organizační složka, ochranná známka, věc prohlášená za kulturní památku apod., musí být pro potřebu posouzení návrhu úvěru a jeho zajištění jejich cena zjištěna posudkem smluvního znalce banky nebo interního odhadce. Znalecký posudek nebo odhad by neměl být v den uzavření smlouvy o úvěru starší než 6 měsíců. Pro oceňování nemovitostí se použije podrobná vlastní metodika.

Realizovatelná hodnota zajištění se zjistí pomocí příslušných koeficientů ocenění uvedených v katalogu zajištění. Při stanovování hodnoty koeficientů ocenění, resp. realizovatelné hodnoty zajištění, je třeba posuzovat jednotlivé zajišťovací instrumenty podle jejich specifik, tj. např. nemovitosti podle charakteru stavby, konstrukce, atd. a vždy na základě fyzické prohlídky. Nastavení maximálních koeficientů je každoročně ověřováno.

Znalecký posudek musí být vždy přezkoumán. Dalšími podmínkami zohledněnými při stanovení realizovatelné hodnoty zajištění mimo jiné jsou:

- komplexní posouzení všech dostupných a s ohledem na daný případ významných okolností a podkladů,
- jakékoli pojištění nebo zástava pohledávek z pojistného plnění ve prospěch banky,
- možnost realizace zajištění v konkrétním čase a místě a výše nákladů na tuto realizaci, na kterou je ve většině případů nutné pohlížet jako na prodej v tísni, a
- porovnání s trendy na trhu.

Katalog zajištění obsahuje i požadavky na pravidelné přecenění zajištění. Obvykle je hodnota zajištění analyzována a aktualizována při pravidelném monitoringu/úvěrové prověrce klientů. U portfolií retailových hypoték jsou aplikovány portfoliové modely aktualizace základní hodnoty zajištění. Banka dále pravidelně sleduje poměr výše úvěru k zajištění („loan-to-value“) hlavně u hypotečních úvěrů a úvěrů projektového financování.

Ocenění úvěrových rizik (*Credit risk pricing*)

Míra přijatého rizika se odráží v rizikových přírážkách použitých při ocenění různých typů protistran a obchodů. Rizikové přírážky vycházejí z odhadu hodnot rizikových parametrů, předpokládaného vývoje makroekonomického prostředí a změn úvěrového procesu v bance, které mohou mít vliv na rizikovost úvěrového portfolia.

Stresové testování

Banka provádí pravidelně stresové testování citlivosti svého portfolia na zhoršení úvěrové kvality pohledávek. Kromě analýzy citlivosti portfolia na stresované změny rizikových faktorů PD a LGD jsou prováděny také analýzy scénářů, v nichž je modelován dopad nepříznivého vývoje makroekonomických veličin (např. změna tempa hospodářského růstu, změna úrokových sazeb, změna cen nemovitostí nebo změna inflace). Rozložení úvěrového rizika podle odvětví je uvedeno v bodě 39. 2 Úvěrové riziko.

Forbearance (expozice s úlevou)

V roce 2014 banka zavedla novou metodu forbearance v souladu s nařízením EBA. Expozice s úlevou jsou expozice, kdy je dlužník vzhledem k finančním problémům vnímán jako neschopný splnit podmínky smlouvy a banka se rozhodla tomuto dlužníkovi dát úlevu při splácení dluhu. Tato úleva může mít formu úpravy podmínek nebo refinancování smlouvy. Za úpravu podmínek se považuje např. změna splátkového kalendáře (odklad nebo snížení splátek, prodloužení splatnosti), snížení úrokové sazby či prominutí úroků z prodlení.

Expozice s úlevou má počáteční rating „R“ se selháním; taková expozice je klasifikována jako „non-performing“ (nesplácená) forborne expozice se selháním dlužníka. Po uplynutí minimálně 12 měsíců, a pokud dojde ke splnění předem definovaných podmínek, může být klasifikace změněna na „performing“ (splácená) forborne expozice. Performing forborne expozice musí být přísně sledována během zkušební doby v trvání minimálně 2 let. Pokud během této zkušební doby dojde k selhání, rating expozice se sníží na „non-performing“. Pokud budou po uplynutí dvouletého zkušební období splněny stanovené podmínky, expozice přestane být nadále klasifikována jako expozice s úlevou.

Kvantitativní informace týkající se forbearance jsou uvedeny v níže uvedené tabulce f) Expozice s úlevou (forbearance).

Odpisy

V případě, že byly vyčerpány všechny reálné možnosti restrukturalizace nebo vymáhání úvěru a jeho splacení je nepravděpodobné, je tato pohledávka odepsána do nákladů proti odpovídajícímu použití opravné položky na účtu „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“ ve výkazu zisku a ztráty. Pominou-li důvody pro tvorbu opravných položek, jsou tyto rozpuštěny do výnosů pro nadbytečnost; odpovídající částka, stejně jako částka inkasovaného výnosu z již dříve odepsaných pohledávek, je zaznamenána na účtu „Čistá ztráta ze znehodnocení finančních aktiv nevykázaných v reálné hodnotě do zisku nebo ztráty“ ve výkazu zisku a ztráty.

a) Rozložení čistého úvěrového rizika podle rozvahových a podrozvahových položek

Banka je vystavena úvěrovému riziku, které vyplývá z následujících položek:

V mil. Kč	2016
Expozice vůči čistému úvěrovému riziku vyplývající z rozvahových položek	
Vklady u centrálních bank a ostatní netermínované vklady	1 121
Finanční aktiva k obchodování – deriváty	13 458
Finanční aktiva k obchodování – dluhové cenné papíry	7 587
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty – dluhové cenné papíry, úvěry a pohledávky	377
Realizovatelná finanční aktiva – dluhové cenné papíry	79 665
Pohledávky za bankami	21 823
Pohledávky za klienty	538 359
- Vládní instituce	19 113
- Ostatní finanční instituce	25 155
- Nefinanční podniky	203 143
- Domácnosti	290 948
Finanční investice držené do splatnosti	159 874
Zajišťovací deriváty	519
Expozice vůči úvěrovému riziku vyplývající z podrozvahových položek	
Neodvolatelné poskytnuté finanční záruky	24 950
Neodvolatelné poskytnuté úvěrové přísliby	99 274
Celkem	947 007

V mil. Kč	2015
Expozice vůči čistému úvěrovému riziku vyplývající z rozvahových položek	
Vklady u centrálních bank a ostatní netermínované vklady	3 300
Finanční aktiva k obchodování – deriváty	14 184
Finanční aktiva k obchodování – dluhové cenné papíry	719
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty – dluhové cenné papíry	316
Realizovatelná finanční aktiva – dluhové cenné papíry	75 613
Pohledávky za bankami	34 120
Pohledávky za klienty	494 915
- Vládní instituce	19 932
- Ostatní finanční instituce	24 963
- Nefinanční podniky	184 305
- Domácnosti	265 715
Finanční investice držené do splatnosti	151 682
Zajišťovací deriváty	663
Expozice vůči úvěrovému riziku vyplývající z podrozvahových položek	
Neodvolatelné poskytnuté finanční záruky	27 778
Neodvolatelné poskytnuté úvěrové přísliby	86 301
Celkem	889 593

Od roku 2015 pracuje banka s novou definicí NPL / NPE dle EBA. Na základě této definice je pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank považována za samostatné portfolio, které je z celkové expozice vůči úvěrovému riziku vyloučeno.

Výsledná úvěrová expozice k 31. 12. 2016 a 2015 představuje nejhorší scénář, který nebere v úvahu přijaté zástavy nebo jiné související způsoby zajištění. Uvedená aktiva jsou vykázána v čisté účetní hodnotě, jak je uvedeno ve výkazu o finanční situaci.

Jak je patrné z výše uvedené tabulky, 59 % celkové expozice vyplývá z pohledávek za bankami a klienty (2015: 59 %); 26 % představují investice do dluhových cenných papírů (2015: 26 %).

Banka nemá žádnou expozici vůči vládám Řecka, Itálie, Irska, Portugalska a Španělska.

K výše uvedeným pohledávkám vykazuje banka zajištění v následující výši:

V mil. Kč	2016	2015
Pohledávky za bankami	-	2 225
Pohledávky za klienty	265 424	224 747
Podmíněné závazky	4 042	-
Celkem	269 466	226 972

Výše uvedené pohledávky jsou zajištěny následovně:

V mil. Kč	2016	2015
Záruky	22 066	17 336
Nemovitosti	226 572	192 867
Ostatní (cenné papíry a ostatní finanční aktiva)	20 828	16 769
Celkem	269 466	222 972

Hodnota zajištění je stanovena jako nižší částka buď z násobku nominální hodnoty zajištění a koeficientu ocenění nebo zůstatku pohledávky. Realizovatelnost odhadované hodnoty zajištění však není vždy jistá. Podrobnější informace o stanovení reálné hodnoty zajištění jsou uvedeny v popisu výše.

b) Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle odvětví a finančního nástroje

Následující tabulky zachycují expozici banky vůči úvěrovému riziku dle odvětví, v členění podle finančních nástrojů, vždy k uvedenému rozvahovému dni.

Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle odvětví a finančního nástroje v roce 2016

V mil. Kč	Dluhové nástroje									
	Vklady u centrálních bank a ostatní netermínované vklady	Pohledávky za bankami	Pohledávky za klienty	Držené do splatnosti	Aktiva k obchodování	V reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	Realizovatelné	Derivátové finanční nástroje s kladnou reálnou hodnotou	Podmíněné závazky	Expozice vůči úvěrovému riziku
Zemědělství a lesnictví	-	-	12 002	-	-	-	-	91	1 758	13 851
Těžební průmysl	-	-	1 923	-	-	-	-	1	296	2 220
Zpracovatelský průmysl	-	-	52 285	-	-	-	1 531	404	18 107	72 327
Energetika a vodní hospodářství	-	-	20 925	-	-	-	1 305	742	6 579	29 551
Stavebnictví	-	-	7 311	-	-	-	-	15	13 056	20 382
Obchod	-	-	31 444	-	-	-	-	188	11 704	43 336
Doprava a komunikace	-	-	15 598	-	-	-	3 856	638	9 453	29 545
Pohostinství a ubytování	-	-	3 102	-	-	-	-	35	379	3 516
Finanční a pojišťovací služby	1 121	21 835	25 342	12 634	7 441	377	11 236	7 993	9 861	97 840
Trh nemovitostí a bydlení	-	-	66 161	3	-	-	-	290	5 781	72 235
Sektor služeb	-	-	16 321	-	-	-	-	105	5 197	21 623
Veřejná správa	-	-	17 878	147 241	146	-	61 737	3 363	3 934	234 299
Školství, zdravotnictví a umění	-	-	6 313	-	-	-	-	101	833	7 247
Soukromé domácnosti	-	-	275 342	-	-	-	-	11	37 286	312 644
Celkem	1 121	21 835	551 947	159 878	7 587	377	79 665	13 977	124 224	960 611

Expozice vůči hrubému úvěrovému riziku dle odvětví a finančního nástroje v roce 2015

V mil. Kč	Dluhové nástroje									
	Vklady u centrálních bank a ostatní neterminované vklady	Pohledávky za bankami	Pohledávky za klienty	Držené do splatnosti	Aktiva k obchodování	V reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	Realizovatelné	Derivátové finanční nástroje s kladnou reálnou hodnotou	Podmíněné závazky	Expozice vůči úvěrovému riziku
	Naběhlou hodnotou				Reálnou hodnotou					
Zemědělství a lesnictví	-		10 360	-	-	-	-	106	1 243	11 709
Těžební průmysl	-		1 750	-	-	-	-	-	86	1 837
Zpracovatelský průmysl	-		45 520	121	-	-	1 142	452	19 509	66 744
Energetika a vodní hospodářství	-		21 201	-	-	-	810	1 000	7 356	30 366
Stavebnictví	-		6 833	-	-	-	-	12	12 149	18 994
Obchod	-		29 936	-	-	-	-	146	9 604	39 686
Doprava a komunikace	-		12 726	540	-	-	3 099	902	12 286	29 553
Pohostinství a ubytování	-		2 770	-	-	-	-	6	283	3 059
Finanční a pojišťovací služby	3 300	34 134	24 763	20 408	599	316	11 543	8 429	8 395	111 889
Trh nemovitostí a bydlení	-		65 428	3	-	-	-	297	4 691	70 419
Sektor služeb	-		10 454	-	-	-	-	36	3 945	14 434
Veřejná správa	-		34 531	130 616	120	-	59 019	3 362	2 066	229 716
Školství, zdravotnictví a umění	-		6 156	-	-	-	-	94	786	7 036
Soukromé domácnosti	-		237 449	-	-	-	-	6	31 679	269 134
Celkem	3 300	34 134	509 878	151 689	719	316	75 613	14 847	114 079	904 576

c) Expozice vůči úvěrovému riziku dle kategorií rizikovosti:

Následující tabulka zachycuje expozici banky vůči úvěrovému riziku dle kategorií rizikovosti k 31. 12. 2016 ve srovnání s expozicí vůči úvěrovému riziku k 31. 12. 2015.

Expozice vůči úvěrovému riziku dle kategorií rizikovosti:

V mil. Kč	Nízkorizikové	Vyžadující pozornost vedení	Nestandardní	Non-performing	Expozice vůči úvěrovému riziku
Celková expozice k 31. prosinci 2016	883 073	56 675	2 910	17 953	960 611
Podíl expozice vůči úvěrovému riziku	91,9 %	5,9 %	0,3 %	1,9 %	100,0 %
Celková expozice k 31. prosinci 2015	819 274	58 789	5 097	21 416	904 576
Podíl expozice vůči úvěrovému riziku	90,6 %	6,5 %	0,6 %	2,4 %	100,0 %
Změny expozice vůči úvěrovému riziku v roce 2016	63 799	-2 113	-2 187	-3 463	56 035
Změna v %	7,8 %	-3,6 %	-42,9 %	-16,2 %	6,2 %

Expozice vůči úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti:

Následující tabulky zachycují expozici banky vůči úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti k 31. 12. 2016 a 31. 12. 2015.

Expozice vůči úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti v roce 2016

V mil. Kč	Nízkorizikové	Vyžadující pozornost vedení:	Nestandardní	Non-performing	Expozice vůči úvěrovému riziku
Zemědělství a lesnictví	11 548	1 936	125	242	13 851
Těžební průmysl	2 183	26	-	11	2 220
Zpracovatelský průmysl	61 396	6 515	345	4 071	72 327
Energetika a vodní hospodářství	27 189	1 754	182	426	29 551
Stavebnictví	15 204	3 644	410	1 124	20 382
Obchod	35 678	5 263	286	2 109	43 336
Doprava a komunikace	25 245	4 092	72	136	29 545
Pohostinství a ubytování	1 910	1 141	64	401	3 516
Finanční a pojišťovací služby	94 117	3 480	1	237	97 835
Trh nemovitostí a bydlení	58 737	11 368	439	1 691	72 235
Sektor služeb	15 961	4 821	201	640	21 623
Veřejná správa	233 909	219	11	160	234 299
Školství, zdravotnictví a umění	5 854	1 249	10	134	7 247
Soukromé domácnosti	294 142	11 167	764	6 571	312 644
Ostatní	-	-	-	-	-
Celkem	883 073	56 675	2 910	17 953	960 611

Expozice vůči úvěrovému riziku dle odvětví a kategorií rizikovosti v roce 2015

V mil. Kč	Nízkorizikové	Vyžadující pozornost vedení:	Nestandardní	Non-performing	Expozice vůči úvěrovému riziku
Zemědělství a lesnictví	10 030	1 289	121	269	11 709
Těžební průmysl	1 795	36	-	6	1 837
Zpracovatelský průmysl	54 053	8 186	953	3 552	66 744
Energetika a vodní hospodářství	25 993	3 575	484	314	30 366
Stavebnictví	13 549	2 897	512	2 036	18 994
Obchod	31 314	5 317	390	2 665	39 686
Doprava a komunikace	27 392	1 569	414	178	29 553
Pohostinství a ubytování	1 339	719	154	847	3 059
Finanční a pojišťovací služby	108 462	2 799	309	319	111 889
Trh nemovitostí a bydlení	53 199	14 357	674	2 189	70 419
Sektor služeb	9 573	4 261	289	311	14 434
Veřejná správa	228 474	1 207	35	-	229 716
Školství, zdravotnictví a umění	5 390	1 508	14	124	7 036
Soukromé domácnosti	248 711	11 069	748	8 606	269 134
Ostatní	-	-	-	-	-
Celkem	819 274	58 789	5 097	21 416	904 576

d) Finanční aktiva po splatnosti

K 31. 12. 2016 a 2015 vykazuje banka následující finanční aktiva po splatnosti, která však nejsou individuálně znehodnocena:

V mil. Kč	Celkem	Expozice vůči úvěrovému riziku			
		Z toho 31-60 dní po splatnosti	Z toho 61-90 dní po splatnosti	Z toho 91-180 dní po splatnosti	Z toho více než 180 dní po splatnosti
Vládní instituce	12	-	-	-	-
Úvěrové instituce	10	-	-	-	-
Ostatní finanční instituce	23	-	-	-	-
Nefinanční podniky	2 879	63	46	-	-
Domácnosti	1 428	412	237	-	-
Celkem	4 352	475	283	-	-

V mil. Kč	Celkem	Expozice vůči úvěrovému riziku			
		Z toho 31-60 dní po splatnosti	Z toho 61-90 dní po splatnosti	Z toho 91-180 dní po splatnosti	Z toho více než 180 dní po splatnosti
Vládní instituce	4	-	-	-	-
Úvěrové instituce	134	-	-	-	-
Ostatní finanční instituce	31	98	1	-	-
Nefinanční podniky	4 054	134	63	-	-
Domácnosti	1 752	581	283	-	-
Celkem	5 975	813	347	-	-

e) Analýza individuálně znehodnocených finančních aktiv

V mil. Kč	2016	2015
Vládní instituce	14	6
Úvěrové instituce	11	135
Ostatní finanční instituce	168	158
Nefinanční podniky	8 971	10 582
Domácnosti	6 704	8 448
Celkem	15 868	19 329

f) Expozice s úlevou (forbearance) k 31. 12. 2016

Veškeré expozice s úlevou (forbearance) se vztahují ke kategorii úvěrů a pohledávek v rámci finančních aktiv. Banka nevykazuje žádné expozice s úlevou (forbearance) vyplývající z dluhových nástrojů či úvěrových příslibů.

Analýza splácených („performing“) a nesplácených („non-performing“) expozic s úlevou

2016

V mil. Kč	Expozice s úlevou	Performing expozice s úlevou	Non-performing expozice s úlevou	Z toho: se selháním
Vládní instituce	7	4	3	2
Nefinanční podniky	2 454	489	1 965	1 791
Domácnosti	3 011	885	2 125	1 679
Celkem	5 472	1 378	4 093	3 472

2015

V mil. Kč	Expozice s úlevou	Performing expozice s úlevou	Non-performing expozice s úlevou	Z toho: se selháním
Vládní instituce	5	5	-	-
Nefinanční podniky	2 951	308	2 643	2 164
Domácnosti	3 444	789	2 655	2 548
Celkem	6 400	1 102	5 298	4 712

Veškeré úlevy (forbearance) jsou vykazovány jako úpravy předchozích podmínek.

Analýza úvěrového rizika finančních aktiv dle IFRS 7 včetně opravných položek a zajištění k 31. prosinci 2016

V mil. Kč	Expozice			Celkem Expozice s úlevou	Opravné položky	Zajištění
	Do splatnosti, bez selhání	Po splatnosti, bez selhání	Se selháním			
Vládní instituce	5	-	2	7	-	-
Domácnosti	764	579	1 668	3 011	1 076	992
Nefinanční podniky	306	357	1 791	2 454	1 056	797
Celkem	1 075	936	3 461	5 472	2 132	1 789

Analýza úvěrového rizika finančních aktiv dle IFRS 7 včetně opravných položek a zajištění k 31. prosinci 2015

V mil. Kč	Expozice			Celkem Expozice s úlevou	Opravné položky	Zajištění
	Do splatnosti, bez selhání	Po splatnosti, bez selhání	Se selháním			
Vládní instituce	5	-	-	5	-	-
Domácnosti	799	96	2 549	3 444	1 163	1 392
Nefinanční podniky	717	71	2 163	2 951	970	1 328
Celkem	1 521	167	4 712	6 400	2 133	2 720

Účetní hodnota Expozice s úlevou (forbearance) ve srovnání s Úvěry a jinými pohledávkami za bankami a klienty

V mil. Kč	2016			2015		
	Úvěry a jiné pohledávky za bankami a klienty	Expozice s úlevou	Podíl na úvěrech a jiných pohledávkách za bankami a klienty	Úvěry a jiné pohledávky za bankami a klienty	Expozice s úlevou	Podíl na úvěrech a jiných pohledávkách za bankami a klienty
Vládní instituce	19 113	7	0,0 %	19 932	5	0,0 %
Úvěrové instituce	20 518	-	0,0 %	34 120	-	0,0 %
Ostatní finanční instituce	25 155	-	0,0 %	24 963	-	0,0 %
Nefinanční podniky	202 350	1 398	0,7 %	184 305	1 981	1,1 %
Domácnosti	290 949	1 935	0,7 %	265 715	2 281	0,9 %
Celkem	558 084	3 340	0,6 %	529 035	4 267	0,8 %

Banka neuvádí údaje týkající se účetní hodnoty nově vykázaných aktiv v souvislosti s původními expozicemi s úlevou (forbearance), které byly odúčtovány během vykazovaného období.

Opravné položky k Expozicím s úlevou (forbearance)

V mil. Kč	2016			2015		
	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Celkem	Individuální opravné položky	Portfoliové opravné položky	Celkem
Domácnosti	1 008	68	1 076	1 074	89	1 163
Nefinanční podniky	1 004	52	1 056	860	110	970
Celkem	2 012	120	2 132	1 934	199	2 133

Vývoj Expozic s úlevou (forbearance) v letech 2016 a 2015

2016

V mil. Kč	Vládní instituce	Nefinanční podniky	Domácnosti	Celkem
K 1. lednu 2016	5	2 952	3 444	6 400
Přířůtky (+)	2	344	547	893
Úbytky (-)	-1	-124	-250	-375
Změny v expozicích (+/-)	1	-717	-730	-1 446
K 31. prosinci 2016	7	2 454	3 011	5 472

2015

V mil. Kč	Vládní instituce	Nefinanční podniky	Domácnosti	Celkem
K 1. lednu 2015	-	2 318	3 685	6 003
Přířůtky (+)	5	1 956	1 484	3 445
Úbytky (-)	-	-1 188	-1 585	-2 773
Změny v expozicích (+/-)	-	-135	-140	-275
K 31. prosinci 2015	5	2 951	3 444	6 400

Ztráta z Expozic s úlevou (forbearance)

2016

V mil. Kč	Ztráta	Odpis
Vládní instituce	-	-
Nefinanční podniky	36	-
Domácnosti	72	-
Celkem	108	-

2015

V mil. Kč	Ztráta	Odpis
Vládní instituce	-	-
Nefinanční podniky	92	-
Domácnosti	159	-
Celkem	251	-

Úrokový výnos z Expozic s úlevou (forbearance)

V mil. Kč	2016	2015
Vládní instituce	-	1
Nefinanční podniky	93	113
Domácnosti	212	238
Celkem	308	352

39.3 Tržní riziko

Banka je vystavena vlivům tržních rizik. Tržní rizika vyplývají z otevřených pozic transakcí s úrokovými, měnovými, akciovými a komoditními finančními nástroji, včetně úvěrového rozpětí obsaženého v relevantních pozicích v rámci bankovního portfolia (tj. úvěrové rozpětí je součástí diskontního faktoru). Hodnota otevřených pozic transakcí se mění v závislosti na obecných a specifických změnách na finančním trhu. Banka je vystavena tržnímu riziku z otevřených pozic v obchodním portfoliu, ale významnou složkou tržního rizika je také úrokové riziko aktiv a pasiv a riziko úvěrového rozpětí týkající se pozic oceňovaných aktuálními tržními cenami (marked-to-market) zařazených v bankovní knize. K zahrnutí úvěrového rozpětí vedly následující důvody: 1. požadavek na výpočet ekonomického kapitálu včetně úvěrového rozpětí a zohlednění dopadů tohoto rizikového faktoru; 2. přesnější stanovení cen cenných papírů; a 3. zohlednění úvěrového ratingu poskytovatele/protistrany.

Operace obchodního portfolia na kapitálovém, peněžním, mezibankovním i derivátovém trhu lze rozdělit do následujících oblastí:

- kotace cen pro klienty a obchodování s nimi, realizace jejich příkazů,
- kotace cen na mezibankovním a derivátovém trhu (market making), a
- Řízení otevřených pozic na mezibankovním, derivátovém a kapitálovém trhu, vyplývajících z výše uvedených činností.

Banka uzavírá transakce na OTC trhu s následujícími derivátovými finančními nástroji:

- měnové forwardy (včetně non-delivery forwardů) a swapy;
- měnové opce;
- úrokové swapy;
- asset swapy;
- forward rate agreements (dohody o budoucí úrokové sazbě, „FRA“);
- cross-currency swapy (měnové a úrokové swapy);
- úrokové opce typu swaptions, caps a floors;
- komoditní deriváty (swapy a forwardy); a
- úvěrové deriváty.

Z burzovních derivátů banka obchoduje s následujícími nástroji:

- futures na dluhopisy;
- futures na akcie a akciové indexy;
- futures na úrokové sazby;
- futures na komodity; a
- opce na dluhopisové futures.

Banka také uzavírá pro své klienty některé netypické měnové opce, jako např. digitální nebo bariérové opce. Některé měnové opční kontrakty anebo opce na různé podkladové koše akcií nebo akciové indexy jsou součástí jiných finančních nástrojů jako vnořený derivát.

Derivátové finanční nástroje se využívají rovněž k zajištění úrokového rizika bankovní knihy (úrokové swapy, FRA, swaptions) a k vyrovnávání nesouladu mezi cizoměnovými aktivy a pasivy (měnové swapy a cross-currency swapy).

Většina otevřených pozic z klientských operací na obchodním portfoliu banky je převáděna tzv. zrcadlovými („back-to-back“) transakcemi do portfolia Erste Group Bank. Tržní riziko z OTC transakcí banky je tak řízeno v rámci portfolia Erste Group Bank. Banka si ponechává na obchodním portfoliu riziko operací na peněžním trhu z důvodu řízení likvidity (money market), akciové riziko a částečně reziduální riziko z dříve uzavřených operací. Toto reziduální riziko je zajišťováno dynamicky na makro úrovni v souladu s obchodní strategií a nastavenými limity pro tržní riziko banky.

Za účelem stanovení míry a řízení tržního rizika otevřených pozic a určení maximální výše možných ztrát z těchto pozic banka používá vedle výpočtu citlivostí na jednotlivé rizikové faktory rovněž metodologii Value at Risk (VaR). Hodnoty VaR jsou počítány ve vyhrazeném systému MRS na hladině spolehlivosti 99 % pro dobu držení jednoho dne. Pro výpočet hodnot VaR využívá systém MRS historickou simulaci založenou na období dvou let. Hodnoty VaR pro jiné pravděpodobnostní hladiny a/nebo odlišný časový horizont se odvozují od VaR na 99 % a 1 den prostřednictvím škálování a za předpokladu normality rozložení zisku a ztrát. Pro ostatní účely se stanovuje i VaR pro dobu jednoho měsíce, příp. jednoho roku a pravděpodobnostní hladinu 99,9 %. Představenstvo banky stanovuje limity VaR pro obchodní i bankovní portfolio jako maximální výši angažovanosti banky vůči tržnímu riziku, která je pro banku přijatelná. Pro obchodní portfolio jsou stanoveny dílčí limity VaR (1 den, 99 %) pro jednotlivé obchodní desky a limity pro hodnoty citlivosti obchodního portfolia na jednotlivé rizikové faktory jako jsou měnové kurzy, ceny akcií, úrokové sazby, volatilita, komoditní a další rizikové parametry opčních kontraktů zajišťující dodržování celkové míry tržního rizika. Tyto limity jsou schvalovány výběrem finančních trhů a řízení rizik a jsou denně monitorovány.

Ukazatel tržního rizika VaR se používá také pro bankovní portfolio. Pro účely stanovení VaR jsou úvěry a vklady bankovního portfolia reprezentovány odpovídajícími pozicemi úrokové míry. O riziku VaR (1 měsíc, 99 %) bankovního portfolia je pravidelně měsíčně informován Výbor řízení aktiv a pasiv (ALCO), plnění limitu je sledováno na denní bázi útvarem řízení rizik. Výše akceptovatelné úrovně rizika vychází z hodnocení volných kapitálových zdrojů po pokrytí rizik na základě metodologie systému vnitřně stanoveného kapitálu („ICAAP“). Celkový VaR je následně alokován na jednotlivá subportfolia bankovní knihy, a to z pohledu rozdělení podle strategického řízení portfolií a z pohledu účetního oceňování portfolií cenných papírů.

Následující tabulka zobrazuje hodnoty VaR k 31. 12. 2016 a k 31. 12. 2015 na 99 % hladině spolehlivosti.

K 31. 12. 2016

V mil. Kč	Tržní riziko celkem	Korelační efekt	Úrokové riziko	Měnové riziko	Akciové riziko	Komoditní riziko	Riziko úvěrového rozpětí
Obchodní portfolio							
Denní hodnota	9	-2	9	1	-	1	-
Měsíční hodnota	42	-8	42	3	-	5	1
Průměr denních hodnot za rok	10	-2	9	2	-	-	-
Průměr měsíčních hodnot za rok	46	-11	43	10	1	1	1
Bankovní portfolio							
Denní hodnota	491	-65	496	-	-	-	60
Měsíční hodnota	2 305	-305	2 327	-	-	-	283
Průměr denních hodnot za rok	421	-69	417	-	-	-	73
Průměr měsíčních hodnot za rok	1 973	-325	1 956	-	-	-	342

K 31. 12. 2015

V mil. Kč	Tržní riziko celkem	Korelační efekt	Úrokové riziko	Měnové riziko	Akciové riziko	Komoditní riziko	Riziko úvěrového rozpětí
Obchodní portfolio							
Denní hodnota	11	-4	11	4	-	-	-
Měsíční hodnota	52	-21	52	19	1	-	-
Průměr denních hodnot za rok	8	-3	7	2	-	-	1
Průměr měsíčních hodnot za rok	38	-12	34	10	-	1	4
Bankovní portfolio							
Denní hodnota	312	-90	301	4	-	-	96
Měsíční hodnota	1 463	-421	1 413	19	-	-	452
Průměr denních hodnot za rok	317	-68	238	1	-	-	140
Průměr měsíčních hodnot za rok	1 487	-318	1 117	4	-	-	656

Dále banka používá stresové testování neboli analýzu dopadů nepříznivého vývoje tržních rizikových faktorů na tržní hodnotu obchodního a tržně přeceňované části bankovního portfolia. Scénáře jsou konstruovány na základě historických mezních hodnot i na základě expertních názorů útvaru makroekonomických analýz. Stresové testování se provádí měsíčně a jeho výsledky jsou reportovány na FMRMC. Na čtvrtletní bázi jsou v rámci rozšířeného stresového testování analyzovány dopady komplexního scénáře na fungování banky. Banka též průběžně monitoruje finanční zpravodajské zdroje, analyzuje trh a připravuje možné scénáře s ohledem na vývoj situace v ekonomice.

ÚROKOVÉ RIZIKO

Za úrokové riziko je považováno riziko změny hodnoty finančního nástroje z důvodu změn tržních úrokových sazeb. Banka řídí úrokové riziko bankovní knihy monitorováním dat změn úrokových sazeb (repricing dates) aktiv a pasiv a využívá modely vyjadřující potenciální dopady změn úrokových sazeb na čistý úrokový výnos.

V oblasti monitorování a měření úrokového rizika bankovní knihy využívá banka posunů výnosových křivek za účelem sledování potenciálních dopadů změn tržních úrokových sazeb na čistý úrokový výnos. Základní analýza se zabývá citlivostí čistého úrokového výnosu na jednorázové změny tržních úrokových sazeb (rate shock).

Analýzy úrokového rizika bankovní knihy se provádějí jednou měsíčně. Aktuální výši podstupovaného úrokového rizika každý měsíc hodnotí ALCO v kontextu celkového vývoje finančních trhů, bankovního sektoru v České republice, jakož i strukturálních změn v bilanci banky.

Pro měření úrokového rizika instrumentů obchodního portfolia je používán tzv. PVBP (present value of basis point - současná hodnota základního bodu), neboli citlivost na úrokové sazby jednotlivých měn pro individuální portfolia úrokových produktů. Tyto faktory měří citlivost tržní hodnoty portfolia na paralelním posunu příslušné výnosové křivky dané měny v rámci daného časového úseku do splatnosti. Systém PVBP limitů je stanoven pro jednotlivá portfolia úrokových produktů podle jednotlivých měn.

Následující tabulka je založena na expozici k úrokovým sazbám pro derivátové i nederivátové nástroje k rozvahovému dni. Model předpokládá fixní strukturu bilance podle úrokové citlivosti. Stanovené změny, které nastaly na začátku roku, jsou konstantní v průběhu vykazovaného období, tzn. model je založen na předpokladu, že prostředky uvolněné splacením nebo prodejem úročených aktiv a pasiv budou reinvestovány do aktiv a pasiv se stejnou úrokovou citlivostí a zbytkovou splatností. Používaná metoda výpočtu zohledňuje rovněž úvěrová rozpětí (credit spreads). Tabulka níže zobrazuje dopad do výkazu zisku a ztráty a ostatního úplného výsledku hospodaření banky, pokud by korunová nebo eurová výnosová křivka na počátku příslušného roku skokově vzrostla/poklesla o 100 bodů a za předpokladu, že ostatní úrokové míry by zůstaly nezměněné.

V mil. Kč	2017		2016	
	Růst úrokové míry	Pokles úrokové míry	Růst úrokové míry	Pokles úrokové míry
CZK				
Výkaz zisku a ztráty	2 176	-1 386	1 693	-420
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-1 251	1 334	-1 580	879
EUR				
Výkaz zisku a ztráty	11	180	97	-29
Ostatní úplný výsledek hospodaření	-348	386	-131	33

MĚNOVÉ RIZIKO

Za měnové riziko je považováno riziko změny hodnoty finančního nástroje obchodního i bankovního portfolia z důvodu změn měnových kurzů. Banka řídí toto riziko stanovením a monitorováním limitů na otevřené devizové pozice, zahrnující také delta ekvivalenty měnových opcí. Banka sleduje také speciální citlivostní limity pro měnové opční kontrakty známé jako citlivostní analýza „greeks“. Měnové riziko všech finančních nástrojů přebírá do svých pozic útvar obchodování (trading) a tyto měnové pozice řídí v souladu s nastavenými limity měnové citlivosti. Kromě monitorování limitů používá skupina rovněž VaR koncept pro měření rizika otevřených pozic ze všech měnových nástrojů.

AKCIOVÉ RIZIKO

Banka používá pro sledování a řízení akciového rizika na obchodním i bankovním portfoliu metodu VaR a analýzu citlivosti, která vychází z expozice vůči riziku změn kurzu akcií k rozvahovému dni. Akciové riziko vzhledem k vyšší volatilitě cen akcií představuje i přes menší objemy akciových pozic nezanedbatelnou složku rizik.

KOMODITNÍ RIZIKO

Komoditní nástroje se objevují pouze v obchodním portfoliu jako podkladové instrumenty pro klientské operace. Převážná část komoditních derivátů je zajištěna na tzv. „back to back“ bázi se třetí stranou.

39.4 Riziko likvidity

Definice a základní informace

Riziko likvidity je bankou definováno v souladu se zásadami Basilejského výboru pro bankovní dohled a České národní banky. Vzhledem k tomu banka rozlišuje riziko likvidity trhu, což je riziko, že banka nemůže jednoduše provést zápočet nebo uzavřít pozici za tržní cenu z důvodu neadekvátní hloubky trhu nebo narušení trhu, a riziko likvidity financování, což je riziko, že banka nebude schopna efektivně zajistit očekávané i neočekávané stávající a budoucí potřeby v oblasti peněžních toků a zajištění, aniž by to mělo dopad buď na běžnou činnost banky, nebo na finanční podmínky členů banky.

Riziko likvidity financování se dále dělí na riziko platební neschopnosti a strukturální riziko likvidity. Riziko platební neschopnosti je krátkodobé riziko, že banka nebude schopna plně a včas splnit stávající nebo budoucí platební závazky ekonomicky odůvodněným způsobem; strukturální riziko likvidity je dlouhodobé riziko ztrát z důvodu změny vlastních nákladů banky na refinancování nebo rozpětí.

Používané metody a nástroje

Krátkodobé riziko platební neschopnosti je monitorováno pomocí výpočtu tzv. „doby přežití“ u významných měn. Tato analýza určí maximální dobu, po kterou dokáže subjekt přežít závažnou kombinovanou tržní a idiosynkratickou krizi, přičemž se bude opírat o své vlastní zdroje likvidních aktiv. Monitorovaný nejhorší scénář simuluje velice omezený přístup k peněžnímu trhu a kapitálovému trhu a současně významný odliv vkladů zákazníků. Simulace dále předpokládá zvýšené čerpání záruk a úvěrových příslibů v závislosti na typu zákazníka a potenciální výdaje z titulu zajištěných derivátových transakcí a odhaduje dopad výdajů z titulu zajištění v případě negativních pohybů trhu.

Od září 2015 oznamuje banka hodnotu LCR národnímu regulačnímu orgánu v souladu s aktem v přenesené pravomoci. Na konci roku 2016 byla hodnota obou ukazatelů banky, LCR a NSFR, vyšší než 100 %.

V roce 2016 banka v souladu s regulačním požadavkem úspěšně dokončila implementaci metodiky dodatečných monitorovacích nástrojů pro likviditu (*Additional Liquidity Monitoring Metrics (ALMM)*), kterými doplňuje již existující standardy Basel III pro řízení likvidity o dodatečné detailní zprávy/opatření týkající se rizika likvidity.

Metody a nástroje snižování rizik

Erste Group definovala a průběžně reviduje a aktualizuje všeobecné standardy kontroly a řízení rizika likvidity (standardy, limity a analýzy).

Krátkodobé riziko likvidity je řízeno prostřednictvím limitů plynoucích z modelu doby přežití a prostřednictvím interních cílových hodnot ukazatele LCR a Intraday Liquidity rezervy. Porušení limitu je hlášeno výboru ALCO. Nezbytnou koordinaci všech stran účastnících se procesu řízení likvidity v případě krize zajišťuje Komplexní plán nouzového financování, který je pravidelně aktualizován.

Analýza rizika likvidity

Likviditní gap

Dlouhodobá likviditní pozice je řízena pomocí likviditních gapů na základě očekávaných peněžních toků. Tato pozice je vypočtena pro každou významnou měnu za předpokladu běžné provozní činnosti.

Předpokládané peněžní toky jsou rozděleny podle smluvní splatnosti v souladu s rozvrhem amortizace a uspořádány do kategorií podle rozpětí splatnosti. V případě neterminovaných vkladů jsou očekávané peněžní toky vypočítány podle jejich likvidního profilu poskytnutého ALM (stejně jako při stanovení FTP).

Následující tabulka ukazuje likviditní gapy k 31. 12. 2016 a 31. 12. 2015:

V mil. Kč	Do 1 měsíce		Od 1 do 12 měsíců		Od 1 roku do 5 let		Nad 5 let	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Likviditní GAP	211 164	193 858	-100 550	-67 314	1 520	-14 931	-43 472	-30 054

Kladná hodnota ukazuje převažující aktiva nad závazky, zatímco záporná hodnota ukazuje převahu závazků nad aktivy. Peněžní příjmy z likvidních cenných papírů, které jsou přijaty jako záruka centrálními bankami a k nimž má banka přístup, jsou namísto vykázání dle smluvní splatnosti vykázány v koši do 1 měsíce.

Vyrovňovací kapacita

Banka pravidelně monitoruje svou vyrovňovací kapacitu, kterou tvoří hotovost, přebytečná minimální rezerva u centrálních bank, a dále nezatížená aktiva přijímaná centrální bankou a ostatní likvidní cenné papíry, včetně změn z repo operací, reverzních repo operací a zápůjček cenných papírů. Tato aktiva lze v případě krize uvolnit v krátkodobém horizontu a použít k vyrovňování peněžních výdajů. Níže uvedená tabulka ukazuje strukturu vyrovňovací kapacity banky podle termínů na konci roku 2016 a 2015:

K 31. 12. 2016	Do 1 týdne
V mil. Kč	
Hotovost, přebytečné rezervy	136 568
Likvidní aktiva	167 709
Ostatní aktiva přijímaná centrální bankou	-
Vyrovňovací kapacita	304 277

K 31. 12. 2015	Do 1 týdne
V mil. Kč	
Hotovost, přebytečné rezervy	85 231
Likvidní aktiva	177 200
Ostatní aktiva přijímaná centrální bankou	-
Vyrovňovací kapacita	262 431

Výše uvedené údaje zachycují celkový objem potenciální likvidity, kterou má banka k dispozici v situaci ohrožení jejího nepřetržitého trvání.

Finanční závazky

V následujících tabulkách je uvedena splatnost smluvních nediskontovaných peněžních toků z finančních závazků k 31. 12. 2016 a 31. 12. 2015:

K 31. 12. 2016	Účetní hodnoty	Smluvní peněžní toky	Do 1 měsíce	Od 1 do 12 měsíců	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let
V mil. Kč						
Nederivátové závazky	851 018	852 439	759 757	52 417	24 917	15 349
Vklady bank	120 019	120 113	51 386	37 009	23 800	7 918
Vklady klientů	711 400	712 122	707 630	3 970	522	-
Emitované dluhové cenné papíry	18 859	19 466	2	11 438	595	7 431
Ostatní finanční závazky	740	740	740	-	-	-
Derivátové závazky	14 508	14 508	581	1 424	7 540	4 962
Podmíněné závazky	124 224	124 224	1 214	81 871	26 799	14 340
Finanční záruky	24 950	24 950	1 108	11 038	10 330	2 474
Neodvolatelné přísliby	99 274	99 274	106	70 833	16 469	11 866
Celkem	989 750	991 171	761 552	135 712	59 256	34 651

K 31. 12. 2015	Účetní hodnoty	Smluvní peněžní toky	Do 1 měsíce	Od 1 do 12 měsíců	Od 1 roku do 5 let	Nad 5 let
V mil. Kč						
Nederivátové závazky	763 476	766 658	675 794	28 742	40 205	21 917
Vklady bank	92 313	92 188	37 572	13 328	27 033	14 255
Vklady klientů	640 725	643 069	636 103	5 706	1 260	-
Emitované dluhové cenné papíry	28 319	29 281	-	9 708	11 912	7 662
Ostatní finanční závazky	2 119	2 119	2 119	-	-	-
Derivátové závazky	15 503	15 593	88	1 448	6 512	7 545
Podmíněné závazky	114 079	114 079	1 678	69 194	29 102	14 105
Finanční záruky	27 778	27 778	1 668	11 281	11 424	3 405
Neodvolatelné přísliby	86 301	86 301	10	57 913	17 678	10 700
Celkem	893 058	899 789	677 560	99 960	78 256	44 012

39.5 Operační riziko

Banka definuje operační riziko v souladu s regulačními požadavky jako riziko ztrát vlivem nepřiměřenosti či selhání vnitřních procesů, lidského faktoru nebo systémů či riziko ztrát vlivem vnějších událostí, včetně rizika ztrát banky v důsledku porušení či nenaplnění právních norem.

Ve spolupráci s Erste Group Bank zavedla banka standardizovanou klasifikaci operačních rizik. Tato klasifikace se stala základem tzv. Knihy rizik banky, která byla vyvinuta ve spolupráci útvarů řízení rizik a útvaru interního auditu. Kniha rizik slouží jako nástroj jednotné kategorizace rizik za účelem konzistence sledování a hodnocení rizik.

Ve spolupráci s externím dodavatelem vyvinula banka speciální aplikaci EMUS sloužící pro sběr dat o operačním riziku, která vyhovuje požadavkům kladeným na sběr příslušných dat. Totožnou aplikaci využívá rovněž Slovenská spořitelňa. Data slouží nejen pro účely kvantifikace operačních rizik a sledování trendů ve vývoji těchto rizik, ale jsou využívána také pro prevenci dalšího výskytu operačních rizik. Tento systém se také využívá jako nástroj řízení případů při šetření veškerých podvodů (tj. za účelem sestavení závěrečné zprávy šetření, pro seznam opatření a sledování jejich plnění, ke komunikaci s orgány činnými v trestním řízení, ...). Kromě sledování skutečných událostí operačních rizik banka věnuje pozornost tomu, jak vnímá operační riziko management. V této souvislosti zavedla a dále rozšiřuje metody zaměřené na odhalování potenciálních závažných hrozeb, s cílem implementovat preventivní opatření, která by zabránila vzniku ztrát. Za tímto účelem využívá následující nástroje: interní hodnocení rizik a kontrol, klíčové rizikové indikátory a analýzu scénářů. Banka rovněž aktivně řídí rizika spojená s externě zajišťovanými činnostmi. V závislosti na konkrétní metodě je tento druh hodnocení prováděn průběžně, resp. na měsíční či roční bázi.

Česká spořitelna úspěšně splnila kritéria pro řízení operačního rizika v souladu s pokročilými přístupy k měření (Advanced Measurement Approaches, „AMA“). Řádný výpočet a alokace kapitálového požadavku vztahujícího se k operačnímu riziku je na základě této metody prováděn od 1. 7. 2009.

Důležitým nástrojem pro snížení ztrát v důsledku operačních rizik je pojistný program, který banka využívá již od roku 2002. Tento program zahrnuje nejen pojištění majetkových škod, ale i rizik z bankovní činnosti a odpovědnostních rizik. Od roku 2004 se banka začlenila do pojistného programu Erste Group, který dále rozšířil pojistnou ochranu, zejména u škod se závažným dopadem na hospodářský výsledek banky.

Zvláštní důraz je kladen na posouzení nefinančních rizik v závislosti na míře rizika a prospěšnosti konkrétních rozhodnutí (Risk Return Decisions, tzn. analýza reputačních, právních a finančních dopadů ve vztahu k předpokládané rentabilitě). Uvedená analýza musí být vypracována pro každé rozhodnutí přijaté představenstvem nebo poradním výborem, veškeré významné outsourcingové projekty a v souvislosti s libovolnými záležitostmi týkajícími se schvalovacích procesů produktu (Product Approval Process, PAP). Významná rozhodnutí podléhají rovněž posouzení ze strany regionálního výboru ROCC (Regional Operational Conduct Committee) poskytujícího doporučení s cílem podpořit místní rozhodovací procesy.

Vrcholové vedení banky je čtvrtletně informováno o rizikovém profilu a nejvýznamnějších událostech souvisejících s operačním rizikem prostřednictvím orgánu CORB (Výbor Compliance, operačních rizik a bezpečnosti). Předsedou výboru je vedoucí úseku řízení nefinančních rizik a compliance, jenž předkládá vybraná témata výboru pro řízení rizik (předsedové – oblast řízení rizik / Chief Risk Officer).

40. Zajišťovací účetnictví

Odpovědnost za řízení úrokového rizika a kurzového rizika bankovní knihy nese úsek řízení aktiv a pasiv (ALM) banky. Úrokové riziko je přednostně řízeno pomocí dluhopisů, úvěrů nebo derivátů, přičemž u derivátů je uplatněno zajišťovací účetnictví v souladu s IFRS. Hlavní směrnici, která určuje pozici úrokového rizika, je Strategie banky pro oblast úrokového rizika, kterou schvaluje ALCO banky na odpovídající časové období.

Zajištění reálné hodnoty se používá ke snížení úrokového rizika vydaných dluhopisů, nakoupených cenných papírů, úvěrů nebo vkladů ve výkazu o finanční situaci banky. Politika banky obecně spočívá ve výměně významných fixních nebo strukturovaných vydaných dluhopisů za proměnlivé položky, čím je zajištěno řízení cílového profilu úrokového rizika pomocí jiných položek výkazu o finanční pozici. Úrokové swapy jsou nejčastějším nástrojem používaným k zajištění reálné hodnoty.

Cílem zajištění peněžních toků je eliminovat nejistotu ohledně budoucích peněžních toků a stabilizovat čistý úrokový výnos. Nejčastěji zajištění používané bankou představují úrokové swapy k zajištění změny variabilních peněžních toků z aktiv s proměnlivou úrokovou sazbou na fixní peněžní toky. Deriváty typu floor a cap se používají k zajištění cílové úrovně úrokových výnosů při proměnlivé úrokové sazbě.

Ve vykazovaném období došlo k odúčtování částky 11 mil. Kč (2015: 31 mil. Kč) z rezervy na zajištění peněžních toků a jejímu vykázání do nákladů ve výsledovce; částka 362 mil. Kč (2015: 105 mil. Kč) byla vykázána přímo v ostatním úplném výsledku hospodaření.

Ztráta ze zajišťovacích derivátů používaných k zajištění reálné hodnoty za rok 2016 činila 115 mil. Kč (2015: ztráta 286 mil. Kč), zisk ze změny reálné hodnoty zajištěných instrumentů za rok 2016 představoval 108 mil. Kč (2015: 317 mil. Kč).

Reálné hodnoty zajišťovacích nástrojů jsou uvedeny v následující tabulce:

V mil. Kč	2016		2015	
	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota	Kladná reálná hodnota	Záporná reálná hodnota
Zajišťovací nástroj – zajištění reálné hodnoty	21	12	342	5
Zajišťovací nástroj – zajištění peněžních toků	498	440	321	490
Celkem	519	452	663	495

Na konci roku 2016 vykazovala banka 67 struktur zajištění peněžních toků se splatností v období od 2018 do 2024. Zajištěné položky vycházejí z jednoměsíční, tříměsíční a šestiměsíční pohyblivé sazby (Pribor/Euribor/USD Libor). Přehled celkové nominální hodnoty zajištění v rámci struktur zajištění peněžních toků dle doby splatnosti zachycuje následující tabulka:

Splatnost	Nominální hodnota zajištění V mil. Kč	Nominální hodnota zajištění V mil. EUR	Nominální hodnota zajištění V mil. USD
2018	2 000	-	-
2019	2 350	44	-
2020	1 300	20	-
2021	3 610	315	-
2022	9 802	75	-
2023	4 578	295	50
2024	-	20	-
Celkem	23 640	769	50

Na konci roku 2015 vykazovala banka 42 struktur zajištění peněžních toků se splatností v období od 2018 do 2023. Zajištěné položky vycházejí z jednoměsíční, tříměsíční a šestiměsíční pohyblivé sazby (Pribor/Euribor). Přehled celkové nominální hodnoty zajištění v rámci struktur zajištění peněžních toků dle doby splatnosti zachycuje následující tabulka:

Splatnost	Nominální hodnota zajištění V mil. Kč	Nominální hodnota zajištění V mil. EUR
2018	2 000	-
2019	2 350	-
2020	1 300	20
2021	3 050	250
2022	9 910	575
2023	-	50
Celkem	18 610	895

41. Reálná hodnota aktiv a závazků

Stanovení reálné hodnoty

Nejlepším dokladem reálné hodnoty jsou tržní ceny kotované na aktivním trhu. Pokud jsou takové ceny k dispozici, používají se pro stanovení reálné hodnoty aktiva nebo závazku (úroveň 1 hierarchie stanovení reálné hodnoty).

V případě, že je za účelem stanovení hodnoty použita tržní kotace, nicméně z důvodu omezené likvidity nelze trh považovat za aktivní (na základě dostupných ukazatelů likvidity trhu), je nástroj klasifikován jako spadající do úrovně 2. Nejsou-li tržní ceny k dispozici, reálná hodnota se stanoví pomocí oceňovacích modelů, používajících jako vstupy objektivně zjištěné tržní údaje. Pokud jsou všechny významné vstupy oceňovacího modelu charakterizovány jako objektivně zjištěné, je nástroj klasifikován v rámci úrovně 2 hierarchie reálné hodnoty. Za objektivní parametry trhu se v souvislosti se stanovením hodnoty na úrovni 2 obvykle považují výnosové křivky, úvěrová rozpětí a implikované volatility.

V některých případech nelze reálnou hodnotu určit ani na základě dostatečně často kotovaných tržních cen, ani s použitím oceňovacích modelů vycházejících výhradně z objektivně zjištěných tržních údajů. Za této situace se s použitím realistických předpokladů provede odhad individuálních oceňovacích parametrů, které nejsou na trhu zjištěné. Je-li určitý objektivně nezjistitelný vstup oceňovacího modelu významný, případně je příslušná cenová kotace nedostatečně aktualizována, je daný nástroj klasifikován v rámci úrovně 3 hierarchie reálné hodnoty. Při stanovení hodnoty na úrovni 3 se jako objektivně nezjistitelné parametry obvykle používají úvěrová rozpětí odvozená od interně stanovených historických ukazatelů pravděpodobnosti selhání (PD) a ztrát při selhání (LGD).

Reálná hodnota finančních nástrojů

Veškeré finanční nástroje jsou opakovaně oceňovány reálnou hodnotou.

Finanční nástroje oceňované reálnou hodnotou ve výkazu o finanční situaci

Banka vychází při určování reálné hodnoty primárně z externích zdrojů informací (kurzy akcií na burzách, kotace brokerů pro vysoce likvidní segmenty trhu). Finanční nástroje, jejichž reálná hodnota je stanovena na základě kotovaných tržních cen, zahrnují především kotované cenné papíry a deriváty, jakož i likvidní OTC dluhopisy.

Popis modelů ocenění a vstupních parametrů

Banka pracuje výhradně s modely, které byly interně otestovány a pro které byly nezávisle nastaveny oceňovací parametry (jako např. úrokové míry, směnné kurzy, míry volatility a úvěrová rozpětí).

Cenné papíry

Reálná hodnota standardních dluhových cenných papírů (fixních a proměnlivých) se vypočte na základě diskontování budoucích peněžních toků za použití diskontní křivky závislé na úrokové sazbě měny konkrétní emise a úpravy o rozpětí. Úprava o rozpětí je obvykle stanovena na základě křivky úvěrového rozpětí emitenta. Pokud není k dispozici křivka emitenta, rozpětí se stanoví na základě podobného nástroje a upraví o rozdíly v profilu rizik daného nástroje. Pokud není k dispozici ani žádný blízký náhradní nástroj, úprava rozpětí se stanoví odhadem za použití jiných informací, včetně odhadu úvěrového rozpětí na základě interního ratingu a parametru PD (pravděpodobnost selhání) nebo úsudku vedení. Reálná hodnota složitějších dluhových cenných papírů (které např. obsahují rysy opce, jako např. splatnost na požádání, cap/floor, vázanost na index, apod.) se určí pomocí kombinace modelů diskontovaných peněžních toků a složitějších technik modelování včetně metod popsaných u derivátů OTC. Reálná hodnota finančních závazků oceněných reálnou hodnotou vykázanou do zisku nebo ztráty při možnosti ocenění reálnou hodnotou se určí konzistentně s podobnými nástroji vedenými jako aktiva. Úprava rozpětí vlastního úvěrového rizika banky se stanoví na základě úrovně zpětného odkupu vlastních emisí Erste Group. Techniky používané u majetkových cenných papírů mohou zahrnovat rovněž modely vycházející z násobků výnosů.

OTC derivátové finanční nástroje

Derivátové nástroje obchodované na likvidních trzích (např. úrokové swapy a opce, měnové forwardy a opce, opce na kótované cenné papíry a indexy, swapy úvěrového selhání, komoditní swapy) se oceňují pomocí standardních modelů ocenění. Mezi tyto modely patří modely diskontovaných peněžních toků a Black-Scholes modely opční ceny. Modely jsou kalibrovány ve vztahu ke kotovaným tržním datům (včetně hodnoty implikované volatility). Model ocenění u složitějších nástrojů využívá rovněž techniky Monte Carlo. U nástrojů na méně likvidních trzích používá banka data získaná z méně častých transakcí nebo techniky extrapolace.

Banka oceňuje deriváty na úrovni „mid-market“ a denně upravuje derivátovou pozici na úrovni portfolia podle rozpětí nabídky a poptávky.

U všech derivátů obchodovaných na organizovaném mimoburzovním trhu se provádí úprava reálné hodnoty o kreditní riziko protistrany (tzv. CVA (Credit Valuation Adjustment) a úprava o vlastní kreditní riziko banky (tzv. DVA, Debit Valuation Adjustment). Výše CVA ovlivňuje očekávaná velikost rizikové expozice z derivátů s kladnou reálnou hodnotou a úvěrová bonita protistrany. Výše DVA vychází z očekávané rizikové expozice z derivátů se zápornou reálnou hodnotou a úvěrové bonity banky. Pro většinu protistran a produktů je modelování očekávané rizikové expozice založeno na opčních replikačních strategiích. V případě Ministerstva financí ČR a protistran, s nimiž je uzavřena smlouva o úvěrové podpoře CSA (Credit Support Annex), je u částek s vyšším limitem riziková expozice stanovena pomocí simulací Monte Carlo se zohledněním vzájemného započtení pozic. V případě protistran s uzavřenou smlouvou o úvěrové podpoře CSA se u částek s nízkým limitem žádné úpravy CVA/DVA nezohledňují. Metodika pro ostatní entity a produkty se určuje na základě tržní hodnoty se zohledněním dalších faktorů. Pravděpodobnost selhání protistran neobchodovaných na aktivním trhu (Probability of Default, PD) se určuje na základě interních PD přiřazených ke koši likvidních titulů obchodovaných na středoevropském trhu, takže ocenění je založeno na bázi tržních vstupů. Protistrany, pro které jsou k dispozici likvidní dluhopisy nebo kotované swapy úvěrového selhání (CDS, Credit Default Swap) se oceňují za použití příslušného tržního „single-name“ PD (tj. PD, které se vztahuje pouze k danému CDS) odvozeného od cen. Pravděpodobnost selhání banky vychází z úrovně zpětných odkupů emisí Erste Group.

V souladu s popsanou metodikou dosáhly kumulativní úpravy CVA výše -287 mil. Kč (2015: -472 mil. Kč) a celkové úpravy DVA 178 mil. Kč (2015: 304 mil. Kč).

Charakteristika oceňovacího procesu pro oceňování reálnou hodnotou v rámci úrovně 3

Pozice v rámci úrovně 3 zahrnuje jeden nebo více významných vstupů, jež nejsou na trhu přímo zjistitelné. Odpovědnost za oceňování pozice na reálnou hodnotu je nezávislá na obchodních útvarech.

Hierarchie reálné hodnoty

Následující tabulka uvádí postupy stanovení reálné hodnoty s ohledem na úroveň hierarchie reálné hodnoty.

V mil. Kč	Kotované tržní ceny na aktivních trzích Úroveň 1		Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjistitelných tržních údajů Úroveň 2		Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjistitelných z trhu Úroveň 3		Celkem	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
AKTIVA								
Finanční aktiva k obchodování	54	89	19 934	13 627	1 057	1 198	21 045	14 914
Deriváty	-	-	12 401	12 986	1 057	1 198	13 458	14 184
Ostatní finanční aktiva k obchodování	54	89	7 533	641	-	-	7 587	730
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-	-	314	316	80	38	394	354
Realizovatelná finanční aktiva	67 396	65 843	10 710	10 272	2 873	1 681	80 979	77 796
Dluhové cenné papíry	67 322	65 341	10 710	10 272	1 633	-	79 665	75 613
Akciové nástroje	74	502	-	-	1 240	1 681	1 314	2 183
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	-	-	519	663	-	-	519	663
Aktiva celkem	67 450	65 932	31 477	24 878	4 010	2 917	102 937	93 727
ZÁVAZKY								
Finanční závazky k obchodování		-1	18 147	14 991	14	30	18 161	15 020
Deriváty		-	14 042	14 978	14	30	14 056	15 008
Ostatní finanční závazky k obchodování		-1	4 105	13	-	-	4 105	12
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty		-	1 997	4 019	-	-	1 997	4 019
Vklady klientů		-	1 997	4 019	-	-	1 997	4 019
Emitované dluhové cenné papíry		-	-	-	-	-	-	-
Zajišťovací deriváty se zápornou reálnou hodnotou		-	452	495	-	-	452	495
Závazky celkem		-1	20 596	19 505	14	30	20 610	19 534

Rozřazení položek do úrovně a veškeré změny mezi úrovněmi jsou zohledňovány k rozvahovému dni.

Změny v objemu úrovně 1 a úrovně 2

Tento odstavec popisuje změny v objemu úrovně 1 a úrovně 2 u finančních nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou ve výkazu o finanční situaci.

V mil. Kč	2016		2015	
	Úroveň 1	Úroveň 2	Úroveň 1	Úroveň 2
Cenné papíry				
Čistý přesun z úrovně 1	-	-	-1 612	-1 058
Čistý přesun z úrovně 2	-	-	1 058	1 612
Čistý přesun z úrovně 3	-442	269	-	-
Nákupy/prodeje/ukončení	1 960	7 059	1 369	-27 987
Změny v derivátech	-	-729	-	-4 921
Změny od počátku roku k danému datu celkem	1 518	6 599	815	-32 354

Přesun z úrovně 1 do úrovně 3 byl proveden vzhledem k absenci kotovaných cen majetkových cenných papírů k 31. 12. 2016.

Nekotované dluhopisy byly převedeny z úrovně 2 do úrovně 3 z důvodu nedostupnosti kotovaných cen (objektivně zjištěných vstupů) k 31. 12. 2016.

Pohyby v rámci úrovně 3 finančních nástrojů oceňovaných reálnou hodnotou

Následující tabulky znázorňují vývoj reálné hodnoty cenných papírů, jejichž oceňovací modely jsou založeny na objektivně nezjistitelných vstupech.

V mil. Kč	Prosinec 2015	Zisky nebo (-) ztráty do výkazu zisku a ztráty	Zisky nebo (-) ztráty do ostatního úplného výsledku hospodaření	Nákupy	Prodeje/vypořádání	Přirůstky	Úbytky	Přesun do úrovně 3	Přesuny z úrovně 3	Retranslační rezerva	2016
AKTIVA											
Finanční aktiva k obchodování	1 198	39	-	28	-31	-	-	-1	-176	-	1 057
Deriváty	1 198	39	-	28	-31	-	-	-1	-176	-	1 057
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	38	-21	-	63	-	-	-	-	-	-	80
Realizovatelná finanční aktiva	1 681	-	317	49	-1 587	-	-	2 413	-	-	2 873
Aktiva celkem	2 917	18	317	140	-1 618	-	-	2 412	-176	-	4 010

V mil. Kč	Prosinec 2014	Zisky nebo (-) ztráty do výkazu zisku a ztráty	Zisky nebo (-) ztráty do ostatního úplného výsledku hospodaření	Nákupy	Prodeje/vypořádání	Přirůstky	Úbytky	Přesun do úrovně 3	Přesuny z úrovně 3	Retranslační rezerva	2015
AKTIVA											
Finanční aktiva k obchodování	1 129	172	-	118	-	-	-	168	-389	-	1 198
Deriváty	1 129	172	-	118	-	-	-	168	-389	-	1 198
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	50	-11	-	-	-	-	-	-	-	-1	38
Realizovatelná finanční aktiva	374	-	1 343	22	-58	-	-	-	-	-	1 681
Aktiva celkem	1 553	161	1 343	140	-58	-	-	168	-389	-1	2 917

Část derivátů obchodovaných na organizovaném mimoburzovním trhu ("OTC") je kategorizována do úrovně 3 / byla reorganizována do úrovně 3, jelikož parametr CVA má zásadní dopad na tržní hodnotu těchto derivátů a je stanoven na základě objektivně nezjistitelných parametrů (tj. interních odhadů hodnot ukazatelů PD a LGD).

Část derivátů v úrovni 3 byla rekatégorizována do úrovně 2, protože parametr CVA již nemá významný dopad na jejich tržní hodnotu. V roce 2016 byla realizovatelná finanční aktiva (akcie a dluhopisy), jejichž oceňovací modely jsou založeny na objektivně nezjistitelných vstupech, přesunuta do úrovně 3.

Zisky nebo ztráty týkající se nástrojů v úrovni 3 držených na konci vykazovaného období a uvedených ve výkazu zisku a ztráty jsou následující:

V mil. Kč	2016 Nerealizované zisky nebo (-) ztráty do výkazu zisku a ztráty	2015 Nerealizované zisky nebo (-) ztráty do výkazu zisku a ztráty
AKTIVA		
Finanční aktiva k obchodování	39	172
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-21	-11
Celkem	18	161

Finančních aktiva klasifikovaná do úrovně 3 lze zařadit do následujících dvou kategorií:

- Tržní hodnoty derivátů, u nichž má parametr CVA významný dopad a je vypočten na základě nezjistitelných vstupů (tj. interní odhady parametrů PD a LGD).
- Nelikvidní dluhopisy, akcie a fondy, které nejsou kotované na aktivním trhu a u nichž byly použity modely ocenění s nezjistitelnými parametry (např. úvěrové rozpětí) nebo nabídky makléře, a které nelze zařadit do úrovně 1 nebo úrovně 2.

Analýza citlivosti pro oceňování v rámci úrovně 3

Následující tabulka zachycuje analýzu citlivosti s využitím možných alternativ dle typu produktu:

V mil. Kč	Kladné změny reálné hodnoty při uplatnění alternativních oceňovacích parametrů		Záporné změny reálné hodnoty při uplatnění alternativních oceňovacích parametrů	
	Prosinec 2016	Prosinec 2015	Prosinec 2016	Prosinec 2015
Deriváty	25	66	-25	-92
Výkaz zisku a ztráty	25	66	-25	-92
Dluhové cenné papíry	51	-	-68	-
Ostatní úplný výsledek hospodaření	51	-	-68	-
Kapitálové nástroje	60	99	-120	-166
Výkaz zisku a ztráty	1	2	-2	-4
Ostatní úplný výsledek hospodaření	59	97	-118	-162
Celkem	185	165	-316	-258
Výkaz zisku a ztráty	110	68	-186	-96
Ostatní úplný výsledek hospodaření	75	97	-130	-162

Při odhadu těchto dopadů byly zvažovány především změny úvěrového rozpětí (u dluhopisů), parametry PD, LGD (pro výpočet CVA u derivátů) a tržní hodnoty srovnatelných majetkových nástrojů. Zvýšení (snížení) rozpětí nebo parametru PD a LGD vede k odpovídajícímu snížení (zvýšení) tržní hodnoty.

V tabulce obsahující analýzu citlivosti byla uvažována následující rozpětí možných alternativ nezjistitelných vstupů:

- u dluhových cenných papírů úvěrová rozpětí v rozsahu +100 základních bodů a -75 základních bodů,
- u majetkových nástrojů cenové rozpětí mezi -10% a +5%,
- u CVA u derivátů zvýšení/snížení ratingu PD o jeden stupeň, rozpětí parametru LGD mezi -5 % a +10 %.

Banka zvážila dopad přecenění akciových nástrojů společnosti Visa Europe Ltd. a provedla opětovný výpočet reálné hodnoty svého podílu ve společnosti Visa Europe Ltd., aby reflektovala aktuální tržní podmínky (s přihlédnutím k prováděné analýze citlivosti došlo k pohybu v položkách Kapitálové nástroje a Ostatní úplný výsledek hospodaření).

Finanční nástroje, jejichž reálná hodnota je uvedena v příloze účetní závěrky

Následující tabulka obsahuje reálné hodnoty a hierarchii reálné hodnoty finančních nástrojů, jejichž reálná hodnota je uvedena v příloze účetní závěrky ke konci roku 2016 a ke konci roku 2015.

2016					
V mil. Kč AKTIVA	Účetní hodnota	Reálná hodnota	Kotované tržní ceny na aktivních trzích Uroveň 1	Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjištěných tržních údajů Uroveň 2	Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjištěných z trhu Uroveň 3
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	151 877	151 877	-	-	-
Finanční aktiva držena do splatnosti	159 874	177 957	162 707	15 240	10
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	21 823	21 882	-	1 311	20 571
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	538 359	558 653	-	-	558 653
ZÁVAZKY					
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	851 018	850 089	-	18 071	832 018
Vklady bank	120 019	118 519	-	-	118 519
Vklady klientů	711 400	711 381	-	-	711 381
Emitované dluhové cenné papíry	18 859	19 449	-	18 071	1 378
Ostatní finanční závazky	740	740	-	-	740
FINANČNÍ ZÁRUKY A PŘÍSLIBY					
Finanční záruky	24 950	24 950	-	-	24 950
Neodvolatelné přísliby	99 274	99 274	-	-	99 274
2015					
V mil. Kč AKTIVA	Účetní hodnota	Reálná hodnota	Kotované tržní ceny na aktivních trzích Uroveň 1	Ceny dle oceňovacích modelů na základě zjištěných tržních údajů Uroveň 2	Ceny dle oceňovacích modelů na základě vstupů nezjištěných z trhu Uroveň 3
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	100 895	100 895	-	-	-
Finanční aktiva držena do splatnosti	151 682	172 076	157 009	15 068	-
Úvěry a jiné pohledávky za bankami	34 120	34 585	-	-	34 585
Úvěry a jiné pohledávky za klienty	494 915	515 097	-	576	514 521
ZÁVAZKY					
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	759 445	759 417	-	29 086	730 331
Vklady bank	92 313	91 519	-	-	91 519
Vklady klientů	636 694	636 694	-	-	636 694
Emitované dluhové cenné papíry	28 319	29 086	-	29 086	-
Ostatní finanční závazky	2 119	2 118	-	-	2 118
FINANČNÍ ZÁRUKY A PŘÍSLIBY					
Finanční záruky	27 778	27 778	-	-	27 778
Neodvolatelné přísliby	86 301	86 301	-	-	86 301

Reálná hodnota úvěrů a záloh poskytnutých zákazníkům a úvěrovým institucím byla vypočtena na základě diskontování budoucích peněžních toků s ohledem na dopady úroku a úvěrového rozpětí. Vliv úrokové sazby vychází z pohybů tržních sazeb, zatímco změny úvěrového rozpětí jsou odvozeny z parametru PD použitého pro výpočet interních rizik. Pro účely výpočtu reálné hodnoty byly úvěry a zálohy utříděny do skupin homogenních portfolií na základě ratingové metody, ratingového stupně, splatnosti a země, kdy byly poskytnuty.

Reálné hodnoty finančních aktiv držných do splatnosti jsou buď převzaty přímo z trhu, nebo jsou určeny na základě přímo zjistitelných vstupních parametrů (tj. výnosové křivky).

U závazků bez smluvní splatnosti (např. vklady na požádání) představuje minimální reálnou hodnotu jejich účetní hodnota.

Reálná hodnota emitovaných cenných papírů a podřízených závazků oceněných na úrovni zůstatkové hodnoty po amortizaci vychází z tržních cen nebo zjistitelných tržních parametrů, pokud jsou k dispozici, v opačném případě je stanovena odhadem po zvážení aktuálních tržních úrokových sazeb; v tomto případě jsou tyto zařazeny do úrovně 3.

Reálná hodnota ostatních závazků oceněných na úrovni zůstatkové hodnoty po amortizaci je stanovena odhadem po zvážení aktuálních tržních úrokových sazeb sazby a vlastního úvěrového rozpětí; tyto jsou zařazeny do úrovně 3.

Reálná hodnota podrozvahových závazků (tj. finanční záruky a nevyužité úvěrové přísliby) je stanovena odhadem za pomoci regulatorního koeficientu pro přepočet úvěru. Výsledné úvěrové ekvivalenty jsou posuzovány jako ostatní rozvahové položky aktiv. Rozdíl mezi vypočtenou tržní hodnotou a nominální hodnotou hypotetických úvěrových ekvivalentů představuje reálnou hodnotu těchto podmíněných závazků.

42. Finanční nástroje dle kategorií v souladu s IAS 39

Banka rozděluje finanční nástroje do obchodního a bankovního (investičního) portfolia v souladu s pravidly BASEL II dle vyhlášky ČNB č. 163/2014 Sb. o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry (dále jen „vyhláška ČNB č. 163/2014“). Banka používá různé metody řízení rizika pro bankovní a obchodní portfolio (viz bod 39 přílohy).

Tabulka níže zachycuje třídy finančních aktiv a pasiv vykázaných bankou v souladu s požadavky IFRS 7.

K 31. prosinci 2016								
Kategorie finančních nástrojů								
V mil. Kč	Úvěry a pohledávky	Držené do splatnosti	K obcho- dování	Označené jako oceňované reálnou hodnotou	Realizo- vatelné	Finanční závazky v naběhlé hodnotě	Deriváty označené jako zajišťovací nástroje	Celkem
AKTIVA								
Pokladní hotovost a vklady u centrálních bank	151 877	-	-	-	-	-	-	151 877
Pohledávky za bankami	21 823	-	-	-	-	-	-	21 823
Pohledávky za klienty	538 359	-	-	-	-	-	-	538 359
Derivátové finanční nástroje s kladnou reálnou hodnotou	-	-	13 458	-	-	-	519	13 977
Aktiva k obchodování	-	-	7 587	-	-	-	-	7 587
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-	-	-	394	-	-	-	394
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-	-	80 979	-	-	80 979
Finanční aktiva držena do splatnosti	-	159 874	-	-	-	-	-	159 874
Finanční aktiva celkem	712 059	159 874	21 045	394	80 979	-	519	974 870
ZÁVAZKY								
Vklady bank	-	-	-	-	-	120 019	-	120 019
Vklady klientů	-	-	-	1 997	-	711 400	-	713 397
Emitované dluhové cenné papíry	-	-	-	-	-	18 859	-	18 859
Ostatní finanční závazky	-	-	-	-	-	740	-	740
Derivátové finanční nástroje se zápornou reálnou hodnotou	-	-	14 056	-	-	-	452	14 509
Závazky z obchodování	-	-	4 105	-	-	-	-	4 105
Podřízené závazky	-	-	-	-	-	-	-	-
Finanční závazky celkem	-	-	18 161	1 997	-	851 018	452	871 629

K 31. prosinci 2015

V mil. Kč	Kategorie finančních nástrojů							Celkem
	Úvěry a pohledávky	Držené do splatnosti	K obchodování	Označené jako oceňované reálnou hodnotou	Realizovatelné	Finanční závazky v naběhlé hodnotě	Deriváty označené jako zajišťovací nástroje	
AKTIVA								
Pokladní hotovost a vklady u centrálních bank	100 895	-	-	-	-	-	-	100 895
Pohledávky za bankami	34 120	-	-	-	-	-	-	34 120
Pohledávky za klienty	494 915	-	-	-	-	-	-	494 915
Derivátové finanční nástroje s kladnou reálnou hodnotou	-	-	14 184	-	-	-	663	14 847
Aktiva k obchodování	-	-	730	-	-	-	-	730
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-	-	-	354	-	-	-	354
Realizovatelná finanční aktiva	-	-	-	-	77 796	-	-	77 796
Finanční aktiva držená do splatnosti	-	151 682	-	-	-	-	-	151 682
Finanční aktiva celkem	629 931	151 682	14 914	354	77 796	-	663	875 341
ZÁVAZKY								
Vklady bank	-	-	-	-	-	92 313	-	92 313
Vklady klientů	-	-	-	4 019	-	636 694	-	640 713
Emitované dluhové cenné papíry	-	-	-	-	-	28 319	-	28 319
Ostatní finanční závazky	-	-	-	-	-	2 119	-	2 119
Derivátové finanční nástroje se zápornou reálnou hodnotou	-	-	15 008	-	-	-	495	15 503
Závazky z obchodování	-	-	12	-	-	-	-	12
Podřízené závazky	-	-	-	-	-	-	-	-
Finanční závazky celkem	-	-	15 020	4 019	-	759 445	495	778 979

43. Poplatky za audit a ostatní poradenství

Následující tabulka obsahuje hlavní poplatky za audit a ostatní odměny auditorům (Ernst & Young Audit, s.r.o) za rok 2016 a 2015:

V mil. Kč	2016	2015
Poplatky za audit	36	28
Poplatky za daňové a ostatní poradenství	158	2
Celkem	194	30

44. Podmíněná aktiva a závazky

V rámci obvyklých obchodních transakcí vstupuje banka do různých finančních operací, které nejsou zaúčtovány v rámci výkazu o finanční situaci a které se označují jako podrozvahové finanční nástroje. Pokud není uvedeno jinak, představují údaje uváděné v tabulce níže nominální částky podrozvahových operací.

Z praktických důvodů není možné zveřejňovat informace o nejistotách týkajících se částek či termínu jakýchkoli plnění souvisejících s podmíněnými závazky nebo o možnostech příslušných úhrad.

Soudní spory

K rozvahovému dni jsou proti bance vedeny soudní spory vznikající v rámci její běžné činnosti. Právní prostředí v České republice se mění a vyvíjí, soudní procesy jsou nákladné a jejich výsledky nepředvídatelné. Mnoho částí současné legislativy zůstává neproověřených a existují nejistoty ohledně interpretace soudů v řadě oblastí. Vliv těchto nejistot nemůže být kvantifikován a bude znám pouze v případě konkrétních rozhodnutí sporů vedených proti bance.

Proti bance probíhají spory ve vztahu k různým požadavkům a nárokům speciální povahy. Banka se také hájí v několika právních sporech u arbitrážního soudu. Banka nezveřejňuje detaily sporů, neboť zveřejnění by mohlo ovlivnit výsledek těchto sporů a vážně tak poškodit zájmy banky.

Přestože nemůže být konečný výsledek vedených soudních sporů s přiměřenou jistotou určen, banka se domnívá, že různé soudní spory, do kterých je zapojena, nebudou mít významný dopad na její finanční situaci, budoucí provozní výsledky či peněžní toky.

Pokud bance na základě vedeného soudního sporu vznikl současný závazek (smluvní nebo mimosmluvní), který je důsledkem minulých událostí a je pravděpodobné, že k vyrovnání závazku bude nezbytný odtok prostředků představujících ekonomický prospěch a může být proveden spolehlivý odhad výše závazku, účtuje banka o rezervě na tento soudní spor (viz. Bod 31 přílohy).

Závazky z úvěrových příslibů, záruk a akreditivů

Záruky a akreditivy, které představují neodvolatelné potvrzení, že banka provede platby v případě, že klient nebude moci splnit své závazky vůči třetím stranám, nesou stejné riziko jako úvěry. Dokumentární a obchodní akreditivy, které představují písemný závazek banky vystavený na základě žádosti jejího klienta, že poskytne třetí osobě určité plnění, jestliže budou do určité doby splněny akreditivní podmínky, jsou zajištěny převedením práva k užívání zboží a nesou tudíž menší riziko než přímé úvěry.

Přísliby úvěrů představují nevyužitá oprávnění klientů k poskytnutí úvěrů, záruk či akreditivů. Úvěrové riziko spojené s přísliby úvěrů představuje pro banku potenciální ztrátu. Banka odhaduje tuto potenciální ztrátu na základě historického vývoje parametrů CCF, PD a LGD. Parametry CCF vyjadřují pravděpodobnost, že banka bude plnit ze záruky nebo bude muset poskytnout úvěr na základě vystaveného úvěrového příslibu.

Záruky, neodvolatelné akreditivy a úvěrové přísliby podléhají stejným postupům v rámci standardního úvěrového procesu, pokud jde o sledování úvěrového rizika a předpisy pro úvěrovou činnost banky. Vedení banky se domnívá, že tržní rizika spojená se zárukami, neodvolatelnými akreditivy a nečerpanými úvěrovými přísliby jsou minimální.

Banka v roce 2016 vytvořila opravné položky na podrozvahová rizika k pokrytí potenciálních ztrát, které mohou plynout z těchto podrozvahových transakcí. K 31. 12. 2016 činila celková částka těchto opravných položek 716 mil. Kč (2015: 402 mil. Kč), viz bod 31 Rezervy.

V mil. Kč	2016	2015
Závazky ze záruk a akreditivů	24 950	27 778
Nečerpané úvěrové přísliby	99 274	86 301

45. Analýza zbytkové splatnosti

V následující tabulce je uvedeno rozdělení aktiv a pasiv banky podle smluvních splatností k 31. 12. 2016 a 31. 12. 2015:

V mil. Kč	2016		2015	
	Do 1 roku	Nad 1 rok	Do 1 roku	Nad 1 rok
Pokladní hotovost a hotovost u centrálních bank	151 877	-	100 895	-
Finanční aktiva k obchodování	20 753	292	14 559	355
Finanční aktiva v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	-	394	-	354
Realizovatelná finanční aktiva	9 021	71 958	2 618	75 178
Úvěry a pohledávky	115 118	445 064	125 018	404 017
Finanční aktiva držaná do splatnosti	12 478	147 396	6 210	145 472
Zajišťovací deriváty s kladnou reálnou hodnotou	519	-	663	-
Hmotný majetek	-	10 070	-	11 947
Nehmotný majetek	-	3 994	-	3 675
Účasti v dceřiných, společných a přidružených podnicích	-	8 200	-	8 432
Daňové pohledávky	578	-	689	-
Ostatní aktiva	1 176	-	1 196	-
Dlouhodobá aktiva klasifikovaná jako držená k prodeji	123	-	-	-
AKTIVA CELKEM	311 643	687 368	251 848	649 430
Finanční závazky k obchodování	18 161	-	15 020	-
Finanční závazky v reálné hodnotě vykázané do zisku nebo ztráty	1 997	-	3 610	409
Finanční závazky v naběhlé hodnotě	384 203	466 815	299 419	460 026
Zajišťovací deriváty se zápornou reálnou hodnotou	452	-	495	-
Rezervy	-	1 913	-	1 776
Přísliby a poskytnuté záruky	-	716	-	402
Ostatní rezervy	-	167	-	304
Daňové závazky	-	55	-	509
Ostatní závazky	8 580	-	3 972	-
ZÁVAZKY CELKEM	413 393	469 666	322 516	463 426

46. Události po rozvahovém dni

Banka neeviduje žádné významné události, které nastaly po rozvahovém dni.